

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PANKI



Załącznik nr 1 do Uchwały Nr
Rady Gminy Panki z dnia2020

projekt

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
Zakres i cel opracowania	7
Zawartość opracowania	7
Podstawa prawna.....	7
CZĘŚĆ I. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENÓW	8
1.1. Położenie geograficzne i morfologia gminy	9
1.2. Położenie administracyjne.....	9
1.3. Struktura osadnicza.....	9
1.4. Struktura użytkowania gruntów	9
2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY	10
3. STAN ŚRODOWISKA	11
3.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna	11
3.1.1. Użytkowanie gruntów w rolnictwie.....	11
3.1.2. Charakterystyka gospodarstw rolnych	12
3.1.3. Struktura władania użytków rolnych.....	12
3.2. Leśna przestrzeń produkcyjna	13
3.3. Wody powierzchniowe i podziemne.....	14
3.3.1. Wody powierzchniowe	14
3.3.2. Wody podziemne	15
3.4. Zanieczyszczenie i zagrożenia środowiska	15
3.4.1. Stan czystości atmosfery	15
3.4.2. Stan czystości wód powierzchniowych.....	16
3.4.3. Ocena stanu środowiska oraz jego zagrożeń i możliwości ich ograniczenia.....	18
4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	18
4.1. Rozwój osadnictwa na terenie gminy Panki	18
4.2. Stan zabytków architektury i budownictwa	20
4.3. Stan stanowisk archeologicznych	20
4.4. Strefy ochrony konserwatorskiej.....	20
5. REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTĘ W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIE PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH	20
6. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA	20
6.1. Warunki zamieszkiwania.....	20
6.1.1. Zasoby mieszkaniowe	20
6.1.2. Budownictwo mieszkaniowe komunalne	22
6.2. Oświata i wychowanie	22
6.3. Kultura, sport i wypoczynek	23
6.4. Ochrona zdrowia	23
6.5. Pomoc społeczna	23
6.6. Administracja samorządowa	24
6.7. Cmentarze	24
7. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	24
7.1. Zagrożenia powodziowe	24
7.2. Ochrona przeciwpożarowa	24

7.3. Bezpieczeństwo	25
7.4. Hałas i strefy uciążliwości akustycznej od dróg	25
7.5. Tereny położone w strefie ochronnej od gazociągów wysokiego ciśnienia i stacji redukcyjno – pomiarowych	25
7.6. Tereny położone w strefie uciążliwości od linii i urządzeń elektroenergetycznych	26
8. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	26
8.1. Analizy	26
8.1.1. Analizy ekonomiczne	26
8.1.1.1. Działalność produkcyjna i budownictwo	26
8.1.1.2. Usługi	27
8.1.2. Analizy środowiskowe	27
8.1.2.1. Gleby	27
8.1.2.2. Rzeźba terenu	28
8.1.2.3. Budowa geologiczna	28
8.1.2.4. Warunki klimatyczne	28
8.1.2.5. Walory przyrodnicze	30
8.1.2.5.1. Roślinność	30
8.1.2.5.2. Zwierzęta	30
8.1.3. Analizy społeczne	31
8.1.3.1. Zatrudnienie i bezrobocie	31
8.1.3.1.1. Zatrudnienie	31
8.1.3.1.2. Bezrobocie	32
8.1.3.2. Rynek pracy	33
8.1.4. Demografia	33
8.1.4.1. Podstawowe dane o ludności	33
8.1.4.2. Struktura wieku mieszkańców	36
8.1.4.3. Ruch naturalny i wędrowniczy ludności	38
8.2. Prognoza demograficzna	40
Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	44
8.2.1. Zapotrzebowanie na nową zabudowę	44
8.2.1.1. Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową	44
8.2.1.2. Zabudowa obsługująca gospodarkę rolniczą	44
8.2.1.3. Zabudowa usługowa	45
8.2.1.4. Zabudowa produkcyjna	45
8.2.1.5. Zestawienie maksymalnego zapotrzebowania gminy na nową zabudowę w podziale na funkcję zabudowy	46
8.2.2. Założenia szacunku chłonności	46
8.2.3. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej w granicach jednostki osadniczej	48
8.2.4. Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę	51
8.2.5. Bilans możliwości rozwoju zabudowy na terenie gminy	53
8.3. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy	55
9. STAN PRAWNY GRUNTÓW	56
10. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	57
10.1. Ochrona przyrodniczo – rolnicza	58
10.1.1. Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą”	58
10.1.2. Rezerwat przyrody „Modrzewiowa Góra”	59
10.1.3. Pominiki przyrody	59
10.1.4. Ochrona gatunkowa fauny i flory	59
10.1.5. Krajowy korytarz spójności obszarów chronionych „Modrzewiowa Góra – Dębowa Góra”	59
10.1.6. Lasy ochronne	59

10.1.7. Gleby chronione	60
10.2. Krajobrazy kulturowe i ochrona krajobrazu	60
10.3. Ochrona wód	60
10.3.1. Ochrona wód podziemnych	61
10.3.2. Ochrona wód powierzchniowych	61
10.4. Ochrona ujęć wód	61
10.5. Ochrona złóż	61
10.6. Ochrona kulturowa	62
10.7. Cmentarze – strefa ochrony sanitarnej	62
10.8. Obiekty wojskowe i obrony cywilnej	62
10.9. Tereny zamknięte	62
11. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	63
12. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA	63
12.1. Złóża kopalin	63
12.2. Wody podziemne	64
12.3. Złóża wód leczniczych	64
12.4. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla	64
13. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	64
14. STAN KOMUNIKACJI	64
14.1. Powiązania zewnętrzne	64
14.2. Komunikacja kolejowa	64
14.3. Komunikacja drogowa	65
14.3.1. Droga wojewódzka	65
14.3.2. Drogi powiatowe	65
14.3.3. Drogi gminne	65
14.3.4. Stacje paliw	66
14.3.5. Parkingi	66
14.3.6. Trasy rowerowe	66
14.3.7. Komunikacja publiczna	66
15. STAN SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	66
15.1. Gospodarka wodno – ściekowa	66
15.1.1. Zaopatrzenie w wodę	66
15.1.2. Kanalizacja	66
15.2. Elektroenergetyka	67
15.2.1. Elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna	67
15.2.2. Alternatywne źródła energii	67
15.3. Zaopatrzenie w gaz	68
15.4. Zaopatrzenie w energię ciepłą	68
15.5. Gospodarka odpadami	68
15.6. Telekomunikacja i łączność	70
16. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	70
17. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ	71

CZĘŚĆ II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW W TYM WYNIKAJĄCE Z

AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO ORAZ KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	72
1.1. Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno - przestrzennej	73
1.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy	73
1.3. Tereny wyłączone spod zabudowy	78
1.4. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej wynikające z audytu krajobrazowego	79
2. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	79
2.1. Ogólne ustalenia ochrony środowiska	79
2.2. Obszary i obiekty objęte ochroną przyrodniczą	80
2.3. Obszary proponowane do objęcia ochroną	81
2.4. Ochrona powietrza	81
2.5. Ochrona wód powierzchniowych	81
2.6. Ochrona gleb	82
2.7. Ochrona przed hałasem	82
2.8. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	82
2.9. Ochrona przeciwpowodziowa	83
2.10. Ochrona zasobów surowców mineralnych i wód podziemnych	83
3. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	83
4. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	88
4.1. Infrastruktura komunikacyjna	88
4.2. Infrastruktura techniczna	90
4.2.1. Zaopatrzenie w wodę	90
4.2.2. Odprowadzanie ścieków	90
4.2.3. Zaopatrzenie w gaz	90
4.2.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną	90
4.2.5. Zaopatrzenie w energię ciepłą	91
4.2.6. Niekonwencjonalne źródła energii	92
4.2.7. Telekomunikacja	92
4.2.8. Gospodarka odpadami	92
5. OBSZARY ROZMIESZCZENIA INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	93
6. OBSZARY ROZMIESZCZENIA INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM	93
7. OBSZARY DLA, KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	93
8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	93
9. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ ..	94
9.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna	94
9.2. Leśna przestrzeń produkcyjna	94
9.3. Ochrona lasów	95
10. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH ..	95
11. OBIEKTY I OBSZARY DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY ..	95

12. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH	95
13. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REWITALIZACJI	95
14. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH.....	95
15. INNE OBSZARY PROBLEMOWE, W ZALEŻNOŚCI OD UWRUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPDOAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE.....	95
16. WYTYCZNE DO MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	96
UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ.....	96
SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM.....	97
WPŁYW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIA KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO PANKI	98

WSTĘP

Zakres i cel opracowania

Opracowanie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Panki, przyjętego uchwałą Rady Gminy Panki Nr 6.41.2015 z dnia 2015 r. r.

Potrzeba opracowania zmiany studium wynikała z konieczności aktualizacji udokumentowanych złóż oraz ze złożonych wniosków do zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy Panki i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Panki.

Do niniejszego studium przystąpiono na podstawie uchwały Nr 12.105.2016 Rady Gminy Panki z dnia 11 lutego 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Panki”. Zmiana studium obejmuje w całości granice administracyjne gminy Panki, dlatego też traci ważność obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w całości, więc dokument otrzymuje nazwę „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Panki”.

Zawartość opracowania

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Panki składa się z:

- ❖ części tekstowej zawierającej opis uwarunkowań oraz ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy,
- ❖ części graficznej, składającej się z:
 - rysunku: uwarunkowania rozwoju - w skali 1 : 10 000,
 - rysunku: kierunki zagospodarowania - w skali 1:10 000

Podstawa prawna

Uchwała Rady Gminy Panki

Nr 12.105.2016 Rady Gminy Panki z dnia 11 lutego 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Panki”.

Ustawa:

Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1073 ze zm.).

Rozporządzenia:

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r., nr 118, poz. 1233).

CZĘŚĆ I. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA

DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENÓW

1.1. Położenie geograficzne i morfologia gminy

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym J. Kondrackiego obszar gminy położony jest w prowincji Wyżyny Polskie (34), podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska (34.1), w makroregionie – Wyżyna Woźnicko-Wieluńska (341.2), w obrębie dwóch mezoregionów Obniżenia Krzepickiego i Progu (Garbu) Herbskiego.

Ośrodki miejskie, z którymi gmina ma bezpośrednie powiązania poprzez komunikację autobusową, to Częstochowa, Krzepice, Kłobuck, Olesno a nawet Kielce, Wrocław, Zielona Góra i Głogów oraz powiązania poprzez komunikację kolejową, to Krzepice, Wieluń, Katowice, Bytom i Tarnowskie Góry.

1.2. Położenie administracyjne

Gmina Panki położona jest w północno-zachodniej części województwa śląskiego, graniczy z miastem i gminą Krzepice oraz gminami Opatów, Wręczyca Wielka i Przystajń, zajmuje powierzchnię 5494 ha.

1.3. Struktura osadnicza

Siedzibą urzędu gminy jest wieś Panki. W skład gminy wchodzi 16 miejscowości: Aleksandrów, Cyganka, Jaciska, Janiki, Kałmuki, Kawki, Konieczki, Koski, Kostrzyna, Kotary, Pacanów, Panki, Praszczyki, Ślusarze, Zwierzyniec Trzeci, Żerdzina.

1.4. Struktura użytkowania gruntów

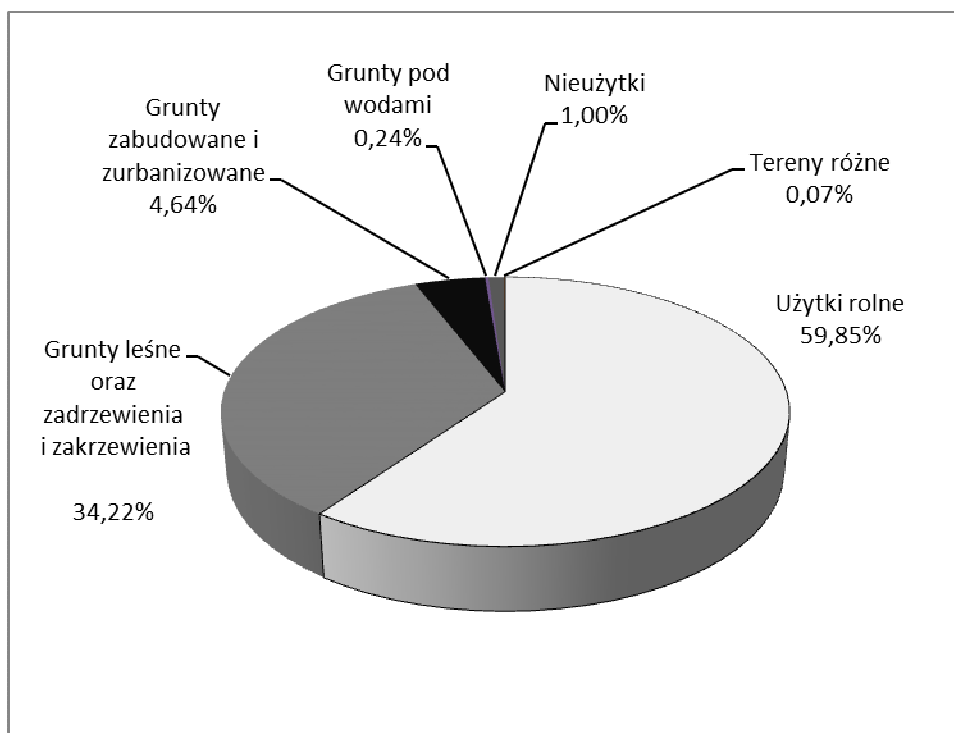
Powierzchnia geodezyjna rozpatrywanego obszaru wynosi 5494 ha, to jest 55 km², co stanowi 6,18% powierzchni powiatu kłobuckiego oraz 0,44% powierzchni województwa śląskiego.

Tabela 1. Gmina Panki – struktura użytkowania gruntów [wg danych statystycznych Starostwa Powiatowego w Kłobucki – stan na dzień 01.01.2016 r.]

Lp.	Użytki		Powierzchnia w ha*	Udział % w całej powierzchni gminy
1	2	3	4	5
1	Użytki rolne		3288	59,85
1a		Grunty orne	2338	42,56%
1b		Sady	14	0,25%
1c		Łąki trwałe	401	7,30%
1d		Pastwiska trwałe	381	6,93%
1e		Grunty rolne zabudowane	132	2,40%
1f		Grunty pod stawami	1	0,02%
1g		Grunty pod rowami	21	0,38%
2	Grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia		1880	34,22%
2a		Lasy	1871	34,06%
2b		Grunty zadrzewione i zakrzewione	9	0,16%

3	Grunty zabudowane i zurbanizowane	254	4,62%
3a	Tereny mieszkaniowe	74	1,35%
3b	Tereny przemysłowe	19	0,35%
3c	Inne tereny zabudowane	20	0,36%
3d	Zurbanizowane tereny niezabudowane	3	0,05%
3e	Tereny rekreacyjne wypoczynkowe	2	0,04%
3f	Tereny komunikacyjne - drogi	104	1,89%
3g	Tereny komunikacyjne - kolejowe	32	0,58%
3h	Tereny komunikacyjne - inne	0	0,00%
3i	Użytki kopalne	0	0,00%
4	Grunty pod wodami	13	0,24%
4a	Powierzchnie wód płynących	12	0,22%
4b	Powierzchnie wód stojących	1	0,02%
5	Użytki ekologiczne	0	0,00%
6	Nieużytki	55	1,00%
7	Tereny różne	4	0,07%
8	Razem	5494	

Rysunek 1. Gmina Panki – struktura użytkowania gruntów [wg danych statystycznych Starostwa Powiatowego w Kłobucku – stan na dzień 01.01.2016 r.]



2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

Polityka przestrzenna gminy jest realizowana w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które obejmują tereny gminy z wyjątkiem obszarów stanowiących kompleksy leśne w zarządzie PGL Lasy Państwowe i fragmentu obszaru miejscowości Koski Pierwsze. Plany te ustalają wymogi dla

kształtowania i ochrony ładu przestrzennego. Są to miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gminy Panki dla:

- miejscowości: Praszczyki i Kawki- Uchwała Nr XX/150/05 Rady Gminy w Pankach z dnia 23.06.2005r.
- miejscowości: Jaciska, Żerdzina i Koski - Uchwała Nr XX/151/05 Rady Gminy w Pankach z dnia 23.06.2005r.
- miejscowości: Zwierzyniec III, Ślusarze - Uchwała Nr VI/30/2007 Rady Gminy w Pankach z dnia 27.04.2007r.
- miejscowości: Janiki i Aleksandrów - Uchwała Nr VI/31/2007 Rady Gminy w Pankach z dnia 27.04.2007r.
- miejscowości: Konieczki - Uchwała Nr VI/32/2007 Rady Gminy w Pankach z dnia 27.04.2007r.
- miejscowości: Praszczyki, Kałmuki - Uchwała Nr VI/33/2007 Rady Gminy w Pankach z dnia 27.04.2007r.
- miejscowości: Panki - Uchwała Nr 27.215.2013 Rady Gminy Panki z dnia 25.02.2013r.
- miejscowości: Kostrzyna i Kotary - Uchwała Nr 29.223.2013 Rady Gminy Panki z dnia 15.05.2013r.
- miejscowości: Cyganka i Pacanów - Uchwała Nr 29.224.2013 Rady Gminy Panki z dnia 15.05.2013r.

oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmujące fragmenty terenów w niektórych miejscowościach:

- tereny w miejscowości Panki, Jaciska i Praszczyki – Uchwała Nr 29/VI/95 Rady Gminy Panki z dnia 02 października 1995 r.
- tereny w miejscowości Panki, Praszczyki, Kawki i Zwierzyniec Trzeci – Uchwała Nr 5/III/97 Rady Gminy Panki z dnia 27 kwietnia 1998 r.
- tereny w miejscowości Koski Pierwsze – Uchwała Nr 38/VI/99 Rady Gminy Panki z dnia 05 października 1999 r.
- tereny w miejscowości Cyganka, Panki, Zwierzyniec Trzeci – Uchwała Nr 18/IV/2001 Rady Gminy Panki z dnia 15 maja 2001 r.
- teren w miejscowości Zwierzyniec Trzeci – Uchwała Nr 19/IV/2001 Rady Gminy Panki z dnia 15 maja 2001 r.
- tereny w miejscowości Panki i Janiki – Uchwała Nr 14/VI/2002 Rady Gminy Panki z dnia 26 września 2002 r.
- tereny w gminie Panki - Uchwała Nr 31.231.2013 Rady Gminy Panki z dnia 21.06.2013r
- dla miejscowości: Aleksandrów, Jaciska, Janiki, Konieczki, Panki, Praszczyki, Żerdzina - Uchwała Nr 7.55.2015 Rady Gminy Panki z dnia 30.07.2015r.
- dla miejscowości: Janiki, Konieczki, Panki - Uchwała Nr 8.67.2015 Rady Gminy Panki z dnia 09.10.2015 r.
- dla działki ewid. 253/7 w miejscowości Praszczyki, gmina Panki - Uchwała Nr 13.109.2016 Rady Gminy Panki z dnia 24.03.2016 r.

3. STAN ŚRODOWISKA

3.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

3.1.1. Użytkowanie gruntów w rolnictwie

Sektor rolniczy stanowi dominującą funkcję w strukturze gospodarczej gminy. Użytki rolne zajmują około 60 % powierzchni gminy, z czego 14,23 % to łąki i pastwiska.

W strukturze użytków rolnych dominują grunty orne zajmujące 71,11 %, łąki zajmują 12,2 %, pastwiska – 11,59 %, sady – 0,43 %. Najlepsze kompleksy glebowo - rolnicze na obszarze gminy to: kompleks żytni (żytnio – ziemniaczany) bardzo dobry, kompleks żytni (żytnio – ziemniaczany) dobry, kompleks pszeniczny dobry oraz kompleks zbożowo – pastewny mocny; występują w Aleksandrowie, Pankach, Janikach, Kostrzynie, Cygance, Konieczkach, Zwierzyńcu Trzecim, Kawkach, Praszczkach i Żerdzinie. Znaczne powierzchnie użytków rolnych w gminie są zmeliorowane, głównie w Aleksandrowie, Janikach, Cygance, Zwierzyńcu Trzecim, Kostrzynie, Pankach.

Na terenie gminy Panki grunty orne zmeliorowane posiadają powierzchnię 918 ha a użytki zielone zmeliorowane stanowią 477 ha. Łączna długość rowów melioracyjnych wynosi 40,3 km.

3.1.2. Charakterystyka gospodarstw rolnych

Zdecydowana większość użytków rolnych należy do gospodarstw indywidualnych. W ogólnej liczbie 886 gospodarstw (w 2016 r.) przeważają gospodarstwa małe. Gospodarstwa o powierzchni od 1 do 2 ha stanowią ponad 25,06 % ogółu gospodarstw a o powierzchni od 2 do 5 ha, blisko 33,86 %. Gospodarstw większych, o powierzchni od 10 do 15 ha jest 1,46 % a gospodarstw powyżej 15 ha tylko 1,3 %. Średni areal gospodarstwa rolnego na terenie gminy wynosi 3,89 ha.

Specjalistyczne gospodarstwa rolne, hodowlane i ogrodnicze występują w Janikach, w Praszczkach, w Konieczkach. Gospodarka rybacka prowadzona jest w oparciu o istniejące stawy hodowlane w Żerdzinie, Koskach II, Pankach, Cygance, Praszczkach i Kawkach.

Tabela 2. Struktura obszarowa gospodarstw rolniczych w Gminie Panki (rok 2016)

Lp.	Gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych:	liczba	Udział %
1	2	3	4
1	od 1 do 2 ha	222	25,06
2	od 2 do 5 ha	300	33,86
3	od 5 do 10 ha	131	14,79
4	od 10 do 15 ha	12	1,35
5	od 15 do 20 ha	8	0,90
6	od 20 - 50 ha	5	0,56
7	do 1 ha (grunty w innych gminach)	208	23,48
8	suma	886	

[źródło: Dane Urzędu Gminy Panki, 2016]

3.1.3. Struktura władania użytków rolnych

Na terenie gminy Panki dominująca, ok. 95%, część użytków rolnych jest w posiadaniu osób fizycznych. 4% gruntów rolnych stanowi własność Skarbu Państwa. W posiadaniu gminy znajduje się 26 ha gruntów rolnych, stanowiących 0,79 % użytków rolnych znajdujących się na terenie gminy. Szczegółową strukturę władania użytków rolnych na terenie gminy Panki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Gmina Panki - struktura władania użytków rolnych (wg danych statystycznych Starostwa Powiatowego w Kłobucku – stan na dzień 01.01.2016 r.)

Lp.	Forma własności wg grup rejestrowych	Powierzchnia w ha								Udział w %
		Grunty orne	Sady	Łąki trwałe	Pastwiska trwałe	Grunty rolne zabudowane	Grunty pod stawami	Grunty pod rowami	Użytki rolne razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Grunty SP z wyłączeniem gruntów przekazanych w	78	0	16	14	0	0	15	123	3,74

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PANKI

	użytkowanie wieczyste									
2.	Grunty SP przekazane w użytkowanie wieczyste	5	0	0	0	0	0	0	5	0,15
3.	Grunty gmin i związków międzygminnych, z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	17	0	5	4	0	0	0	26	0,79
4.	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
5.	Grunty osób fizycznych	2224	14	379	363	130	1	6	3117	94,80
6.	Grunty spółdzielni	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
7.	Grunty kościołów i związków wyznaniowych	5	0	0	0	1	0	0	6	0,18
8.	Wspólnoty gruntowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
9.	Grunty powiatów	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
10.	Grunty województw	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
11.	Grunty będące przedmiotem własności i władania osób innych	9	0	1	0	1	0	0	11	0,33
12.	Suma	2338	14	401	381	132	1	21	3288	100%

3.2. Leśna przestrzeń produkcyjna

Lasy zajmują 34,06 % powierzchni gminy (dane GUS 01.01.2016 r.).

W drzewostanach lasów państwowych Nadleśnictwa Kłobuck dominują siedliska lasu mieszanego świeżego – 45,5 % i boru mieszanego świeżego – 36 %. Ponadto występują las i bór świeży, bór mieszany wilgotny, las mieszany wilgotny i bagienny, ols, las wilgotny i las łęgowy. Wśród gatunków drzew dominuje sosna zajmując prawie 89 % powierzchni lasów, ponadto występuje dąb – 4,2 %, na mniejszych powierzchniach występują: modrzew (dla ochrony którego utworzono w 1957 r. rezerwat „Modrzewiowa Góra” w północnej części gminy), olsza, brzoza, jodła, buk, świerk, jesion, topola, osika i grab. W lasach Nadleśnictwa Kłobuck nie występują istotne zagrożenia ze strony szkodliwych owadów i grzybów, z wyjątkiem szkód w uprawach od szeliniaka i chrząszcza. W ostatnich latach lokalnie zaobserwowano wzmożone występowanie borecznika i wzrost aktywności przyplaszczka. Stan sanitarny drzewostanów jest dobry, z tendencją do zwiększania ilości wydzielonego posuszu. Szkody od zwierzyny w uprawach i młodnikach są gospodarczo znośne. Nie stosuje się grodzenia, uprawy są zabezpieczane chemicznie, stosuje się palikowanie modrzewia, pakowanie jodły i osłonki tekpolowe. Lasy Nadleśnictwa Kłobuck zaliczone zostały do I kategorii dużego zagrożenia pożarowego ze względu na przebiegające przez nie szlaki komunikacyjne.

W lasach Nadleśnictwa Herby występują siedliska: las mieszany świeży – 24,5 %, bór mieszany świeży – 20,4 %, bór mieszany wilgotny – 18,8 %, bór świeży – 17,1 %, las mieszany wilgotny – 9,1 % a także las świeży i wilgotny, las mieszany bagienny, ols, bór wilgotny i bagienny, bór mieszany bagienny. Wśród gatunków drzew najliczniej reprezentowana jest sosna – 88 %, brzoza – 4,6 %, olsza – 3,6 %, dąb – 2,4 %, występuje również modrzew, świerk i buk.

W ostatnich latach w Nadleśnictwie Herby zagrożenia stwarzała osnuja gwiaździsta (liściożerna). Obecnie nie stwierdza się zagrożeń ze strony szkodników liściożernych, ani masowego występowania owadów kambio- i ksylofagicznych,

dzięki utrzymywaniu odpowiedniego stanu higieny lasu oraz wspieraniu pożytecznej fauny owadożerne. W uprawach pewne kłopoty stwarza szeliniak sosnowiec, jednak nie wymaga zwalczania chemicznego.

W drzewostanach założonych na terenach porolnych występuje zagrożenie ze strony huby korzeniowej i opiełki miodowej. Szkody w uprawach i młodnikach powodowane są również przez zwierzęta. Lasy Nadleśnictwa Herby zaliczone zostały do I kategorii zagrożenia pożarowego, głównie z uwagi na możliwość zaprószenia pożaru przez uczestników ruchu na szlakach kolejowych i drogowych.

Kompleksy leśne pozostające w zarządzie Nadleśnictwa Kłobuck i Herby zostały uznane za lasy ochronne.

Lasy pozostałe (poza kompleksami) stanowią własność osób prywatnych, Państwowego Gospodarstwa Leśnego LASY PAŃSWOWE i innych instytucji. W większości tych lasów, a głównie w lasach prywatnych dominującym siedliskiem jest bór świeży – ok. 80 %, następnie bór mieszany świeży – ok. 15 %. Występują również olsy, lasy mieszane świeże i wilgotne, łągi wilgotne. Przeważający gatunek stanowi sosna – ok. 90 %. Występuje także brzoza – ok. 5 %, olcha czarna – ok. 2 % oraz dąb, modrzew, olcha szara, świerk, jawor, topola, i akacja. Głównymi zagrożeniami w tych lasach są nieodpowiednie działania człowieka, zaniedbanie pielęgnacji, brak utrzymania rowów, źle wykonywane lub nie wykonywane a także rabunkowe cięcia, zaniedbanie ochrony przeciwpożarowej, zaśmiecanie, niedostosowanie składu gatunkowego drzewostanów do warunków siedliskowych.

Głównymi użytkownikami i zarządcami kompleksów leśnych gminy są Lasy Państwowe. Udział lasów gminnych, lasów prywatnych oraz innych użytkowników jest nieznaczny. Szczegółową strukturę władania leśnymi gruntami na terenie gminy Panki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Gmina Panki- struktura władania gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych (wg danych statystycznych Starostwa Powiatowego w Kłobucku – stan na dzień 01.01.2016 r.)

Lp.	Grupy rejestrowe	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione powierzchnia w ha		
		Lasy	Grunty zadrzewione i zakrzewione	Razem
1	2	3	4	5
1.	Grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	4	0	4
2.	Grunty SP w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe	1484	0	1484
3.	Grunty SP pozostałe (nie przekazane w użytkowanie wieczyste osób fizycznych)	4	2	6
4.	Grunty SP w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	1	0	1
5.	Grunty gmin i związków międzygminnych	1	0	1
6.	Grunty osób fizycznych	375	7	382
	Grunty spółdzielni	1	0	1
8.	Grunty będące przedmiotem własności i władania osób pozostałych	1	0	1
9.	Razem	1871	9	1880

Strukturze władania gruntów leśnych gminy Panki dominują grunty Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych – stanowiące 79 % wszystkich lasów. 20% to lasy prywatne, stanowiące własność osób fizycznych.

3.3. Wody powierzchniowe i podziemne

3.3.1. Wody powierzchniowe

Teren gminy w całości położony jest w zlewni rzeki Liswarty dopływie Warty. Główne rzeki to Pankówka, mająca źródła na terenie gminy Wręczyca Wielka i rzeka Kukówka ze źródłami w miejscowości Konieczki. Sieć cieków gminy tworzą ponadto lokalne potoki i rowy melioracyjne, z których większe to dopływy Pankówki w rejonie Kosek i Jacisk. Rzeka

Pankówka jest uregulowana na odcinku od miejscowości Panki do granicy z gminą Przystajń, rzeka Kukówka jest uregulowana na całej długości przepływu przez obszar gminy Panki.

Cieki te stanowią odbiorniki wód opadowych, ponadto rzeka Pankówka jest odbiornikiem ścieków oczyszczonych z oczyszczalni w Pankach.

Największy zbiornik wodny o powierzchni zalewu ok. 3,0 ha, na rzece Pankówce, zrealizowany głównie dla retencjonowania wód, wykorzystywany również do hodowli ryb znajduje się w miejscowości Panki. Ponadto wody stojące na terenie gminy Panki reprezentowane są przez hodowlane stawy rybne znajdujące się w Kawkach, Praszczykach, Koskach, Cygance, Żerdzinie oraz zbiorniki wodne zasilane wodami gruntowymi występujące w wyrobiskach po eksploatacji gliny, w miejscowości Kotary i Pacanów.

Głównym zagrożeniem dla czystości wód powierzchniowych są ścieki spływające bezpośrednio do tych wód i do gruntu, z nieszczelnych zbiorników na ścieki oraz ograniczony jeszcze dostęp mieszkańców do sieci kanalizacyjnej. Na czystość wód powierzchniowych mogą wpływać również zanieczyszczenia spływające z terenów sąsiednich. Potencjalnym zagrożeniem może być awaria urządzeń na oczyszczalni ścieków, czy awarie na dwóch stacjach paliw, zlokalizowanych w bliskim sąsiedztwie doliny rzeki Pankówki.

Na terenie gminy brak jest obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla głównych rzek przyływających przez obszar gminy – Pankówki i Kukówki.

3.3.2. Wody podziemne

Na terenie gminy występują w dwóch piętrach wodonośnych – czwartorzędowym i jurajskim.

Czwartorzędowe piętro wodonośne reprezentowane przez piaski i żwiry pochodzenia lodowcowego pozwala na uzyskanie wydajności rzędu kilku m³/h z pojedynczej studni, nie jest wykorzystywane do zbiorowego zaopatrzenia gminy w wodę. Jurajskie piętro wodonośne w utworach jury środkowej, których główną warstwę wodonośną stanowią piaski i piaskowce kościeliskie występujące na głębokości ok. 120 m, pozwalające uzyskać wydajność rzędu 15 – 30 m³/h. Prawie cała gmina, z wyjątkiem południowo-zachodnich krańców, leży w obszarze głównego zbiornika wód podziemnych GZWP 325 – Częstochowa W.

Istniejące ujęcia wody Przedsiębiorstwa Sprzętu Ochronnego „MASKPOL” S.A. w Konieczkach zasilają w wodę odbiorców w tej miejscowości, studnie w Pankach – 12 m³/h, obecnie nie są eksploatowane, studnia w Zwierzyńcu Trzecim (Działki) – 3,64 m³/h, stanowi ujęcie rezerwowe dla wodociągu grupowego.

Potencjalnym zagrożeniem dla czystości wód wglębnych może być niekontrolowane odprowadzanie ścieków do gruntu i wód powierzchniowych, składowanie odpadów oraz tzw. nadzwyczajne zagrożenia środowiska wiążące się z możliwością wystąpienia awarii (np. na stacji paliw, oczyszczalni ścieków), bądź wypadków z udziałem substancji niebezpiecznych - wszystkimi głównymi drogami przewozi się substancje niebezpieczne. Są to środki chemiczne, gazy techniczne, oraz paliwa płynne i gazowe stanowiące zagrożenie nie tylko dla wód wglębnych, lecz również dla wód powierzchniowych, gleby i powietrza.

Stopień narażenia wód podziemnych na zanieczyszczenie wyznacza potrzebę ich ochrony.

3.4. Zanieczyszczenie i zagrożenia środowiska

Jednym ze źródeł informacji o stanie środowiska na terenie gminy jest "Raport o stanie środowiska w województwie śląskim w 2016 roku" opracowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach

3.4.1. Stan czystości atmosfery

Gmina Panki została objęta Programem ochrony powietrza dla strefy częstochowsko-lublinieckiej województwa śląskiego, w której stwierdzone zostały ponadnormatywne poziomy substancji w powietrzu. W ramach opracowywania Programu ochrony powietrza (dalej: POP) dla strefy częstochowsko lublinieckiej podjęto współpracę z szeregiem organów i instytucji, które mogą wnieść istotny wkład w zasadniczych kwestiach dotyczących POP na etapie jego przygotowania oraz będą miały wpływ na realizację Programu. W ramach wstępnych uzgodnień, na etapie

opracowywania Programu odbyły się spotkania z przedstawicielami samorządu terytorialnego (powiatów i gmin) strefy częstochowsko-lublinieckiej, mające na celu przedstawienie problemów jakości powietrza i znalezienie optymalnych rozwiązań (sposobów), które pozwoliłyby ograniczyć niekorzystne zjawiska mające negatywny wpływ na jakość powietrza w strefie. Strefa częstochowsko-lubliniecka stanowi około 30% terytorium województwa śląskiego i jest obszarowo największą jej strefą oceny jakości powietrza. Graniczy od południa ze strefą tarnogórsko-będzińską, od zachodu ze strefą namysłowsko-oleską w województwie opolskim, od północy ze strefą piotrkowsko-radomszczańską i strefą sieradzko-wieluńską w województwie łódzkim oraz od wschodu ze strefą sandomiersko-pińczowską w województwie świętokrzyskim. Strefa częstochowsko-lubliniecka składa się z powiatów: myszkowskiego, częstochowskiego, lublinieckiego i kłobuckiego.

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza w województwie śląskim dokonanej w 2009 roku, wyznaczono strefy, które zostały zakwalifikowane jako strefy C, a tym samym zostały zobligowane do opracowania Programu ochrony powietrza (POP). Do stref tych została zaliczona strefa częstochowsko-lubliniecka, gdzie należy opracować Program ochrony powietrza ze względu na:

przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀(na stacjach monitoringu powietrza w Lublińcu i w Myszkowie) w roku kalendarzowym, przekroczenie dopuszczalnej częstości przekroczeń dopuszczalnego poziomu 24-godz. pyłu

Na przekroczenia zanieczyszczeń powietrza pyłem zawieszonym PM₁₀ w tych miastach i gminach istotny wpływ ma emisja komunalna w szczególności pochodząca z wykorzystania do ogrzewania węgla i spalania go w małosprawnych urządzeniach grzewczych. W analizach dla roku prognozy zamodelowano działania związane z redukcją emisji powierzchniowej poprzez realizację Programów ograniczenia emisji ze źródeł powierzchniowych dzięki takim działaniom jak: termomodernizacja, zmiana sposobu ogrzewania budynków poprzez, podłączenie do sieci ciepłej, wymianę dotychczasowych kotłów węglowych o niskiej sprawności na kotły węglowe niskoemisyjne, kotły retortowe (paliwo - węgiel orzech, groszek) oraz ekologiczne (paliwo – brykiety) lub wymianę dotychczasowych kotłów węglowych na kotły gazowe lub olejowe, a także ogrzewanie elektryczne w obszarze przekroczeń. W tym celu konieczne jest: wykonanie przyłączy sieci gazowej do poszczególnych budynków, ewentualnie rozbudowa sieci gazowej, likwidacja pieców węglowych w mieszkaniach i domkach jednorodzinnych,

wykonanie przyłączy sieci ciepłej do poszczególnych budynków, ewentualna rozbudowa sieci ciepłej.

O stanie czystości powietrza decyduje emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Na terenie gminy Panki jest to głównie niska emisja z palenisk domowych i indywidualnych źródeł ciepła, korzystających z nieekologicznych paliw. Na terenie gminy brak jest sieci gazowej. Do ogrzewania w większości wykorzystywane są piece i kotłownie opalane tradycyjnymi paliwami tj. węglem i drewnem. Niewielka jest ilość nowoczesnych kotłowni na ekogroszek czy olej opałowy. Potencjalne zagrożenie mogą stanowić emitory zakładów produkcyjnych. Następnym rodzajem emisji jest emisja liniowa (komunikacyjna) - zanieczyszczenia emitowane z silników pojazdów nisko nad ziemią, oddziałują na jakość powietrza szczególnie w najbliższym otoczeniu dróg i są uzależnione od natężenia ruchu. W gminie Panki głównym źródłem emisji liniowej może być ruch na drodze wojewódzkiej DW-494 Częstochowa – Opole. Obserwując ogólnokrajowe tendencje wzrostu natężenia ruchu na drogach, należy założyć dalszy wzrost natężenia ruchu. Pozostałe drogi o znacznie mniejszym natężeniu ruchu pojazdów nie są znaczącym źródłem zanieczyszczeń komunikacyjnych.

3.4.2. Stan czystości wód powierzchniowych

Województwo śląskie jest jednym z najważniejszych regionów przemysłowych Polski. Skupisko najbogatszej w kraju bazy surowców mineralnych oraz związana z nią działalność przemysłowa, a także urbanizacja wywierają znaczący wpływ na środowisko wodne. Do istotnych problemów gospodarki wodnej na tym terenie zaliczono zagadnienia ilościowe związane z rozdysponowaniem wód powierzchniowych i podziemnych oraz jakościowe obejmujące: odprowadzanie nieoczyszczanych i niedostatecznie oczyszczanych ścieków komunalnych oraz przemysłowych, niedostateczne

wyposażenie w kanalizację sanitarną obszarów wiejskich i rekreacyjnych, a także zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł rolniczych, stawów rybnych,

Najpoważniejszym problemem na terenie województwa nadal była silna presja na wody powierzchniowe ze strony gospodarki przemysłowej oraz komunalnej.

Lata 2013-2015 w zakresie badań i oceny stanu jednolitych części wód rzecznych (w tym zbiorników zaporowych) będą drugą i końcową częścią sześcioletniego cyklu gospodarowania wodami (2010-2015). Głównym celem zadania jest dostarczenie wiedzy o stanie ekologicznym (lub potencjale ekologicznym) i stanie chemicznym rzek w województwie, niezbędnej do gospodarowania wodami w dorzeczach, w tym do ich ochrony przed eutrofizacją i zanieczyszczeniami antropogenicznymi. Zgodnie z Programem Państwowego Monitoringu Środowiska województwa śląskiego na lata 2013-2015 (www.katowice.pios.gov.pl), w ramach podsystemu monitoringu jakości wód powierzchniowych

w roku 2013 realizowano zadania:

- badania i ocena stanu rzek,
- badania i ocena potencjału ekologicznego i stanu chemicznego zbiorników zaporowych.

W 2013 roku badania monitoringowe prowadzono w 112 punktach pomiarowych zlokalizowanych na 94 jednolitych częściach wód powierzchniowych (JCWP). Badaniami objęte były rzeki – 105 punktów oraz zbiorniki zaporowe – 7 punktów.

Wyniki badań prowadzone w 2013 roku wykazały, że w dalszym ciągu największy wpływ na ocenę stanu/ potencjału ekologicznego wód w województwie śląskim miały elementy biologiczne, których wartości graniczne dobrego stanu (I, II klasa) zostały przekroczone w 69% badanych JCWP, fizykochemiczne w 53%, a substancje z grupy zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych w 20% badanych JCWP. Z grupy elementów fizykochemicznych najczęściej wartości graniczne dobrego stanu wód przekraczały wskaźniki z grupy biogennych: fosforany (33% ocenianych JCWP) i azot amonowy (25% ocenianych JCWP), z tlenowych BZT5 (w 20% ocenianych JCWP) oraz z grupy zasolenia chlorki i siarczany (20% ocenianych JCWP). Z grupy substancji syntetycznych i niesyntetycznych w ilości ponadnormatywnej występowały bor w Potoku Goławieckim, cynk w Białej (dopływ Białej Przemszy) i Białej Przemszy od Ryczówka do Koziego Brodu, fenole lotne w Potoku Goławieckim, Bolinie, Przemszy od zbiornika Przeczycze do ujścia, Rakowce, Wąwolnicy, cyjanki związane w Wąwolnicy, tal w Białej Przemszy od Ryczówka do Koziego Brodu i od Koziego Brodu do ujścia oraz w Stole od źródła do Kanara i od Kanara do Małej Panwi, fluorki w Rakowce i Bobrku. Najlepsza jakość wód o dobrym stanie/potencjale ekologicznym badanych w 2013 roku wystąpiła w Wiśle do ujścia Bładnicy, jej dopływach Kopydle i Brennicy, Brynicy powyżej zbiornika Kozłowa Góra i jej dopływie Potoku spod Nakła, dopływach Przemszy – Trzebyczce i Pagórze, dopływach Białej Przemszy – Centurii i Kanale Głównym, dopływie Pilicy – Krztyni oraz dopływach Liswarty - Potoku Jeżowskim i Pankówce. Wody o złym stanie ekologicznym ponownie wystąpiły w Rawie i Rowie Michałkowickim – dopływach Brynicy, w Przemszy w Chełmku i jej dopływach Bolinie i Wąwolnicy oraz w Rakowce – dopływie Bobrka w zlewni Białej Przemszy. Najgorsza jakość wód o złym stanie ekologicznym występowała głównie w środkowej części województwa w zlewni Gostyni, Brynicy, Przemszy i Kłodnicy, a także w zlewni Psiny, Bierawki i Stoły.

Ocena stanu chemicznego na podstawie wybranych wskaźników badanych w ramach monitoringu operacyjnego.

Ocena stanu chemicznego wykonana została dla wybranych substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego z grupy priorytetowych oraz tzw. innych substancji zanieczyszczających (tabela 2) badanych w 2013 roku w wyznaczonych punktach pomiarowo- kontrolnych. Wybrane wskaźniki chemiczne oceniono w 30 jcwp. Ocenę wykonano na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008). Wody rzeki Pankówki badane były na odcinku ujścia do Liswarty.

3.4.3. Ocena stanu środowiska oraz jego zagrożeń i możliwości ich ograniczenia

Pozytywy:

- ❖ Ogólnie dobra jakość środowiska,
- ❖ Duży udział powierzchni leśnych w ogólnej powierzchni gminy,
- ❖ Dobry i zadawalający stan lasów,
- ❖ Dość dobrze rozwinięta sieć hydrograficzna,
- ❖ Dobre warunki do realizacji stawów i zbiorników wodnych,
- ❖ Zachowane naturalne łąki,
- ❖ Duże obszary o dobrych kompleksach glebowo - rolniczych, przydatnych dla rozwoju gospodarki rolnej,
- ❖ Duża różnorodność biologiczna ekosystemów leśnych, łąkowych i polnych,
- ❖ Korzystne warunki do wykorzystania energii wiatru.

Negatywy:

- ❖ Zła jakość wód powierzchniowych,
- ❖ Mała retencja wód powierzchniowych
- ❖ Brak wykorzystania energii odnawialnej
- ❖ Nieprawidłowa struktura drzewostanów (monokultury) szczególnie w lasach niepaństwowych
- ❖ Zdegradowana w wyniku eksploatacji surowców mineralnych powierzchnia ziemi,

Głównymi zagrożeniami dla środowiska są niekontrolowane zrzuty ścieków, „dzikie” wysypywanie odpadów i odprowadzanie gnojowicy do gruntu.

Poprawę jakości środowiska a w szczególności wód powierzchniowych i wglębnych można będzie uzyskać poprzez rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej i pełne wykorzystanie istniejącej oczyszczalni ścieków, uporządkowanie gospodarki odpadami zgodnie z Gminnym Programem Ochrony Środowiska. Wykorzystanie energii odnawialnej (energii wiatru, słońca, energii biogazu z biogazowni rolniczych), zastąpienie paliw wysokoemisyjnych, paliwami ekologicznymi oraz wyeliminowanie spalania odpadów w indywidualnych kotłowniach może w znaczący sposób wpłynąć na poprawę stanu czystości powietrza i w konsekwencji środowiska.

4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

4.1. Rozwój osadnictwa na terenie gminy Panki

Ślady osadnictwa na terenie obecnej gminy Panki pochodzą z różnych okresów archeologicznych od pradziejów, poprzez średniowiecze po okres nowożytny. Najstarsze ślady osadnictwa reprezentują epokę kamienia.

Teren gminy jest jednym z najstarszych obszarów o charakterze przemysłowym na Ziemi Częstochowskiej, związanych z położeniem w Częstochowskim obszarze rudonośnym.

Miejscowość Panki nazwę swą zawdzięcza kuźnikowi zwanemu Panko, który otrzymał od Księcia Władysława Opolczyka przywilej kopania rudy i wytapiania z niej żelaza. Według spisu kuźnic, sporządzonego przed końcem XIV wieku w Pankach działała kuźnica od 1397 roku.

Począwszy od XV wieku, dzięki dostępności rud i położeniu nad rzeką Pankówką, liczne kuźnice powstawały wzdłuż wychodni warstw rudonośnych - w Pankach kuźnica Herbortowska (Herbertowska lub Herbultowska). Systematycznej

eksploatacji podlegały syderyty pokładowe i warstwy sferosyderytów, w wielu miejscach występujące bardzo blisko powierzchni ziemi, gdzie na przestrzeni wieków ulegały intensywnemu utlenianiu, a w konsekwencji wzbogacaniu.

Prawdziwy rozkwit zakładów pankowskich nastąpił na przełomie XVI i XVII wieku, kiedy starostą krzepickim został Mikołaj Wolski, który nie zawsze w sposób zgodny z prawem przejmował istniejące kuźnie, a zakłady w Pankach uczynił centrum podległego sobie przemysłu górniczego i kuźniczego. W zakładach tych czynne były dwa wielkie piece, w których wytapiano surówkę. Na terenach dzisiejszej gminy Panki, działały również kuźnie w Praszczykach, Kawkach i Kostrzynie, produkowały żelazo sztabowe, z surówki dostarczanej z Panek. Wszystkie kuźnie lokalizowane były przy ciekach wodnych, co umożliwiało stosowanie energii spiętrzanej wody do poruszania mechanizmów napędzających urządzenia kuźnicy.

Rozwój przemysłu żelaznego powodował jednocześnie tragiczne skutki dla okolicznych lasów, wycinanych masowo w celu produkcji węgla drzewnego, potrzebnego do wytopu.

W końcu wieku XVII następuje upadek hutnictwa i górnictwa, a jego odrodzenie następuje dopiero około połowy wieku XVIII.

W latach 1800 – 1806 wybudowano w Pankach wielki piec do wytopu surówki, wysokości ok. 14 m, jeden z największych i najnowocześniejszych, a do 1850 roku najbardziej wydajny w Królestwie Kongresowym.

W sąsiadujących z Pankami wsiach: Cyganka, Praszczyki i Kostrzyna powstały nowe fryszerki (zakłady metalurgiczne, przerabiające surówkę wielkopieczową na stal), wyposażone w urządzenia mechaniczne napędzane z kół wodnych, instalowanych na spiętrzonych wodach Pankówki.

W 1815 roku Stanisław Staszic w dziele „O ziemioródtwie Karpatów i innych gór i równin Polski” wymienia w Pankach sześć kopalń rud żelaza, w Praszczykach – dwie, w Cygance i Kostrzynie po jednej. Ponadto w rejonie tym działało pięć fryszerok oraz dziesięć różnych fabryk: stali, blach, kos, szabel, bagnetów, noży, lemiesz, drutu.

Wygaszenie wielkiego pieca w 1881 roku zakończyło okres rozwoju przemysłu hutniczego na terenie gminy.

W XIX wieku w granicach obecnej gminy Panki działała kopalnia rudy żelaza na południe od miejscowości Panki. W wieku XX kopalnie rudy żelaza na terenie gminy to: kopalnia „Krystyna” (stara) działająca jako odkrywkowa w latach 1927 – 1928 i jako podziemna w latach 1934 – 1940. W 1959 roku uruchomiona zostaje kopalnia „Krystyna I”, działa do 1962 roku, a następnie kopalnia „Krystyna II” działająca do 1969 roku, który kończy okres istnienia kopalnictwa rud żelaza na tych terenach.

Pozostałości po dawnej działalności przemysłu górniczego i hutniczego na terenie dzisiejszej gminy Panki to: spiętrzenia Pankówki w Cygance i Praszczykach, jaz wraz ze zbiornikiem wodnym w Pankach, hałdy, warpie, na południe od miejscowości Panki, kościół w Pankach zbudowany na fundamentach wielkiego pieca.

Niezależnie od przedstawionych wyżej dziedzin gospodarki, rzutujących na formy zagospodarowania i użytkowania terenu, na obszarze gminy rozwijało się rolnictwo na bazie występujących tu, szczególnie w północnej części gminy, żyznych gleb.

Wg „Kwestionariusza gmin” z 1931 roku działały młyny wodne w Cygance, Kawkach, Koskach, Kotarach i Żerdzinie, niekiedy wykorzystując spiętrzenia wcześniej służące kuźnikom i fryszerkom. Od 1930 roku w miejscowości Panki działał Urząd Pocztowy oraz siedmioklasowa szkoła w samodzielnym budynku, jednoklasowa szkoła w oddzielnym budynku działała w Aleksandrowie.

Obecnie na obszarze gminy jest 23 miejscowości, w tym 12 wsi sołeckich, o zróżnicowanych formach zabudowy, wyposażeniu w usługi i uzbrojeniu w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacji.

4.2. Stan zabytków architektury i budownictwa

Gminna ewidencja zabytków gminy Panki, zgodnie z zarządzeniem Wójta Gminy Panki nr 241/2014 z dnia 24.02.2014 r. liczy 21 obiektów zabytkowych nieruchomości, w tym brak jest obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Obiekty objęte gminną ewidencją zabytków stanowią 13 budynków mieszkalnych w miejscowościach Aleksandrów, Janiki, Konieczki, Panki i Zwierzyniec Trzeci, kaplica w miejscowości Janiki, most żelazny w Pankach, dwór w Pankach, kościół parafialny w Pankach, cmentarz w Pankach, Budynek dworca PKP w Pankach oraz obora i stodoła w Zwierzyńcu Trzecim.

Szczegółowy wykaz zabytków ujęto w części II Kierunkach zagospodarowania w rozdziale: Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

4.3. Stan stanowisk archeologicznych

Na obszarze gminy Panki zlokalizowanych jest 60 stanowisk archeologicznych. Są to przeważnie ślady osadnictwa, reprezentujące wszystkie okresy archeologiczne od pradziejów, poprzez średniowiecze, po okres nowożytny. Najliczniejsze są stanowiska z okresu nowożytnego i z epoki kamienia. Niektóre ze stanowisk zostały objęte strefami ochrony archeologicznej, głównie w Pankach, Cygance i Praszczkach.

Lokalizacje stanowisk archeologicznych oraz zasięgi stref ochrony archeologicznej przedstawiono rysunkach studium.

Na terenie gminy nie występują stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków.

Szczegółowy wykaz stanowisk archeologicznych ujęto w części II Kierunkach zagospodarowania w rozdziale: Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

4.4. Strefy ochrony konserwatorskiej

Na terenie gminy Panki występują **Obszary krajobrazu kulturowego** w Pankach i w Cygance związane z górnictwem rud żelaza oraz hutnictwem, wskazane do zachowania i ochrony form terenu zostały objęte ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego z 2005 i 2007 roku.

Miejsca pamięci narodowej na terenie gminy nie występują.

Na obszarze gminy nie występują obiekty, które można by zakwalifikować jako dobra kultury współczesnej.

5. REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTĘ W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIE PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH

Dla obszaru Gminy Panki nie opracowano Audytu Krajobrazowego, w związku z czym brak jest rekomendacji, wniosków oraz wyznaczonych granic krajobrazów priorytetowych.

6. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

6.1. Warunki zamieszkiwania

6.1.1. Zasoby mieszkaniowe

Przeciętne wskaźniki dotyczące mieszkalnictwa w gminie Panki są zbliżone do poziomu występującego w skali kraju i województwa śląskiego. Podobnie kształtuje się problematyka związana z gospodarką mieszkaniową, to jest:

- niezaspokojone potrzeby kwaterunkowe ludności;
- wysoka przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie;

Na terenie gminy występują zróżnicowane typy zabudowy. Zabudowa zagrodowa oraz zabudowa jednorodzinna i jednorodzinna – usługowa występuje we wszystkich wsiach gminy, natomiast zabudowa wielorodzinna występuje głównie w Pankach. Powierzchnie działek w zależności od typu zabudowy wahają się od 500 do 2000 m². Przeciętna wysokość zabudowy na wsi wynosi 2, a maksymalnie 3 kondygnacje.

Całkowita powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie Panki wyniosła w 2015 roku 161 320 m².

Wielkość zasobów mieszkaniowych gminy na przestrzeni ostatnich lat kształtuje się na stałym poziomie, przy stałym nieznacznym systematycznym wzroście. Realizowana jest głównie prywatna zabudowa jednorodzinna, lecz wielkość tego budownictwa nie jest dynamiczny i tylko w nieznacznym stopniu poprawia wskaźniki zagęszczenia mieszkańców w zasobach mieszkaniowych gminy. Przeciętna liczba osób w mieszkaniu jest zbliżona do wskaźników w powiecie kłobuckim. Natomiast przeciętna powierzchnia mieszkania w tym w przeliczeniu na 1 mieszkańca jest większa niż wskaźniki dla województwa i kraju.

Tabela 5. Gmina Panki - wskaźniki charakteryzujące warunki zamieszkania w 2015 r., na tle kraju, województwa śląskiego i powiatu kłobuckiego

Lp.	Wskaźnik zasobów mieszkaniowych	Polska	Woj. śląskie	Powiat kłobucki	Gmina Panki
1	2	3	4	5	6
1	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]	73,6	70,4	94,8	97,7
2	przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę [w m ²]	27,0	26,8	29,5	31,6
3	mieszkania na 1000 mieszkańców	367,3	380,7	311,3	323,8
4	przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu	3,82	3,75	4,44	4,48
5	przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	2,72	2,63	3,21	3,09
6	przeciętna liczba osób na 1 izbę	0,71	0,70	0,72	0,69

[źródło: GUS. Bank Danych Lokalnych, data pobrania danych: 21.01.2017]

Tabela 6. Gmina Panki – zasoby mieszkaniowe w 2015 roku

Lp.	Zasoby mieszkaniowe		
	mieszkania	izby	powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]
1	2	3	4
1	1 651	7 403	161 320

[źródło: GUS. Bank Danych Lokalnych, data pobrania danych: 21.01.2017]

Tabela 7. Gmina Panki – Wyposażenie mieszkań w instalacje na tle kraju, województwa śląskiego i powiatu kłobuckiego

Lp.	Jednostka terytorialna	Mieszkania wyposażone w instalacje w % ogółu mieszkań (na terenach wiejskich)		
		wodociąg	łazienka	centralne ogrzewanie
1	2	3	4	5
1	Polska	92,0	82,4	70,9
2	woj. śląskie	96,2	89,9	81,5
3	Powiat kłobucki	94,3	86,1	75,5
4	Gmina Panki	92,5	86,6	74,2

[źródło: GUS. Bank Danych Lokalnych, data pobrania danych: 21.01.2017]

Przy ogólnej liczbie mieszkań w gminie wynoszącej w roku 2015: 1651 - 92,5 % mieszkań było wyposażonych w wodociąg, 816,6 % posiadało łazienkę, 74,2 % było wyposażonych w centralne ogrzewanie i są to wskaźniki charakterystyczne dla powiatu kłobuckiego, niższe niż przeciętne wskaźniki dla województwa śląskiego.

6.1.2. Budownictwo mieszkaniowe komunalne

W gminie potrzeby mieszkaniowe zaspokajane są głównie poprzez mieszkania stanowiące własność osób fizycznych. Gminne zasoby mieszkaniowe stanowi 22 mieszkania komunalne i 1 mieszkanie socjalne, zlokalizowanych w budynkach jednorodzinnych i blokach mieszkalnych (stan na koniec roku 2015).

Tabela 8. Gmina Panki - komunalne i socjalne zasoby mieszkaniowe w 2015 r

Lp.	Mieszkania komunalne			Mieszkania socjalne		
	Liczba mieszkań	Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	Średnia powierzchnia użytkowa w m ² / 1 mieszkanie	Liczba mieszkań	Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	Średnia powierzchnia użytkowa w m ² / 1 mieszkanie
1	2	3	4	5	6	7
1	22	953	43,32	1	48	48

[źródło: GUS. Bank Danych Lokalnych, data aktualności danych: 21.06.2016]

Własność komunalna stanowi 1,33 % ogółu zasobów mieszkaniowych na terenie gminy. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania komunalnego wynosi 43,32 m².

6.2. Oświata i wychowanie

W roku szkolnym 2016/2017 sieć oświatowa na terenie Gminy Panki składała się z następujących placówek:

Zespołu Szkół w Pankach, w skład której wchodzi gimnazjum i szkołę podstawową, Szkoły podstawowej w Aleksandrowie, Szkoły podstawowej w Konieczkach z przedszkolem, Przedszkola w Pankach z oddziałem w Praszczkach. Na terenie gminy brak jest szkół średnich. Młodzież ma możliwość uczęszczania do szkół średnich w Krzepicach, Kłobucku, Częstochowie i Oleśnie.

Ogółem w roku szkolnym 2016/2017 z gminnej sieci oświatowej korzystało 537 uczniów, z czego: 86 dzieci w przedszkolach, 315 uczniów w szkołach podstawowych; 136 uczniów w gimnazjach. Pozostawali oni pod opieką 52 nauczycieli.

Powyższe oznacza, że przeciętnie na jednego nauczyciela przypadało 10 wychowanków.

Obecnie gminna i powiatowa sieć oświatowa jest wystarczająca z punktu widzenia potrzeb w zakresie wychowania przedszkolnego oraz szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego.

Tabela 9. Gmina Panki – charakterystyka obiektów oświatowych w roku szkolnym 2016/2017 [źródło: Urząd Gminy Panki]

Lp.	Placówki:	Ilość uczniów	Ilość nauczycieli
1	2	3	4
1	Przedszkole w Pankach	46	
	oddział w Praszczykach	25	
2	Zespół Szkół w Pankach	294	32
	w tym: Szkoła podstawowa	158	
	w tym: Gimnazjum	136	
3	Szkoła podstawowa w Aleksandrowie	47	6
4	Szkoła podstawowa w Konieczkach	125	14
	w tym: Przedszkole	15	
5	Suma	537	52

6.3. Kultura, sport i wypoczynek

Usługi w zakresie kultury, kultury fizycznej, rekreacji reprezentowane są przez:

- Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Pankach, ze świetlicą, Klubem Sportowym, boiskiem do piłki nożnej i boiskiem do piłki siatkowej,
- Gminną Bibliotekę Publiczną,

Na terenie gminy działa gminna orkiestra dęta.

6.4. Ochrona zdrowia

Podstawową opiekę medyczną zapewnia Ośrodek Zdrowia w Pankach (przyjęcia lekarzy w specjalnościach: medycyny rodzinnej, interny, pediatrii, ginekologii i stomatologii). Ponadto na terenie gminy działają prywatne gabinety stomatologiczne i ginekologiczny. Zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców gminy wymaga prowadzenia wspólnych działań z władzami powiatu w zakresie zapobiegania i rozwiązywania.

6.5. Pomoc społeczna

Opieką społeczną na terenie gminy zarządza Ośrodek Pomocy Społecznej w Pankach, mieszczący się przy ul. Tysiąclecia 5. W 2015 r. z pomocy ośrodka skorzystało łącznie 1168. W latach 2011 – 2015 przeciętna liczba osób objęta opieką jest podobna.

Tabela 10. Gmina Panki – Pomoc społeczna udzielona w latach 2011 - 2015 [źródło: Urząd Gminy Panki]

Lp.	rok	Ilość osób – zasiłek stały	Ilość osób – zasiłek okresowy	Ilość osób – zasiłek jednorazowy	Ilość osób objęta pomocą ośrodka Pomocy Społecznej w Pankach
1	2	3	4	5	6
1	2011	6	34	60	1248
2	2012	7	31	69	1151
3	2013	8	28	66	1257
4	2014	10	23	72	1213
5	2015	8	24	46	1168

6.6. Administracja samorządowa

Urząd Gminy Panki zlokalizowany jest w Pankach przy ul. Tysiąclecia 5. Urząd nadzoruje aktywności społeczno – gospodarcze w gminie. Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym na czele urzędu gminy stoi Wójt. Jest on kierownikiem Urzędu i zwierzchnikiem służbowym pracowników Urzędu oraz kierowników miejskich jednostek organizacyjnych. Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym władzę wykonawczą w gminie sprawuje Wójt, wyłoniony na podstawie bezpośrednich wyborów. Władzę uchwałodawczą, odpowiednik władzy ustawodawczej Sejmu RP, pełni Rada Miejska, składająca się z 15 osób. W strukturach Rady działają 3 komisje: Komisja Rewizyjna, Komisja budżetu i finansów, komisja Oświaty, Kultury i Sportu.

6.7. Cmentarze

Na terenie gminy Panki cmentarze znajdują się w miejscowościach Panki i Janiki.

7. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

7.1. Zagrożenia powodziowe

Na terenie gminy Panki nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi.

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, sporządzonymi przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, zawierającej m.in. granice zasięgu wód o prawdopodobieństwie wystąpienia $q=1\%$ (tj. średnio raz na 100 lat) oraz $q=10\%$ (tj. raz na 10 lat) ustalono, że: obszar gminy Panki, zlokalizowany jest:

- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 6c lit. a ustawy Prawo wodne tj. poza obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($q=1\%$),
- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 6c lit. b ustawy Prawo wodne, tj. poza obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($q=10\%$),
- poza obszarem na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($q=0,2\%$),
- poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wałów przeciwpowodziowych.

7.2. Ochrona przeciwpożarowa

W zakresie ochrony przeciwpożarowej rejon gminy Panki podlega Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej (PSP) zlokalizowanej w Kłobucku.

Ponadto na terenie gminy funkcjonują jednostki straży pożarnej:

- 10 budynków remiz jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych wyposażonych w garaże (wszystkie remizy) oraz mieszczące inne usługi takie jak: sklepy (remiza w Pankach, Kawkach i Kostrzynie), świetlice (remizy w

Zwierzyńcu Trzecim, Praszczkach, Kałmukach, Kawkach, Pankach i Janikach), sale na uroczystości (remizy w Cygance, Zwierzyńcu Trzecim, Kawkach), przedszkole (remiza w Praszczkach),

➤ jednostka straży pożarnej przy Przedsiębiorstwie Sprzętu Ochronnego „MASKPOL” S. A. w Konieczkach.

7.3. Bezpieczeństwo

Stan bezpieczeństwa w gminie w znacznym stopniu jest zdeterminowany przez funkcjonowanie stosownych jednostek powołanych w tym celu. Za bezpieczeństwo i porządek na terenie gminy Panki odpowiada Posterunek Policji w Krzepicach. Teren gminy podlega pod działanie Komendy Powiatowej Policji w Kłobucku. Z punktu widzenia gospodarki przestrzennej nie przewiduje się dodatkowych potrzeb terenowych związanych z funkcjonowaniem Policji.

7.4. Hałas i strefy uciążliwości akustycznej od dróg

Hałas stanowi jedno ze źródeł zanieczyszczenia środowiska, wzrastające w ostatnich latach w związku z rozwojem komunikacji, uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją. Odczuwany jest przez ich mieszkańców, jako jeden z najbardziej uciążliwych czynników wpływających ujemnie na środowisko i samopoczucie. W wyniku analizy w zakresie badań hałasu sformułowano następujące wnioski: Głównym źródłem uciążliwości na terenie gminy Panki jest komunikacja drogowa. Najwyższe natężenie hałasu jest notowane wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 494, przebiegającej przez miejscowości Panki i Praszczki.

Uciążliwości komunikacja kolejowa odgrywają marginalną rolę. Hałas przemysłowy stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym. Docelowym kierunkiem działań planistycznych dotyczących ograniczania uciążliwości hałasu powinno być odpowiednie planowanie i projektowanie przebiegu tras komunikacyjnych (ze szczególnym uwzględnieniem rejonów wymagających komfortu akustycznego) wraz z zabezpieczeniami akustycznymi oraz odpowiednie kształtowanie nowej zabudowy.

Ograniczenia w zainwestowaniu na terenach o przekroczonych standardach akustycznych polegają na zakazie lokalizacji obiektów mieszkalnych lub innych wymagających ochrony przed hałasem, jeżeli wcześniej nie zostaną podjęte środki ograniczające emisję fal dźwiękowych. Przy lokalizowaniu obiektów budowlanych na terenach sąsiadujących z drogami zalecane są minimalne odległości dróg publicznych od budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej.

Tabela 11. Postulowane minimalne odległości dróg publicznych od istniejących i planowanych budynków z pomieszczeniami na pobyt ludzi (w metrach)

Lp.	Typ drogi	Klasa techniczna	Obiekty mieszkaniowe i użyteczności publicznej		Budynki szpitalne i wymagające szczególnej ochrony
			jednokondygnacyjne	wielokondygnacyjne	
1	2	3	4	5	6
4	Wojewódzka	GP, G, Z	30	40	130
5	Powiatowa	G, Z, L, D	15	20	80
6	Gminna	G, Z, L, D	15	20	80

Strefa uciążliwości drogi jest to pas terenu narażony na szkodliwe działanie hałasu spalin i innych elementów toksycznych. Odległość granicy tej strefy od krawędzi jezdni uzależniona jest od wielkości natężeń ruchu na drodze.

7.5. Tereny położone w strefie ochronnej od gazociągów wysokiego ciśnienia i stacji redukcyjno – pomiarowych

Na terenie gminy nie ma czynnych oraz zlikwidowanych odwiertów służących do wydobycia gazu ziemnego.

Na terenie gminy brak jest istniejących sieci gazowych, nie wstępuje więc zagrożenie wynikające z awarii gazociągu i ograniczenia użytkowania wynikające z przebiegu gazociągu.

7.6. Tereny położone w strefie uciążliwości od linii i urządzeń elektroenergetycznych

Gmina Panki jest w całości zelektryfikowana. Przez teren gminy przebiega napowietrzna dwutorowa linia elektroenergetyczna relacji: tor pierwszy RS Kłobuck – SE Panki – SE Praszka, tor drugi RS Kłobuck – SE Janinów, zasilająca stację 110/15 kV SE Panki w miejscowości Cyganka. Ze względu na szkodliwe promieniowanie dla ludzi i środowiska w/w linia wymagać będzie zachowania minimalnych odległości projektowanych zadrzewień i obiektów budowlanych zgodnie z normą PN – E – 05100 – 1.

8. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

8.1. Analizy

8.1.1. Analizy ekonomiczne

8.1.1.1. Działalność produkcyjna i budownictwo

Tereny różnorodnej działalności gospodarczej występują w różnym stopniu we wszystkich miejscowościach gminy Panki. Są to tereny już zainwestowane lub przewidziane dla rozwoju funkcji gospodarczych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (tereny produkcyjno – usługowe, tereny produkcji i powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych).

W 2016 roku na terenie gminy działało 381 podmiotów gospodarczych, z czego 367 to podmioty prywatne, w tym 303 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Większość z nich jest usytuowana w obrębie zabudowy mieszkaniowej.

W Gminie Panki w roku 2016 r. zarejestrowanych było 148 podmiotów gospodarczych, działających w produkcji i budownictwie. Zdecydowana większość z nich to niewielkie zakłady, zatrudniające do kilkunastu osób, zajmujące się rzemiosłem produkcyjnym.

Tabela12. Gmina Panki - podmioty gospodarki narodowej według działalności PKD w roku 2016

Lp.	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON wg grup rodzajów działalności PKD	
1	ogółem	381
2	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	13
3	przemysł i budownictwo	148
4	pozostała działalność	220

[źródło: GUS. Bank Danych Lokalnych, data aktualności danych: 21.06.2016]

Tabela13. Gmina Panki - podmioty gospodarki narodowej według form własności w roku 2016

Lp.	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON wg form własności	
1	podmioty gospodarki narodowej ogółem	381
2	sektor publiczny - ogółem	14
3	sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	8

4	sektor publiczny - przedsiębiorstwa państwowe	0
5	sektor publiczny - spółki handlowe	1
6	sektor publiczny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	0
7	sektor prywatny - ogółem	367
8	sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	303
9	sektor prywatny - spółki handlowe	22
10	sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	3
11	sektor prywatny - spółdzielnie	1
12	sektor prywatny - fundacje	0
13	sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	13

[źródło: GUS. Bank Danych Lokalnych, data aktualności danych: 21.06.2016]

8.1.1.2. Usługi

Charakterystyczny w ostatnich 30 latach XX wieku dla krajów rozwiniętych proces serwicyzacji gospodarki postępuje w Polsce od ponad 20 lat. Rośnie odsetek zatrudnionych w usługach.

Główna koncentracja zabudowy usługowej występuje w centrum miejscowości Panki wokół zbiornika wodnego, ponadto tereny zabudowy usługowej zlokalizowane są w rejonie osiedla zabudowy wielorodzinnej. W pozostałych miejscowościach zabudowa usługowa na wydzielonych działkach obejmuje głównie szkoły, usługi kultu religijnego i remizy strażackie.

Usługi handlu występują głównie jako wbudowane w obiekty o funkcji mieszkaniowej ale również jako wolnostojące pawilony – w miejscowości Panki, Praszczki, Janiki, Kałmuki, Pacanów.

Generalnie nasycenie siecią usługową oraz rzemieślniczą jest wystarczające z punktu widzenia lokalnych potrzeb. W perspektywie dalszy rozwój sektora usługowego uzależniony będzie głównie od rozwoju demograficznego poszczególnych miejscowości. Dodatkowo należy rozważyć zasadność ewentualnej lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedażowej przekraczającej 2000 m².

Z pozostałych usług, zwłaszcza ponadpodstawowych, związanych między innymi z: handlem, kulturą, szkolnictwem, służbą zdrowia, pośrednictwem finansowym, administracją powiatową i wojewódzką, itd., mieszkańcy gminy korzystają w Częstochowie, Kłobucku i Oleśnie.

8.1.2. Analizy środowiskowe

8.1.2.1. Gleby

Gleby. Na obszarze gminy przeważają gleby bielcowe, pseudobielcowe, brunatne wylugowane i kwaśne oraz czarne ziemie zdegradowane i gleby szare, w niewielkim zakresie występują czarne ziemie właściwe (Zwierzyńiec Trzeci), gleby brunatne właściwe (Koski) oraz mady w dolinach rzecznych. Chronione gleby organiczne występujące na terenie gminy to: gleby mułowo – torfowe (Panki, Cyganka, Kałmuki, Konieczki, Kostrzyna, Praszczki), gleby torfowo – mułowe (Cyganka), torfy niskie (Panki, Kawki, Konieczki, Kostrzyna, Jaciska, Praszczki, Żerdzina), gleby torfowe (Zwierzyńiec Trzeci) oraz gleby murszowo – mineralne i murszowate (Panki i Jaciska).

Grunty orne o glebach w IV a i IV b klasach bonitacyjnych oraz użytki zielone (łąki i pastwiska) o glebach w IV klasie bonitacyjnej występują we wszystkich miejscowościach gminy, ale w zróżnicowanym zakresie. W Pankach i Żerdzinie niewielkie powierzchnie użytków zielonych znajdują się na glebach w III klasie bonitacyjnej. Najwięcej gruntów o glebach w dobrych klasach bonitacyjnych występuje w Aleksandrowie, Kostrzynie, Zwierzyńcu Trzecim, Cygance i Pankach.

Obszary występowania gleb od III do IV klasy bonitacyjnej, gleb organicznych, obszary zmeliorowanych łąk i gruntów ornych winny tworzyć rolniczą przestrzeń produkcyjną, podlegającą ochronie przed zmianą sposobu użytkowania.

8.1.2.2. Rzeźba terenu

Obszar gminy Panki odznacza się mało urozmaiconą rzeźbą terenu. Gmina Panki położona jest w obszarze Wyżyny Wieluńskiej i Progu (Garbu) Herbskiego. Wyżyna Wieluńska jest częścią płyty jurajskiej, jednak pozbawionej cech krajobrazu krasowego. Rzeźbę terenu stanowi niskofalista, mało urozmaicona wysoczyzna polodowcowa, rozcięta wyraźnie zaznaczającymi się w krajobrazie dolinami rzek Pankówki i Piszczki.

Próg (Garb) Herbski tworzy w południowej części gminy pas piaskowcowych wzniesień, stanowiących garby i pagóry wznoszące się od 10 do 30 m ponad obszar wysoczyzny polodowcowej i wodno-lodowcowej.

8.1.2.3. Budowa geologiczna

Pod względem geologicznym gmina Panki leży w północnej części Monokliny Śląsko – Krakowskiej. Obszar gminy budują w kolejności stratygraficznej utwory jury i czwartorzędu. Najstarszymi utworami nawierconymi na obszarze gminy są utwory jury dolnej – liasu. Stanowią je warstwy łysieckie wykształcone w facji ilasto – łupkowej z przewarstwieniami piasków i piaskowców. Jura środkowa – dogger reprezentowana jest w części dolnej przez warstwy kościeliskie zbudowane z piasków z domieszką kwarcu w spągu oraz przez drobnoziarnisty piaskowiec żelazisty w stropie. Miąższość warstw kościeliskich wynosi około 40 m. Na warstwach kościeliskich zalega kompleks iltów rudonośnych dolnego doggeru, reprezentowanych przez łupki ilaste, iltolupki z wkładkami syderytów ilastych. Utwory jury środkowej odsłaniają się na powierzchni w południowej części gminy (piaskowce kościeliskie) oraz w okolicy miejscowości: Kostrzyna, Pacanów, Zwierzyniec Trzeci (ilty i łupki).

Utwory czwartorzędowe (plejstocen i holocen) zalegają bezpośrednio na osadach jury środkowej i pokrywają prawie cały obszar gminy. Charakteryzują się zmienną miąższością w granicach 1 – 60 m. Największą miąższość utworów czwartorzędowych stwierdzono w preglacialnej dolinie Pankówki, ciągnącej się pod dzisiejszą doliną Pankówki. Utwory plejstocenu reprezentowane są przez piaski, żwiry z głazami oraz gliny zwałowe. W dolinie Pankówki występują piaski terasy akumulacyjnej średnio i drobnoziarniste. Są one najmłodszymi osadami plejstocenu. Utwory holocenu reprezentują piaski rzeczne, namuły, torfy występujące w dolinach cieków powierzchniowych oraz piaski wydmore, najczęściej drobnoziarniste, stanowiące utwory akumulacji eolicznej. Nieliczne wydmy występują w południowej części gminy.

8.1.2.4. Warunki klimatyczne

Umiarkowaną strefę klimatyczną i środkowopolski region klimatyczny, w których położona jest gmina, charakteryzują częste i szybkie napływy i przemieszczanie się aktywnych układów barycznych, powodujących ścieranie się mas powietrza oceanicznego i kontynentalnego, w wyniku czego klimat odznacza się dużą zmiennością pogody.

Potencjał teoretyczny całkowitego promieniowania słonecznego na obszarze gminy wynosi 925 – 950 kWh/m²/rok i choć występuje bardzo duże zróżnicowanie promieniowania słonecznego w poszczególnych porach roku, gmina posiada dość dobre warunki do zastosowania źródeł energii słonecznej.

Gmina posiada korzystne warunki do wykorzystania energii wiatru, duży potencjał tej energii występuje na wysokości 40 m, w północnej części gminy

Pogoda:

- ciepła, pochmurna, z opadem, 100 – 120 dni w roku,
- słoneczna, ciepła, bez opadu, 100 – 120 dni w roku,
- mroźna, pochmurna z opadem, 10 – 15 dni w roku,
- mroźna, słoneczna bez opadu, 10 – 15 dni w roku,
- przymrozkowa, pochmurna z opadem, 30 – 35 dni w roku,
- przymrozkowa, słoneczna bez opadu, 30 – 35 dni w roku.

Temperatura powietrza:

- średnioroczna 7 do 8°C,
- w styczniu –2 do - 3°C,
- w lipcu 17 do 18°C
- Średnioroczna amplituda temperatury powietrza 20 do 21°C

Usłonecznienie rzeczywiste:

- średnio w roku 4,0 do 4,5 godzin/dzień,
- w styczniu 1,0 do 1,5 godzin/dzień,
- w lipcu 6,0 do 6,5 godzin/dzień.
- Potencjał teoretyczny całkowitego promieniowania słonecznego na obszarze gminy wynosi 925 – 950 kWh/m²/rok i choć występuje bardzo duże zróżnicowanie promieniowania słonecznego w poszczególnych porach roku, gmina posiada dość dobre warunki do zastosowania źródeł energii słonecznej.

Opady:

- suma roczna 600 – 650 mm,
- V – X 350 – 400 mm,
- XI – IV 200 – 250 mm.

Prędkość wiatru:

- średnioroczna 2 – 3 m/s,
- w styczniu 3 – 4 m/s,
- w lipcu 2 – 3 m/s.
- Gmina posiada korzystne warunki do wykorzystania energii wiatru, duży potencjał tej energii występuje na wysokości 40 m, w północnej części gminy.

Częstość występowania wybranych zjawisk pogodowych:

- burze > 30 dni w roku
- cisze atmosferyczne 5 – 10 %
- opady 160 – 170 dni w roku,
- opady długotrwałe 10 - 20 dni w roku,
- mgła 40 – 50 dni w roku,
- pokrywa śnieżna 60 – 70 dni w roku.

8.1.2.5. Walory przyrodnicze

8.1.2.5.1. Roślinność

Zbiorowiska roślinne w gminie to kompleksy leśne (lasy państwowe), zajmujące znaczne obszary w północno-wschodniej (Nadleśnictwo Kłobuck) i południowo-zachodniej (Nadleśnictwo Herby) części gminy oraz zbiorowiska nieleśne – wodne i łąkowe. Lasy zajmują 34,22 % powierzchni gminy (stan w roku 2016 r.).

W drzewostanach lasów państwowych Nadleśnictwa Kłobuck dominują siedliska lasu mieszanego świeżego – 45,5 % i boru mieszanego świeżego – 36 %. Ponadto występują las i bór świeży, bór mieszany wilgotny, las mieszany wilgotny i bagienny, ols, las wilgotny i las łąkowy. Wśród gatunków drzew dominuje sosna zajmując prawie 89 % powierzchni lasów, ponadto występuje dąb – 4,2 %, na mniejszych powierzchniach występują: modrzew (dla ochrony którego utworzono w 1957 r. rezerwat „Modrzewiowa Góra” – w północnej części gminy), olsza, brzoza, jodła, buk, świerk, jesion, topola, osika i grab.

W lasach Nadleśnictwa Herby występują siedliska: las mieszany świeży – 24,5 %, bór mieszany świeży – 20,4 %, bór mieszany wilgotny – 18,8 %, bór świeży – 17,1 %, las mieszany wilgotny – 9,1 % a także las świeży i wilgotny, las mieszany bagienny, ols, bór wilgotny i bagienny, bór mieszany bagienny. Wśród gatunków drzew najliczniej reprezentowana jest sosna – 88 %, brzoza – 4,6 %, olsza – 3,6 %, dąb – 2,4 %, występuje również modrzew, świerk i buk.

W większości lasów pozostałych, głównie prywatnych dominującym siedliskiem jest bór świeży – ok. 80 %, następnie bór mieszany świeży – ok. 15 %. Występują również olsy, lasy mieszane świeże i wilgotne, łągi wilgotne. Przeważający gatunek stanowi sosna – ok. 90 %. Występuje także brzoza – ok. 5 %, olcha czarna – ok. 2 % oraz dąb, modrzew, olcha szara, świerk, jawor, topola, i akacja.

Łąki i pastwiska tworzą półnaturalne zbiorowiska złożone z traw i bylin. Ciekawsza roślinność łąk i pastwisk występuje w dolinach cieków wodnych, gdzie rozwinęły się zbiorowiska typowe dla siedlisk podmokłych i wilgotnych.

Na terenach rolniczego użytkowania ziemi, roślinom uprawnym towarzyszą konkurujące z nimi zbiorowiska chwastów segetalnych, których skład gatunkowy uzależniony jest głównie od naturalnych warunków siedliska, stosowanych technologii upraw i zabiegów agrotechnicznych a skład ilościowy poszczególnych gatunków może się zmieniać nawet w ciągu jednego sezonu wegetacyjnego.

Na siedliskach wtórnych, silnie zmienionych przez człowieka występują zbiorowiska ruderalne, powstałe mimo woli człowieka, jako towarzyszące osadnictwu, szlakom komunikacyjnym hałdom i wyrobiskom pogórnym.

Tereny nieużytkowane rolniczo stopniowo zarastają samoczynnie pojawiającymi się gatunkami takich drzew jak brzoza, czeremcha, dąb, jarzębina, rzadziej sosna czy kępami jeżyn, lokalnie tworząc zadrzewienia wzbogacające ekosystemy i stanowiące miejsca schronienia zwierząt.

8.1.2.5.2. Zwierzęta

Warunki klimatyczne oraz urozmaicone zbiorowiska roślinne zdecydowały o świecie zwierząt występujących na obszarze gminy.

Z ssaków występuje sarna, jeleni, dzik, lis, zając, jenot, kuna leśna, tchórz, borsuk, piżmak, norka amerykańska, mysz polna i zaroślówka.

Ptaki reprezentuje bocian biały, myszołów, skowronek polny, bażant, kuropatwa.

Świat płazów i gadów reprezentują: żmija zygzakowata, padalec, jaszczurki zwinka i żyworodna, kumak nizinny, żaba trawna, grzebiuszka ziemna, rzekotka drzewna, ropuchy szare, zielone i paskówki, traszki zwyczajne i grzebieniaste.

Występuje również wiele gatunków owadów, w tym jedno z najładniejszych gatunków motyli – rusalka pawik, modraszek ikar i cytrynek latolistek.

8.1.3. Analizy społeczne

8.1.3.1. Zatrudnienie i bezrobocie

8.1.3.1.1. Zatrudnienie

Według danych z końca 2015 roku liczba pracujących na obszarze gminy Panki wyniosła 1385 osób (w tym 737 kobiet).

Tabela 14. Gmina Panki – pracujący według płci w roku 2015 na tle powiatu i województwa [źródło: GUS 2017 i obliczenia własne]

Lp.	Pracujący ¹	Woj. śląskie	Powiat kłobucki	Gmina Panki
1	2	3	4	5
1	Ogółem	1 184 735	13 137	1 385
2	w tym kobiety	558 359	6 750	737
3	w tym udział kobiety w %	47,13 %	51,38 %	53,21 %

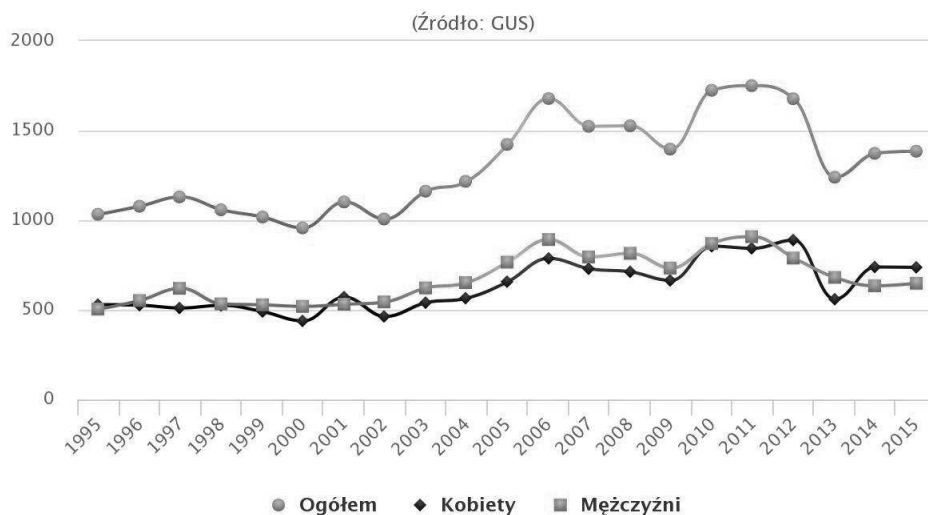
Tabela 15. Gmina Panki – pracujący na 1000 ludności ogółem w 2015 roku, na tle powiatu i województwa [źródło: GUS, 2017]

Lp.	Pracujący ¹	Gmina Panki	Powiat kłobucki	Województwo śląskie	Polska
1	2	3	4	5	
1	na 1000 ludności ogółem	272	154	259	232

Gmina charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem pracujących na 1000 ludności, prawie dwukrotnie wyższa niż powiecie i wyższa niż w województwie.

Rysunek 2. Gmina Panki – liczba pracujących w latach 1995-2015

Liczba pracujących według płci w gminie Panki w latach 1995 – 2015



[źródło: www.polskawliczbach.pl, data pobrania: 23.04.2017]

8.1.3.1.2. Bezrobocie

Jednym z ważniejszych kryteriów oceny warunków bytu mieszkańców jest możliwość uzyskania zatrudnienia. Zjawiskiem, które nieustannie wywiera istotny wpływ na poziom życia ludności jest bezrobocie. W sumie w gminie w roku 2015 było 197 zarejestrowanych osób bezrobotnych. Statystyki dotyczące bezrobocia są zniekształcone w pewnym stopniu ze względu na występowanie bezrobocia utajonego. Ten czynnik, jest z kolei równoważony poprzez pracę "na czarno" oraz emigrację zarobkową mieszkańców (posiadając nadal zameldowanie na terenie gminy). Stopa bezrobocia w 2015 r w gminie wynosiła 10,1 %, (10,9% wśród kobiet i 9,4% wśród mężczyzn). mniej niż przeciętnie w powiecie ale zdecydowanie więcej niż wskaźniki dla województwa i kraju.

Tabela 16. Gmina Panki stopa bezrobocia w roku 2015 na tle kraju, województwa i powiatu [źródło: GUS]

Lp.	jednostka terytorialna	Stopa bezrobocia [%]	Bezrobotni zarejestrowani [ilość osb]
1	2	3	4
1	POLSKA	8,3	-
2	Woj. śląskie	8,2	1 184 735
3	Powiat kłobucki	11,5	3 751
4	Gmina Panki	10,1	197

Rysunek 3. Gmina Panki stopa bezrobocia w latach 2004 - 2015



[źródło: www.polskawliczbach.pl, data pobrania: 23.04.2017]

8.1.3.2. Rynek pracy

Rynek pracy w gminie Panki opiera się głównie o sektor rolniczy oraz przemysł i budownictwo.

W 2015 r. 41,3% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Panki pracowało w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 32,2% w przemyśle i budownictwie, a 9,1% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 9,1% pracowało w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

8.1.4. Demografia

8.1.4.1. Podstawowe dane o ludności

Podstawowymi miernikami charakteryzującymi zbiorowość ludzką jest jej liczebność i rozmieszczenie.

Gmina Panki w roku 2016 roku liczyła 5 092 mieszkańców, w tym 2 521 mężczyzn oraz 2 571 kobiet. Współczynnik feminizacji to jest stosunek liczby kobiet na 100 mężczyzn wynosi 102 i jest niższy do średniej dla powiatu kłobuckiego – 103 oraz od wartości charakteryzującej województwo śląskie – 107.

Tabela 17. Gmina Panki – gęstość zaludnienia na tle kraju, województwa i powiatu w roku 2016 [GUS, 2017]

Lp.	Wskaźniki gęstości zaludnienia	Polska	Woj. śląskie	Powiat kłobucki	Gmina Panki
1	2	3	4	5	6
1	ludność na 1 km ²	123	370	96	93
2	zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców	-0,1	-2,6	-0,9	-1,4

Na 1 km² powierzchni gminy przypada 93 mieszkańców. Gęstość zaludnienia jest więc nieznacznie niższa od wskaźnika dla powiatu powiatu i znacząco niższa niż w całym województwie śląskim.

Rysunek 4. Gmina Panki liczba mieszkańców w latach 1995 – 2016 [według: GUS, 2017]

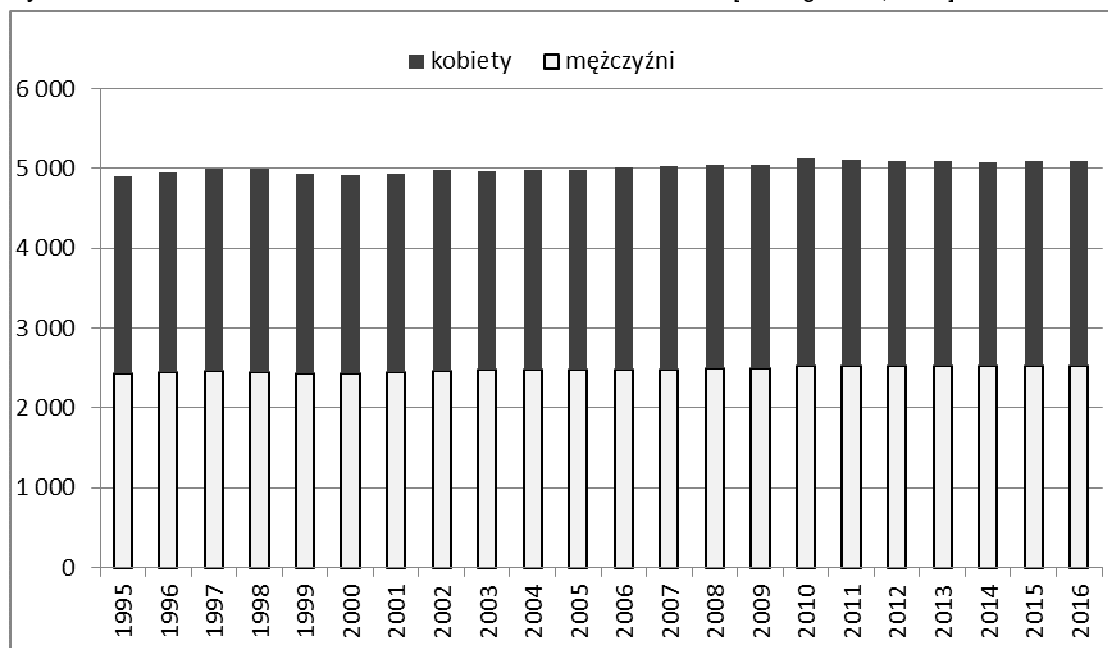


Tabela 18. Gmina Panki – liczba mieszkańców w latach 1995 – 2017 [GUS, 2019]

Lp.	rok	Liczba ludności		
		ogółem	mężczyźni	kobiety
1	2	3	4	5
1	1995	4 908	2 432	2 476
2	1996	4 951	2 453	2 498
3	1997	4 994	2 469	2 525
4	1998	5 000	2 453	2 547
5	1999	4 930	2 433	2 497
6	2000	4 922	2 425	2 497
7	2001	4 941	2 450	2 491
8	2002	4 976	2 470	2 506
9	2003	4 973	2 475	2 498
10	2004	4 989	2 487	2 502
11	2005	4 987	2 473	2 514
12	2006	5 019	2 488	2 531
13	2007	5 028	2 487	2 541
14	2008	5 051	2 497	2 554
15	2009	5 055	2 499	2 556
16	2010	5 122	2 528	2 594
17	2011	5 110	2 526	2 584
18	2012	5 102	2 528	2 574
19	2013	5 092	2 523	2 569
20	2014	5 081	2 527	2 554
21	2015	5 099	2 534	2 565
22	2016	5 092	2 521	2 571
23	2017	5 099	2 523	2 576

W okresie analizowanym odnotowuje się stabilną liczbę mieszkańców z nieznacznym przyrostem z 4908 w roku 1995 na 5099 w roku 2017. W okresie analizowanych 23 lat, liczba mieszkańców wzrosła o 191 osoby, średnio 8 osób rocznie. Podobna tendencja stabilnej liczby ludności w tym samym okresie wystąpiła na obszarze powiatu kłobuckiego.

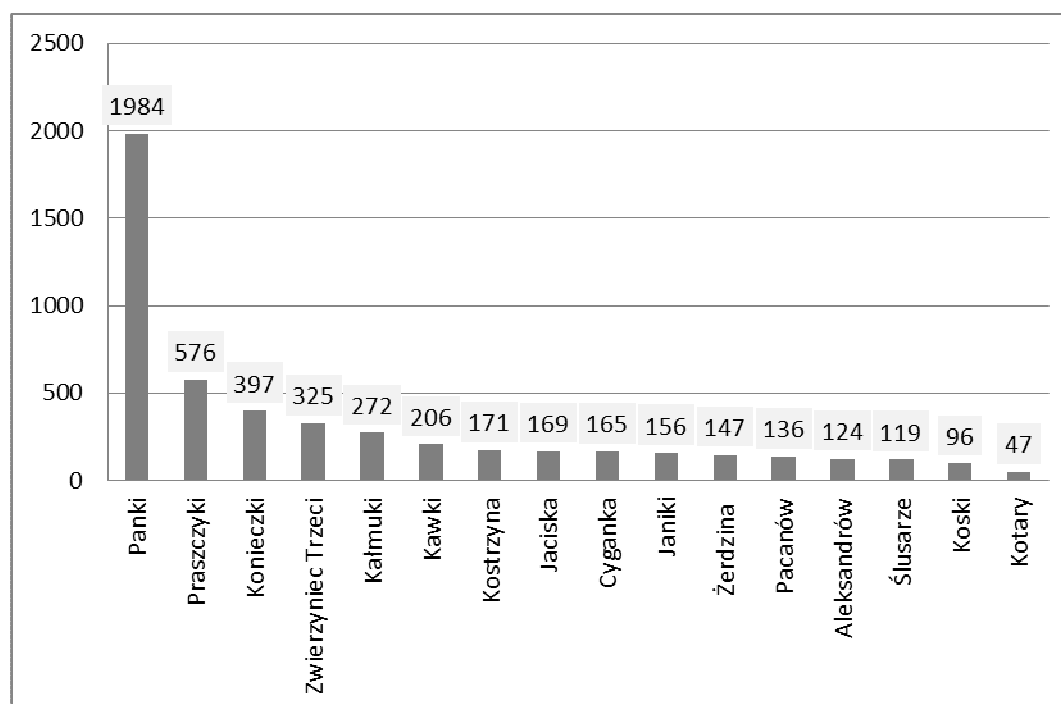
Tabela 19. Gmina Panki – zaludnienie wg miejscowości w latach 2005 - 2015

[wg danych Urzędu Gminy Panki, 2016r.]

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności w latach										
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Aleksandrów	130	131	128	127	124	124	124	126	126	125	124
2	Cyganka	158	160	159	162	165	166	164	167	171	165	165
3	Jaciska	160	161	158	158	165	171	167	166	170	169	169
4	Janiki	161	162	158	159	165	162	160	158	158	161	156
5	Kałmuki	245	252	250	255	253	267	274	278	275	275	272
6	Kawki	210	210	208	207	204	197	197	204	205	209	206
7	Konieczki	377	390	401	398	411	407	403	409	410	407	397
8	Koski	93	93	92	93	91	95	94	92	93	95	96
9	Kostrzyna	185	182	183	184	180	178	175	175	173	172	171
10	Kotary	51	50	51	52	51	50	47	47	47	47	47
11	Pacanów	148	147	149	147	145	151	150	150	143	138	136
12	Panki	1935	1956	1956	1971	1966	1977	1978	1973	1970	1969	1984
13	Praszczyki	565	571	571	570	574	579	580	575	577	580	576
14	Ślusarze	113	115	114	114	114	116	116	118	118	118	119
15	Zwierzyniec Trzeci	323	318	322	322	312	354	319	317	324	323	325
16	Żerdzina	157	160	160	160	157	155	156	154	151	151	147

Rysunek 5. Gmina Panki – liczba ludności wg miejscowości w roku 2015

[wg danych Urzędu Gminy Panki, 2016r.]



Najludniejszą miejscowością w gminie jest wieś gminna Panki (1984 osób), którego mieszkańcy stanowią ponad 39% ogółu mieszkańców gminy. W drugiej kolejności, co do liczebności miejscowością (576 osób) jest wieś Praszczki, stanowiąca 11 % mieszkańców gminy. Trzecią co wielkości miejscowością w gminie są Konieczki z liczbą mieszkańców 397, stanowiących 8 % ludności gminy.

8.1.4.2. Struktura wieku mieszkańców

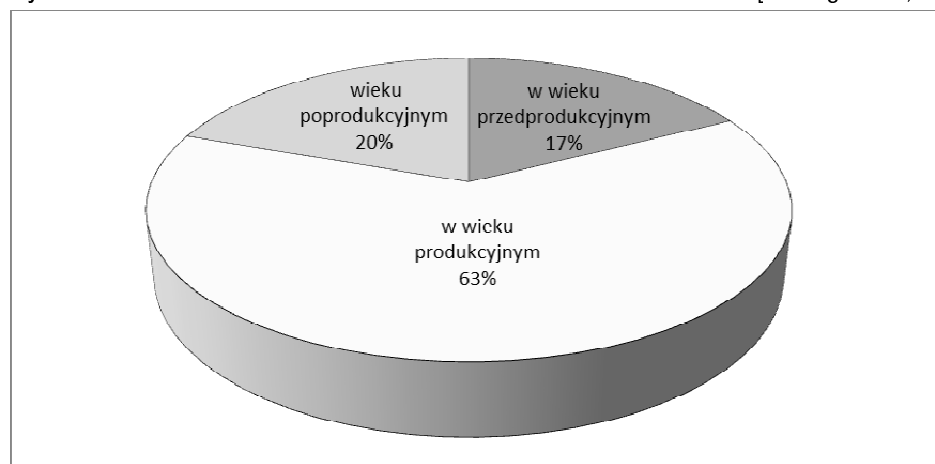
Na liczbę ludności decydujący wpływ mają dwa czynniki: ruch naturalny oraz wędrowny ludności. Te z kolei zdeterminowane są przez strukturę ludności według wieku i płci. Struktura ludności według wieku określa proces starzenia się ludności, definiowany najogólniej jako zmiany stanu i struktury według wieku ludności, polegające na wzroście w ogólnej liczbie udziału osób starszych. Za granicę starości przyjmuje się umownie wiek 60 lat. Obecnie ludność gminy podobnie jak województwa śląskiego i całej Polski starzeje się.

Tabela 20. Gmina Panki– struktura wieku mieszkańców w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny oraz wg płci w roku 2016 [GUS, 2017]

Lp.	obszar	w wieku przedprodukcyjnym			w wieku produkcyjnym			w wieku poprodukcyjnym		
		ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Powiat kłobucki	14 709	7 679	7 030	53 444	28 757	24 687	17 027	5 585	11 442
2	Gmina Panki	892	446	446	3 201	1 719	1 482	999	356	643

W gminie Panki w roku 2016 było więcej mężczyzn w wieku produkcyjnym niż kobiet. Natomiast dużo więcej jest kobiet w wieku poprodukcyjnym.

Rysunek 6. Gmina Panki – struktura wieku mieszkańców w roku 2016 [według: GUS, 2017]

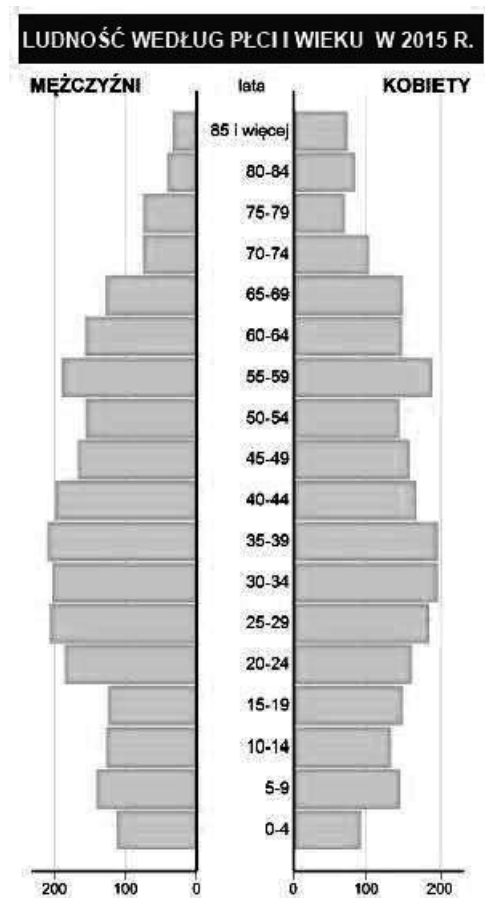


Po przeanalizowaniu wszystkich dostępnych danych liczbowych można zauważyć, że:

- liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym maleje, co oznacza, że rodzi się coraz mniej dzieci, a w konsekwencji liczba ludności Gminy będzie malała przy założeniu, że tendencja ta się nie zmieni w kolejnych latach,
- liczba ludności w wieku produkcyjnym roku systematycznie maleje, co oznacza, że liczba osób przechodzących na emeryturę jest wyższa niż liczba osób podejmujących pracę po raz pierwszy,
- liczba ludności w wieku poprodukcyjnym wzrasta, co oznacza, że coraz więcej jest osób przechodzących na emeryturę.

Analiza struktury ludności ze względu na wiek wskazuje na zauważalne na terenie gminy tendencje starzenia się ludności, co w najbliższych latach będzie powodowało zmniejszanie się odsetka zarówno ludności w wieku poprodukcyjnym, jak i zmniejszanie się odsetka ludności w wieku przedprodukcyjnym

Rysunek 7. Gmina Panki - struktura wieku mieszkańców w roku 2015 [źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca, GUS 2017]

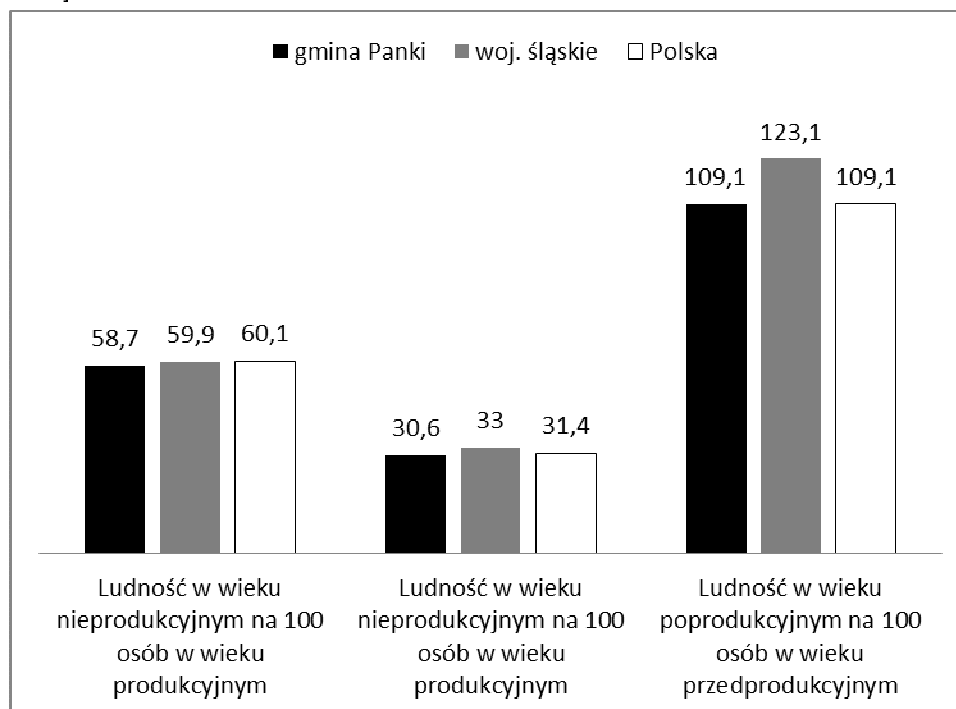


Struktura mieszkańców gminy Panki według wieku jest bardzo zbliżona do wartości charakteryzujących zarówno populację powiatu kłobuckiego jak i województwo śląskie.

Mieszkańcy w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) stanowią 37 % całej zbiorowości. przedprodukcyjnym jest wyższy od średnich danych dla powiatu i województwa.

Obciążenie demograficzne, ustalone jako wskaźnik ilości osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym, dla gminy Panki wynosi 58,7 i jest nieznacznie korzystniejszy od wskaźnika dla województwa i kraju. Odnosząc zmiany struktury mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym oraz rosnącą liczebność roczników poprodukcyjnych, w ciągu najbliższych kilkunastu lat można przewidywać dalszy wzrost „obciążenia” demograficznego poprzez zwiększającą się populację osób „poprodukcyjnych”.

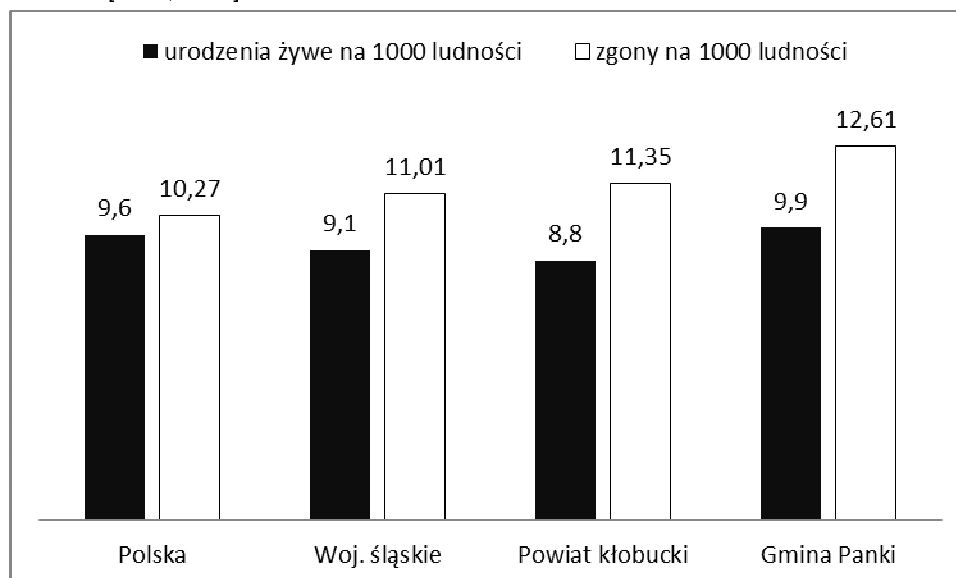
Rysunek 8. Gmina Panki – wskaźniki obciążenia demograficznego na tle województwa i kraju w roku 2016 [źródło GUS, 2017]



8.1.4.3. Ruch naturalny i wędrówkowy ludności

Na przyrost naturalny ludności składają się zmiany w jej liczbie, powodowane przez urodzenia i zgony. Charakteryzujące go wartości określają nie tylko strukturę populacji według płci i wieku, ale także liczbę zawartych małżeństw, osób w wieku rozrodczym oraz zgonów. Wartości charakteryzujące ruch naturalny gminy Panki w 2015 r. roku rozkładają się mniej korzystnie niż średnia dla powiatu kłobuckiego i mniej korzystnie od uwarunkowań charakteryzujących całe województwo. Przeciętna stopa przyrostu naturalnego w gminach wiejskich jest niższa niż w dużych aglomeracjach. Ta tendencja utrzymuje się także w gminie Panki.

Rysunek 9. Gmina Panki urodzenia żywe i zgony na 1000 ludności na tle powiatu, województwa i kraju w 2015 r.[GUS, 2017]



Rysunek 10. Gmina Panki przyrost naturalny na 1000 ludności na tle powiatu, województwa i kraju w 2015 r.[GUS, 2017]

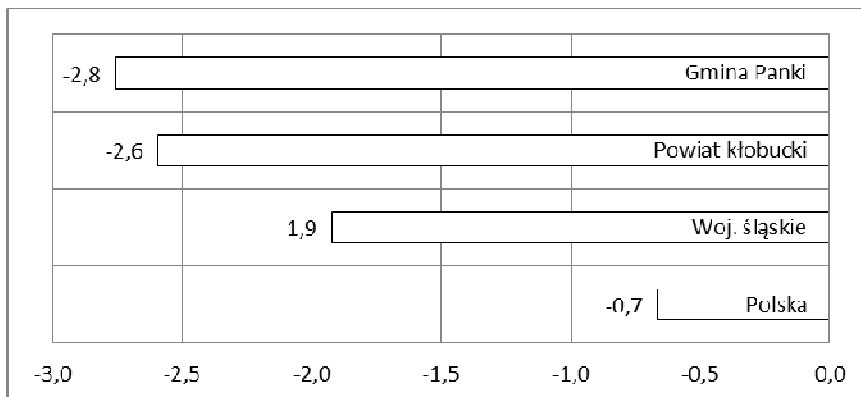


Tabela 21. Gmina Panki– ruch naturalny ludności w roku 2015 [źródło; GUS. 2017]

Lp.	Wskaźniki		Polska	Woj. śląskie	Powiat kłobucki	Gmina Panki
1	2		3	4	5	6
1	Urodzenia żywe	ogółem	369 308	41 611	746	50
2		mężczyźni	189 677	21 401	377	27
3		kobiety	179 631	20 210	369	23
4	Zgony ogółem	ogółem	394 921	50 421	967	64
5		mężczyźni	204 469	26 084	487	32
6		kobiety	190 452	24 337	480	32
7	Zgony niemowląt	ogółem	1 476	197	3	1
8		mężczyźni	830	100	1	0
9		kobiety	646	97	2	1
10	Przyrost naturalny	ogółem	-25 613	-8 810	-221	-14
11		mężczyźni	-14 792	-4 683	-110	-5
12		kobiety	-10 821	-4 127	-111	-9

Migracje są drugim, obok przyrostu naturalnego, czynnikiem wpływającym bezpośrednio na liczbę ludności oraz jej rozmieszczenie. Obecna tendencja przemieszczania się, szczególnie młodych mieszkańców, z mniejszych do większych ośrodków osiedleńczych, a także zagranicę powoduje, że saldo migracji wewnętrznej i zagranicznej w wielu gminach wiejskich i miejsko – wiejskich jest bardzo niskie lub wręcz ujemne.

Rysunek 11. Gmina Panki – saldo migracji w latach 2013-2017 [źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca, GUS 2019]

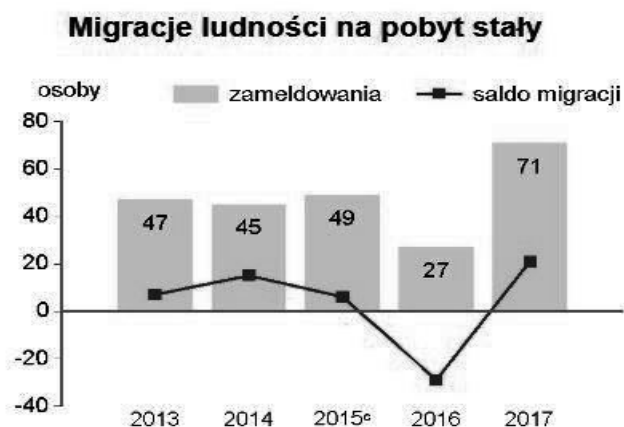


Tabela 22. Gmina Panki– migracje w roku 2017 [źródło; GUS. 2017]

zameldowania ogółem			wymeldowania ogółem		
ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
71	37	34	50	20	30

Tabela 23. Gmina Panki– saldo migracji na tle kraju, województwa i powiatu w roku 2017 [źródło; GUS. 2017]

Lp.	jednostka terytorialna	saldo migracji	saldo migracji na 1000 osób
1	2	3	4
2	Woj. śląska	-3 260	-0,9
3	Powiat kłobucki	-24	-0,1
4	Gmina Panki	21	4,1

Na terenie gminy Panki w roku w 2017 roku jej saldo migracji było dodatnie, przy czym saldo migracji na terenie powiatu i województwa było już ujemne.

8.2. Prognoza demograficzna

W latach 1995-2017 w gminie Gminy występowała stabilna liczba mieszkańców z niewielkim wzrostem.

Zaobserwowany trend był długoletni, i odbiegał od ogólnych tendencji w kraju i regionie. Tendencje te będą również występować w przyszłości, i będą również wpływać na teren gminy Panki, zatem w prognozie na lata kolejne założono stopniowy spadek liczby mieszkańców analizowanej gminy, ale w mniejszej dynamice, w związku z długoletnią tendencją stabilnej ilości mieszkańców.

Główny Urząd Statystyczny opracował prognozę ludności gmin na lata 2017-2030. Prognoza ta została opracowana w oparciu o długoterminowe założenia prognozy ludności Polski na lata 2014-2050 oraz prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu na lata 2014-2050. Prognozy dla powiatów i miast były tworzone w latach 2013-2014 i zostały opublikowane w IV kw. 2014 r. (<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/>). Rozbieżności między rzeczywistymi a prognozowanymi wielkościami obserwowane w ciągu kolejnych lat wymagały dokonania korekty danych wejściowych i aktualizacji założeń na poziomie kraju. Prognoza ludności gmin do 2030 r. jako punkt wyjścia przyjęła stan ludności w dniu 31.12.2016 r. Ze względu na dużą zmienność współczynników demograficznych w czasie w poszczególnych gminach, Główny Urząd Statystyczny podjął decyzję o skróceniu horyzontu prognozy. Ostatnim rokiem prognozy ludności gmin jest rok 2030, a nie 2050 jak we wspomnianych na wstępie prognozach opracowanych dla kraju, województw i powiatów.

Dla okresu do roku 2030 prognozę opracowano na podstawie prognozy dla gminy zgodnie z prognozą GUS. Dla pozostałego okresu prognozę opracowano na podstawie prognozy dla powiatu kłobuckiego, korygując wyliczone indeksy łańcuchowe do korzystniejszej sytuacji demograficznej gminy Panki w stosunku do przeciętnej dla powiatu opolskiego. Liczba ludności w GUS'owskiej prognozie ludności gmin na lata 2017-2030, została oszacowana na 5087 mieszkańców a w roku 2017 rzeczywista liczba ludności osiągnęła 5101. Prognozę na lata 2018 – 2030 opracowano na podstawie prognozowanego ruchu naturalnego i migracji korygując bazową liczbę ludności w roku 2017 z 5087 na 5101.

Tabela 24. Prognoza liczby ludności wraz z prognoza ruchu naturalnego i wędrówkowego w latach 2017 - 2030

Rok	Ludność, stan w dniu 31 XII	Ruch naturalny		Migracje wewnętrzne na pobyt stały			Migracje zagraniczne na pobyt stały	
		Urodzenia	Zgony	Napływ	Odpływ	Saldo	Imigracja	Emigracja
2017	5 087	45	58	44	36	+8	2	2
2018	5 082	45	57	43	36	+7	2	2
2019	5 077	45	57	42	36	+6	3	2
2020	5 076	47	57	43	35	+8	3	2
2021	5 073	47	57	41	35	+6	3	2
2022	5 073	47	55	41	34	+7	3	2
2023	5 070	45	55	40	34	+6	3	2
2024	5 071	46	54	40	32	+8	3	2
2025	5 072	45	54	40	31	+9	3	2
2026	5 072	44	53	39	32	+7	4	2
2027	5 073	45	53	39	32	+7	4	2
2028	5 073	44	54	39	31	+8	4	2
2029	5 068	42	56	38	31	+7	4	2
2030	5 067	41	51	37	30	+7	4	2

Źródło: GUS, Prognoza ludności gmin na lata 2017 – 2030; <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-gmin-na-lata-2017-2030-opracowanie-eksperymentalne,10,1.html> (data pobrania 04.12.2018)

W analizie przyjęto, że bazową dynamiką zmian liczby ludności – użytą do prognozy w opisywana gminie – będzie ta, która opisuje cały powiat kłobucki (tj. ten, w którym znajduje się gmina Panki). Dane dotyczące powiatu kłobuckiego zaczerpnięto z prognozy GUS'u na lata 2014-2050, sporządzonej na podstawie założeń, które były przedmiotem konsultacji szerokiego grona specjalistów reprezentujących środowisko naukowe. Zostały one zaprezentowane i przedyskutowane m.in. na Posiedzeniu Plenarnym Rządowej Rady Ludnościowej w dniu 22 maja 2014 r. Uwagi ekspertów pozwoliły na wybór scenariusza założeń uznanego za najlepiej określający prawdopodobny rozwój ludności w perspektywie do 2050 r. GUSowską prognozę ludności dla powiatu kłobuckiego prezentuje tabela 25. Dodatkowo dynamikę zmian liczby mieszkańców zilustrowano poprzez odpowiednio policzone indeksy łańcuchowe.

Tabela 25. Prognoza liczby ludności wraz z dynamiką zmian rocznych powiatu kłobuckiego(województwo śląskie).

	Ogółem	indeks łańcuchowy
	Liczba ludności	
2016	83 957	
2017	83 750	0,998
2018	83 500	0,997
2019	83 240	0,997
2020	82 925	0,996
2021	82 615	0,996
2022	82 272	0,996

2023	81 916	0,996
2024	81 525	0,995
2025	81 113	0,995
2026	80 675	0,995
2027	80 219	0,994
2028	79 750	0,994
2029	79 256	0,994
2030	78 739	0,993
2031	78 221	0,993
2032	77 670	0,993
2033	77 125	0,993
2034	76 565	0,993
2035	75 995	0,993
2036	75 463	0,993
2037	74 935	0,993
2038	74 410	0,993
2039	73 889	0,993
2040	73 372	0,993
2041	72 859	0,993
2042	72 349	0,993
2043	71 842	0,993
2044	71 339	0,993
2045	70 768	0,992
2046	70 202	0,992
2047	69 641	0,992
2048	69 084	0,992
2049	68 531	0,992
2050	67 983	0,992

Źródło: opracowanie GUS

W dalszej części opracowania przyjęto, że zmiany liczby ludności w opisywanej gminie będą poddane procesom o podobnej dynamice do tych, jakie następują w całym powiecie. Natomiast jak wykazano wyżej liczba ludności gminy Panki wykazywała dużą stabilność. Przekłada się to na wartości charakteryzujące ruch naturalny i saldo migracji gminy Panki, które przyjęto na korzystniejszych poziomach niż te dla powiatu, przyjmując niższą dynamikę spadku liczby mieszkańców.

Prognozę liczby ludności zamieszkującej gminy Panki ukazuje poniższa tabela.

Tabela 26. Prognoza liczby ludności gminy Panki

Lp.	rok	Prognozowana liczba ludności	indeks łańcuchowy
1	2	3	4
1	2017	5 101*	
2	2018	5 096	
3	2019	5 091	
4	2020	5 090	
5	2021	5 087	
6	2022	5 087	
7	2023	5 084	
8	2024	5 085	
9	2025	5 086	
10	2026	5 086	
11	2027	5 087	
12	2028	5 087	
13	2029	5 082	
14	2030	5 081	
15	2031	5 076	0,999
16	2032	5 071	0,999
17	2033	5 066	0,999
18	2034	5 056	0,998
19	2035	5 046	0,998
20	2036	5 035	0,998
21	2037	5 025	0,998
22	2038	5 015	0,998
23	2039	5 005	0,998
24	2040	4 995	0,998
25	2041	4 985	0,998
26	2042	4 975	0,998
27	2043	4 960	0,997
28	2044	4 946	0,997
29	2045	4 931	0,997
30	2046	4 916	0,997
31	2047	4 901	0,997
32	2048	4 886	0,997
33	2049	4 872	0,997
34	2050	4 852	0,996

*liczba ludności faktyczna na dzień 31.12.2017

Źródło: do roku 2030: opracowanie własne na podstawie: GUS, Prognoza ludności gmin na lata 2017 – 2030 oraz prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu na lata 2014-2050

Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

8.2.1. Zapotrzebowanie na nową zabudowę

8.2.1.1. Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową

Ważnym parametrem warunków zabudowy jest wskaźnik powierzchni zabudowy mieszkaniowej przypadający na jednego mieszkańca. Istniejący wskaźnik powierzchni mieszkania przypadający na 1 osobę w gminie Panki w roku 2015 wynosił 31,6 m²/na osobę a w roku 2017 osiągnął 32,3 m²/na, co jest tendencja korzystną. Jest to jednak wskaźnik nadal prawie o połowę mniejszy niż w Europie. Jako docelowy wskaźnik powierzchni mieszkania na osobę w gminie, z uwagi na wyraźne wyższe przeciętne potrzeby przyjęto 50 m²/osobę.

Na podstawie prognozowanej liczby mieszkańców w gminie w perspektywie 30 lat ustalono docelową powierzchnie użytkową funkcji mieszkaniowej przy założeniu docelowej powierzchni mieszkaniowej na osobę 50m².

Od tak ustalonej powierzchni docelowej mieszkaniowej odjęto istniejącą powierzchnię zabudowy mieszkaniowej określonej na podstawie aktualnej liczby mieszkańców i aktualnego wskaźnika powierzchni mieszkaniowej przypadające na jednego mieszkańca.

Określone tak zapotrzebowanie zwiększono o 30% zgodnie z dopuszczonym ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wskaźnikiem niepewności inwestycyjnej.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową zapewniających potrzeby wewnętrzne gminy (mieszkańców gminy) przy prognozowanej liczbie mieszkańców gminy w roku 2050 = **4 852** szacuje się w wysokości

$$(4\ 852 \times 50\text{m}^2 - 5\ 096 \times 32,1\text{ m}^2) + 30\% = \underline{102\ 724\text{ m}^2}.$$

Oszacowane zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w gminie wynosi: 102 724m² powierzchni użytkowej zabudowy

8.2.1.2. Zabudowa obsługująca gospodarkę rolniczą

Gmina Panki charakteryzuje się przeciętnymi walorami rolniczymi obszaru. Na terenie gminy duża część stanowią lasy. Obszar rolniczy użytków rolnych o powierzchni 3288 ha wymaga jednak zapewnienia zabudowy do jego obsługi. Obecnie tereny zabudowy rolniczej stanowią 2,4 % gruntów rolnych. Szacuje się, że zabudowa rolnicza będzie wymagać rehabilitacji, zmiany warunków technicznych, zmiany technologii, co będzie wymagać nowych terenów zabudowy rolniczej zagrodowej, zapotrzebowanie na nową zabudowę określa się, jako 50 % powierzchni istniejących użytków rolnych, czyli 1,2 % użytków rolnych. Rozwój zabudowy rolniczej wynika ze zmiany technologii produkcji, co wiąże się z budową obiektów o innej kubaturze i innej obsłudze technologicznej i infrastrukturalnej a zatem nie pozwala na wykorzystanie istniejących obiektów lub wymianie istniejących obiektów na nowe.

Przyjęta do obliczeń powierzchnia użytków rolnych nie stanowi jednak powierzchni działek budowlanych lub terenów przeznaczonych pod zabudowę a faktycznie tereny użytków wydzielone najczęściej po obrysie budynków lub budynek i teren utwardzony związany z obsługą obiektów budowlanych. Statystyczny ewidencyjny użytek zabudowy rolniczej stanowi zatem około 20-30 % faktycznej powierzchni zabudowy siedliskowej lub obszaru obsługi produkcji rolniczej, dlatego dla oszacowanego zapotrzebowania na nową powierzchnie zabudowy rolniczej stosuje się wskaźnik intensywności zabudowy 0,4- średni w stosunku do terenów wydzielonych użytków gruntów a nie terenów przeznaczonych pod zabudowę dokumentami planistycznymi.

Od powierzchni użytków rolnych odejmuje się powierzchnie projektowaną do zalesienia w studium, która wynosi 629 ha.

1,2 % z 3288 ha – 629 ha wynosi 32 ha, co w przeliczeniu na powierzchnię całkowitą zabudowy, przy wskaźniku intensywności zabudowy 0,4 wynosi 128 000 m² powierzchni całkowitej zabudowy. Powierzchnia użytkowa zabudowy stanowi około 80 % powierzchni całkowitej zabudowy, dlatego powierzchnia użytkowa zabudowy zapotrzebowania na nową zabudowę zagrodową wynosi 102 400 m².

Oszacowane zapotrzebowanie na nową zabudowę związaną z rolnictwem w gminie wynosi: 102 400 m² powierzchni użytkowej zabudowy

8.2.1.3. Zabudowa usługowa

Zapotrzebowanie na zabudowę usługową określa się w stosunku do oszacowanego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową i zagrodową łącznie oraz zapotrzebowanie na zabudowę usługową w zabudowie istniejącej. Zapotrzebowanie na usługi związane jest z podstawową obsługą terenów mieszkaniowych szacuje się w wysokości 30 % powierzchni zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową i zagrodową łącznie

Oszacowane zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową dla terenów projektowanej zabudowy mieszkaniowej wynosi:

$$(102\,724\text{ m}^2 + 102\,400\text{ m}^2) \times 0,3 = 61\,537\text{ m}^2$$

Zgodnie z istniejącą strukturą użytkowania gruntów tereny zabudowy usługowej stanowią 9,7 % istniejących terenów mieszkaniowych oraz zabudowy zagrodowej, przy założeniu, że dla prawidłowej obsługi terenów mieszkaniowych w usługi zapotrzebowanie na tereny usług powinny wynosić 30 % terenów mieszkaniowych, na potrzeby istniejącej zabudowy zapotrzebowanie na tereny zabudowy usługowej wynosi 20,3 % istniejącej powierzchni mieszkaniowej, obliczonej na podstawie aktualnej liczby mieszkańców i aktualnego wskaźnika powierzchni mieszkaniowej przypadającej na jednego mieszkańca.

Oszacowane zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową dla terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej wynosi:

$$5\,096 \times 32,1\text{ m}^2 \times 0,203 = 33\,207\text{ m}^2$$

Oszacowane zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową wynosi: 94 744 m² powierzchni użytkowej zabudowy

8.2.1.4. Zabudowa produkcyjna

Teren gminy posiada przeciętne walory rozwoju funkcji produkcyjnej wysokonakładowej, w związku z gęstą siecią osadniczą, ale z uwagi na brak wysokich walorów przyrodniczych gminy oraz niskie klasy gleb, pozwalana na rozwijanie terenochłonnych funkcji produkcyjnych. Dla prawidłowego rozwoju funkcjonalno-przestrzennego terenu niezbędne jest rozwijanie tej funkcji i wyznaczanie w dokumentach planistycznych terenów pod jej rozwój.

Oszacowano na podstawie analiz zabudowy istniejącej, sytuacji demograficznej oraz społecznej, że zapotrzebowanie na zabudowę produkcyjną wyrażone w stosunku powierzchni zabudowy użytkowej funkcji produkcyjnej w stosunku do powierzchni zabudowy użytkowej funkcji mieszkaniowej wynosi 20-30 %. Przyjęto maksymalny wskaźnik 30% w stosunku do zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową i zagrodową.

Oszacowane zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjną dla terenów projektowanej zabudowy mieszkaniowej wynosi:

$$(102\,724\text{ m}^2 + 102\,400\text{ m}^2) \times 0,3 = 61\,537\text{ m}^2$$

Zgodnie z istniejącą strukturą użytkowania gruntów tereny zabudowy usługowej stanowią 9,2 % istniejących terenów mieszkaniowych oraz zabudowy zagrodowej, przy założeniu, że dla prawidłowej obsługi terenów mieszkaniowych w tereny produkcyjne zapotrzebowanie na tereny produkcyjne powinno wynosić 30 % terenów mieszkaniowych, na

potrzeby istniejącej zabudowy zapotrzebowanie na tereny nowej zabudowy usługowej wynosi 20,8 % istniejącej powierzchni mieszkaniowej, obliczonej na podstawie aktualnej liczby mieszkańców i aktualnego wskaźnika powierzchni mieszkaniowej przypadającej na jednego mieszkańca.

Oszacowane zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjną dla terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej wynosi:
 $5\,096 \times 32,1 \text{ m}^2 \times 0,208 = 34\,025 \text{ m}^2$

Oszacowane zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjną wynosi: 95 562 m² powierzchni użytkowej zabudowy

8.2.1.5. Zestawienie maksymalnego zapotrzebowania gminy na nową zabudowę w podziale na funkcję zabudowy

8.2.2. Założenia szacunku chłonności

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem strategicznym, długoterminowym o założonej skali ogólności i elastyczności. Studium ustalając kierunki zagospodarowania określa obszary wielofunkcyjne, dlatego aby określić chłonność poszczególnych funkcji zabudowy, dla obszarów funkcjonalnych podlegających analizie oszacowano udział funkcji terenu oraz powierzchnie użytkową zabudowy w podziale na funkcje z uwzględnieniem przeciętnych intensywności zabudowy, określonych na podstawie istniejącej zabudowy. W ten sposób ustalono wskaźnik powierzchni użytkowej zabudowy wyrażony w powierzchni przypadającej na 1 ha obszaru funkcjonalnego. Obliczenia szacunków chłonności poszczególnych obszarów funkcjonalnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27. Gmina Panki – obliczenia wskaźników chłonności obszarów funkcjonalnych

obszar	powierzchnia netto z 1 ha	Powierzchnia netto w m ²	funkcja	udział %	powierzchnia w m ²	wskaźnik intensywności zabudowy	powierzchnia całkowita zabudowy użytkowej na 1 ha	powierzchnia użytkowa zabudowy użytkowej na 1 ha (80% powierzchni całkowitej)
1	2	5	6	7	8	9	10	11
MN	powierzchnia netto - 20% - (komunikacja + infrastruktura techniczna) - 20% - (zieleni)	6000	M	70%	4200	0,2	840	672
			U	30%	1800	0,1	180	144
MM	powierzchnia netto - 20% - (komunikacja + infrastruktura techniczna) - 20% - (zieleni)	6000	M	20%	1200	0,2	240	192
			RM	50%	3000	0,1	300	240
			U	30%	1800	0,1	180	144
MW	powierzchnia netto - 20% -	6000	M	70%	4200	0,4	1680	1344

STUDYUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PANKI

	(komunikacja + infrastruktura techniczna) - 20% - (zieleni)		U	30%	1800	0,1	180	144
RM	powierzchnia netto - 20% - (komunikacja + infrastruktura techniczna) - 10% - (zieleni)	7000	R	100%	7000	0,1	700	560
UTL UT	powierzchnia netto - 20% - (komunikacja + infrastruktura techniczna) - 20% - (zieleni)	6000	U	100%	6000	0,1	600	480
U (UO, UT, UZ, UKr, UB, UI, AUC, U,UKS)	powierzchnia netto - 20% - (komunikacja + infrastruktura techniczna) - 20% - (zieleni)	6000	U	100%	6000	0,1	600	480
P,U,M	powierzchnia netto - 20% - (komunikacja + infrastruktura techniczna) - 20% - (zieleni)	6000	M	20%	1200	0,2	240	192
			U	20%	1200	0,1	120	96
			P	60%	3600	0,1	360	288
MN,MW, U	powierzchnia netto - 20% - (komunikacja + infrastruktura techniczna) - 20% - (zieleni)	6000	M(N)	50%	3000	0,2	600	480
			M(W)	30%	1800	0,4	720	576
			U	20%	1200	0,1	120	96
UHG	powierzchnia netto - 20% - (komunikacja + infrastruktura techniczna) - 20% - (zieleni)	6000	P	60%	3600	0,2	720	576
			U	40%	2400	0,1	240	192
P,U	powierzchnia netto - 20% - (komunikacja + infrastruktura techniczna) - 20% - (zieleni)	6000	P	80%	4800	0,1	480	384
			U	20%	1200	0,1	120	96
P	powierzchnia netto - 20% - (komunikacja + infrastruktura techniczna) - 20% - (zieleni)	6000	P	100%	6000	0,1	600	480
P/PG	powierzchnia netto - 20% - (komunikacja + infrastruktura techniczna) - 20% - (zieleni)	6000	P	30%	1800	0,1	180	144
			PG	70%	4200	0	0	0
Ef	powierzchnia netto - 20% - (komunikacja + infrastruktura techniczna) - 20% - (zieleni)	6000	EF	100%	0	0	0	0
P/Ef	powierzchnia netto	6000	P	20%	1200	0,1	120	96

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PANKI

	- 20% - (komunikacja + infrastruktura techniczna) - 20% - (zieleni)		Ef	80%	4800	0	0	0
Ef/P/PG	powierzchnia netto - 20% - (komunikacja + infrastruktura techniczna) - 20% - (zieleni)	6000	P	10%	600	0,1	60	48
			Ef	40%	2400	0	0	0
			PG	50%	3000	0	0	0

Tabela 28. Gmina Panki – wskaźniki chłonności obszarów funkcjonalnych

Lp.	Obszar funkcjonalny	Funkcja zabudowy	Powierzchnia zabudowy użytkowej na 1 ha
1	2	3	4
1	MN –tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	M - mieszkaniowa	672
		U - usługowa	144
2	MM – tereny zabudowy mieszkaniowej mieszanej	M - mieszkaniowa	192
		RM – rolnicza	240
		U - usługowa	144
3	MW –tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	M - mieszkaniowa	1344
		U - usługowa	144
4	RM – tereny zabudowy zagrodowej	R- rolnicza	560
5	UT – tereny zabudowy usługowej – usługi turystyki, rekreacyjne i wypoczynkowej	U - usługowa	480
	UTL – tereny zabudowy rekreacji indywidualnej		
6	U – tereny zabudowy usługowej (UO, UT, UZ, UKr, UB, UI, AUC, U,UKS)	U - usługowa	480
7	P,U,M – zabudowa produkcyjna, usługowa i mieszkaniowa	M - mieszkaniowa	192
		U - usługowa	96
		P - produkcyjna	288
8	MN,MW,U – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wielorodzinna i zabudowa usługowa	M - mieszkaniowa	1056
		U - usługowa	96
9	UHG – tereny różnorodnej działalności gospodarczej	P - produkcyjna	576
		U - usługowa	192
10	P,U – tereny zabudowy produkcyjno - usługowej	P - produkcyjna	384
		U - usługowa	96
11	P - tereny zabudowy produkcyjnej	P -produkcyjna	480
12	P/PG - tereny zabudowy produkcyjnej i powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych	P -produkcyjna	144

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PANKI

13	P/Ef - tereny zabudowy produkcyjnej i tereny elektroenergetyki – lokalizowania urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych	P -produkcyjna	96
14	Ef,P/PG - tereny zabudowy produkcyjnej, powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych i tereny elektroenergetyki – lokalizowania urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych	P -produkcyjna	48

8.2.3. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej w granicach jednostki osadniczej

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1073) art. 10 ust. 7 pkt. 2 szacuje się chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy. Ustawa z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 166, poz. 1612 ze zm.) definiuje jednostkę osadniczą (art. 2 pkt 1) jako „wyodrębniony przestrzennie obszar zabudowy mieszkaniowej wraz z obiektami infrastruktury technicznej zamieszkały przez ludzi”.

Na podstawie ww przepisów wyodrębniono jednostki osadnicze, w których dokonano pomiaru poszczególnych obszarów funkcjonalnych poza terenami ujętymi w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 29. Gmina Panki - – bilans terenów pod nową zabudowę w granicach jednostek osadniczych o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalnej [w ha]

Lp.	Obszary funkcjonalne	Panki	Aleksandrów	Cyganka - Pacanów	Jaciska	Janiki	Kałmuki	Kawki	Konieczki	Koski	Kostrzyna	Kotary	Praszczyki	Ślusarze	Zwierzyniec Trzeci	Żerdzina	SUMA
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	MM	23,56	1,57	8,65	4,21	17,1	1,3	1,42	1,39	1,25	1,01	-	2,75	5,79	0,18	4,18	74,39
2	MN	1,86	-	2,99	-	-	-	-	-	-	-	-	0,13	-	-	-	4,98
3	U (UO, UT, UZ, UKr, UB, UI, AUC, U,UKS)	0,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,9
4	P,U	0,33	-	4,15	-	0,63	-	-	0,28	-	-	-	-	0,75	2,05	0,17	8,36
5	P,U,M	-	-	3,95	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,95
6	P,PG	-	-	0,53	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,53
7	SUMA	26,65	1,57	20,27	4,21	17,73	1,3	1,42	1,67	1,25	1,01	0,0	2,88	6,54	2,23	4,35	

Tabela dotyczy terenów niezabudowanych, tereny zabudowane objęte są ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Tabela 30. Gmina Panki –obliczenia szacunkowej chłonności terenów w granicach jednostek osadniczych o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalnej

Lp.	Obszary funkcjonalne	Powierzchnia w ha	Funkcje zabudowy	Wskaźnik powierzchni użytkowej zabudowy na 1 ha (w m ²)	Oszacowana chłonność Powierzchni zabudowy użytkowej w m ²
1	2	3	4	5	6
1	MM	74,39	M	192	21424,32
			RM	240	14282,88
			U	144	10712,16
2	MN	4,98	M	672	3346,56
			U	144	717,12
3	U (UO, UT, UZ, UKr, UB, UI, AUC, U,UKS)	0,9	U	480	432
4	P,U	8,36	P	384	3210,24
			U	96	802,56
5	P,U,M	3,95	M	192	758,4
			U	96	379,2
			P	288	1137,6
6	P,PG	0,53	P	144	76,32

Tabela 31. Gmina Panki –chłonność terenów w granicach jednostek osadniczych o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalnej

Lp.	Funkcje zabudowy	chłonność terenów w granicach jednostek osadniczych o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalnej w m ² powierzchni zabudowy
1	2	
1	M - mieszkaniowa	18387,84
2	U - usługowa	2330,88
3	RM - rolnicza	17853,6
4	P - produkcyjna	4424,16

8.2.4. Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę

Gmina Panki posiada prawie pełne pokrycie planami miejscowymi. Obowiązujące plany miejscowe obejmują 74 % terenu gminy. Tereny nie objęte ustaleniami planu stanowią grunty leśne. Niezabudowane tereny, dające możliwość lokalizowania nowej zabudowy, wyznaczone w planie pod zabudowę zbilansowano w tabeli poniżej.

Tabela 32. Gmina Panki - bilans terenów pod zabudowę objętych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego [w ha]

Lp.	Obszary funkcjonalne	Panki	Aleksandrów	Cyganka – Pacanów	Jaciska	Janiki	Kałmuki	Kawki	Konieczki	Koski	Kostrzyna	Kotary	Praszczyki	Ślusarze	Zwierzyniec Trzeci	Żerdzina	SUMA
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
TERENY ZABUDOWANE																	
1	MM	92,25	20,01	34,38	14,36	11,77	18,67	15,8	35,17	14,51	19,01	4,06	47,38	22,74	27,74	10,4	388,25
1	MN	13,19	-	1,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14,38
2	MW	2,14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,14
3	RM	-	-	-	-	0,44	-	-	6,89	-	-	-	1,12	2,14	-	-	10,59
4	U (UO, UT, UZ, UKr, UB, UI, AUC, U,UKS)	3,84	1,32	0,1	-	1,28	0,44	0,28	1,40	-	0,9	-	1,11	-	0,22	-	10,89
5	UT, UTL	2,09	-	-	-	-	-	-	-	1,01	-	-	-	-	-	-	3,1
7	P,U	3,61	-	2,86	1,62	2,83	-	-	6,89	-	-	0,25	4,39	4,39	-	0,08	26,92
9	P,PG	-	-	10,6	-	-	-	-	-	-	-	3,47	-	-	1,1	-	15,17
10	PG	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,82	-	-	-	-	2,82
11	SUMA	117,12	21,33	49,13	15,98	16,32	19,11	16,08	50,35	15,52	19,91	10,6	54	29,27	29,06	10,48	
TERENY NIEZABUDOWANE																	
12	MM	46,61	11,21	5,82	5,14	16,97	4,90	8,00	26,02	19,51	3,01	4,66	7,08	23,18	20,33	6,41	208,85
13	MN	11,31	-	4,7	-	-	-	-	-	1,81	-	-	0,18	-	-	-	18,00
15	U (UO, UT, UZ, UKr, UB, UI, AUC, U,UKS)	2,38	-	3,76	-	-	0,47	-	-	-	-	-	7,12	-	-	-	13,73
16	MN,MW, U	12,22															12,22
17	P,U,M			44,4													44,4
18	P,U	5,37	0,25	-	-	-	-	5,00	5,83	-	-	-	1,22	3,52	-	-	21,19
19	PG	-	0,29	8,66	-	-	-	-	-	-	0,72	-	-	-	-	-	9,67
20	P,PG	-	-	9,8	-	-	-	-	-	-	-	3,32	-	-	3,37	-	16,49
21	UTL, UT	-	-	-	5,66	-	-	-	-	5,93	-	-	-	-	-	-	11,59
22	EF	-	-	-	-	5,12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,12
23	Ef,P,PG	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,4	-	3,4
24	SUMA	77,89	11,75	77,14	10,8	22,09	5,37	13	31,85	27,25	3,73	7,98	15,6	26,7	27,1	6,41	

Oznaczenia terenów podane są zgodnie z przeznaczeniem w studium

Tabela 33. Gmina Panki – obliczenia szacunkowej chłonności terenów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego - niezabudowanych

Lp.	Obszary funkcjonalne	Powierzchnia w ha	Funkcje zabudowy	Wskaźnik powierzchni użytkowej zabudowy na 1 ha (w m ²)	Oszacowana chłonność Powierzchni zabudowy użytkowej w m ²
1	2	3	4	5	6
1	MM	208,85	M	192	50124,00
			RM	240	40099,20
			U	144	30074,40
2	MN	18	M	672	12096,00
			U	288	5184,00
3	U (UO, UT, UZ, UKr, UB, UI, AUC, U, UKS)	13,73	U	480	6590,40
4	P,U,M	44,4	M	192	8524,80
			U	96	4262,40
			P	288	12787,20
5	MN,MW,U	12,22	M	1056	12904,32
			U	96	1173,12
6	P,U	21,19	P	384	8136,96
			U	96	2034,24
7	PG	9,67	-	0	0,00
8	P,PG	16,49	P	144	2374,56
9	UTL, UT	11,59	U	480	5563,20
10	EF	5,12	-	0	0,00
11	Ef,P,PG	3,4	P	48	163,20

Tabela 34. Gmina Panki – chłonność terenów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Funkcje zabudowy	chłonność terenów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego - w m ² powierzchni zabudowy
1	2	
1	M - mieszkaniowa	63599,52
2	U - usługowa	64906,56
3	RM - rolnicza	50124,00
4	P - produkcyjna	23462,92

8.2.5. Bilans możliwości rozwoju zabudowy na terenie gminy

Tabela 35. Gmina Panki - projektowane tereny w studium poza obszarami w granicach jednostek osadniczych oraz przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego [w ha]

Lp.	Obszary funkcjonalne	Panki	Aleksandrów	Cyganka - Pacanów	Jaciska	Janiki	Kałmuki	Kawki	Konieczki	Koski	Kostrzyna	Kotary	Praszczyki	Ślusarze	Zwierzyniec Trzeci	Żerdzina	SUMA
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	MM	-	-	-	2,78	-	1,17	10,01	-	1,00	-	-	-	-	-	-	14,96
2	UT, UTL	-	-	-	-	-	-	-	-	3,59	-	-	-	-	-	-	3,59
3	P, U	-	-	-	-	-	-	1,55	-	-	-	-	-	4,31	-	-	5,86
4	Ef	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,84	-	-	-	3,84
5	SUMA				2,78		1,17	11,56		4,59			3,84	4,31			

Tabela 36. Gmina Panki – obliczenia szacunkowej chłonności nowo projektowanych terenów w studium przeznaczonych pod zabudowę poza obszarami w granicach jednostek osadniczych oraz przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Obszary funkcjonalne	Powierzchnia w ha	Funkcje zabudowy	Wskaźnik powierzchni użytkowej zabudowy na 1 ha (w m ²)	Oszacowana chłonność Powierzchni zabudowy użytkowej w m ²
1	2	3	4	5	6
1	MM	14,96	M	192	4308,48
			RM	240	2872,32
			U	144	2154,24
2	UTL, UT	3,59	U	480	1723,2
3	P, U	5,86	P	384	2250,24
			U	96	562,56
4	Ef	3,84	-	-	0,00

Tabela 37. Gmina Panki – szacunkowa chłonności terenów przeznaczonych pod nową zabudowę w studium poza obszarami w granicach jednostek osadniczych oraz przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Funkcje zabudowy	chłonności terenów przeznaczonych pod nową zabudowę w studium poza obszarami w granicach jednostek osadniczych oraz przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego - w m ² powierzchni zabudowy
1	2	
1	M - mieszkaniowa	1436,16
2	U - usługowa	4440,00
4	RM - rolnicza	3590,40
5	P - produkcyjna	2250,24

Tabela 38. Gmina Panki – zestawienie maksymanego zapotrzebowania na nową zabudowę z sumą powierzchni zaprojektowaną w studium nowej zabudowy

Lp.	Funkcje zabudowy	Oszacowane zapotrzebowanie na nową zabudowę	Chłonność terenów w granicach jednostek osadniczych o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalnej w m ² powierzchni zabudowy	Chłonność terenów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego niezabudowanych w m ² powierzchni zabudowy	Chłonność terenów projektowanej zabudowy w studium poza obszarami w granicach jednostek osadniczych oraz przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w m ² powierzchni zabudowy	Suma projektowanych terenów pod zabudowę w studium (kolumny 4+5+6)
1	2	3	4	5	6	7
1	M – mieszkaniowa	102 724	18387,84	63599,52	1436,16	83423,52
2	U - usługowa	94 744	2330,88	64906,56	4440,00	71677,44
4	RM - rolnicza	102 400	17853,6	50124	3590,4	71568,00
5	P - produkcyjna	95 562	4424,16	23462,92	2250,24	30137,32

Zaprojektowana nowa zabudowa w projekcie studium poza obszarami w granicach jednostek osadniczych oraz przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zawiera się w ustalonym zapotrzebowaniu na nową zabudowę.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1073 ze zm.) art. 10 ust. 5 pkt. 4 porównuje się maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, a następnie, gdy maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, nie przekracza chłonności zabudowy w granicach jednostek osadniczych oraz terenów zabudowy określonych w planach miejscowych, nie przewiduje się lokalizacji nowej zabudowy poza obszarami jednostek osadniczych oraz terenów zabudowy w planach miejscowych. Jeżeli maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, przekracza chłonności zabudowy w granicach jednostek osadniczych oraz terenów zabudowy określonych w planach miejscowych – bilans terenów pod zabudowę uzupełnia się o różnicę tych wielkości wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, i przewiduje się lokalizację nowej zabudowy poza obszarami jednostek osadniczych oraz terenów zabudowy w planach miejscowych, maksymalnie w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu.

Zgodnie z analizami i bilansami przeprowadzonymi powyżej, maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, przekracza chłonności zabudowy w granicach jednostek osadniczych oraz terenów zabudowy określonych w planach miejscowych, dlatego w studium wyznaczono nowe tereny pod zabudowę poza granicami jednostek osadniczych oraz terenów zabudowy określonych w planach miejscowych.

Wyznaczona nowa zabudowa nie przekracza bilansu maksymalnego w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę.

Zaprojektowany rozwój zabudowy w studium jest zgodny z regulacjami ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1073 ze zm.) art. 10 ust. 5 pkt. 4.

Analizując projektowaną zabudowę w studium stwierdza się że 37 % projektowanej zabudowy ustalona jest w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, 47 % znajduje się w granicach jednostek osadniczych o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalnej a jedynie 16 % zaprojektowane zostało poza w granicami jednostek osadniczych o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalnej i tereny w prawie 70 % to zabudowa produkcyjna i usługowa, która ze względu na układ osadniczy zabudowy mieszkaniowej Gminy powinny być zlokalizowana w odaleniu od terenów mieszkaniowych.

8.3. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

Istniejące jednostki osadnicze w sposób naturalny rozwinęły się w obrębie terenów o korzystnych warunkach fizjograficznych. Nowe tereny pod zabudowę należałoby wyznaczać w sąsiedztwie zabudowy istniejącej, w pierwszej kolejności wypełniając luki w zabudowie istniejącej – tereny dla zabudowy mieszkaniowej uzupełniającej i zabudowy zagrodowej. Jednocześnie należałoby unikać rozciągania zabudowy wzdłuż istniejących dróg z uwagi na potrzebę pozostawienia między poszczególnymi miejscowościami terenów otwartych ze względu na przewietrzanie czy migracji zwierząt. Tereny pod zabudowę mieszkaniową zorganizowaną, w formie osiedli oraz zabudowę produkcyjną, usługową i magazynowo – składową, jako tereny ofertowe gminy powinny być wyznaczone w miarę możliwości na gruntach o niższych klasach bonitacyjnych gleb oraz poza obszarami cennymi przyrodniczo.

Tereny dla rozwoju rolnictwa – to przede wszystkim grunty orne o wyższych klasach bonitacyjnych gleb klasy IV (gleby klasy I-III na terenie gminy Panki stanowią znikomy udział) , na których dopuszczona byłaby możliwość realizacji nowej zabudowy zagrodowej dla obsługi gospodarstw rolnych – tereny upraw polowych; następne tereny to istniejące łąki w dolinach rzek, do wykorzystania dla rozwoju funkcji hodowlanej, bez możliwości wprowadzania zabudowy zagrodowej, ze względu na zagrożenia powodziowe występujące na tych obszarach. Istniejące cieki powierzchniowe i tereny do nich przylegające mogą być wykorzystane do rozwoju gospodarstw rybackich poprzez budowę stawów hodowlanych i realizację zabudowy dla obsługi tych gospodarstw – tereny przydatne dla gospodarki rybackiej.

Tereny dla rozwoju leśnictwa – tereny istniejących lasów – do utrzymania upraw leśnych oraz tereny przylegające do kompleksów leśnych, na glebach niskich klas bonitacyjnych – do zalesień.

Tereny dla rozwoju turystyki i rekreacji – obszar gminy Panki i występujące w nim uwarunkowania przyrodnicze, krajobrazowe, kulturowe stwarzają możliwości dla rozwoju różnych form turystyki i rekreacji.

Kompleksy leśne, gospodarstwa rolnicze i rybne, istniejące ciekły powierzchniowe, stwarzają możliwości rozwoju różnych form turystyki, rekreacji i wypoczynku - od turystyki pieszej, rowerowej w powiązaniu ze ścieżkami dydaktycznymi, rekreacji wodnej, agroturystyki, po wypoczynek indywidualny na działkach rekreacyjnych, nowotworzonych i powstających w wyniku przekształcania zabudowy zagrodowej.

Na terenach ochrony przyrodniczej: „Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” oraz Rezerwatu Przyrody „Modrzewiowa Góra” w zakresie rozwoju różnych form turystyki dopuszcza się wyłącznie trasy turystyki pieszej, rowerowej, ścieżki dydaktyczne, z zachowaniem ustalonych dla obszarów zasad i celów ochrony.

Ograniczenia wynikające z konieczności ochrony zasobów środowiska lub występowania uciążliwości i zagrożeń środowiska.

Zakaz realizacji przedsięwzięć powodujących przekroczenie standardów jakości środowiska,

Wykluczenie wprowadzania nie oczyszczonych ścieków do gruntu i wód powierzchniowych,

Zakaz likwidacji i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy,

Zakaz wprowadzania barier antropogenicznych w istniejących korytarzach ekologicznych, - zakaz realizacji obiektów kubaturowych trwale związanych z gruntem, w dolinach rzecznych.

Ograniczenia wynikające z występowania na terenie gminy znacznych obszarów zmeliorowanych – obowiązek przebudowy urządzeń melioracyjnych w przypadku kolizji z projektowanym zagospodarowaniem.

9. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Na strukturę własności gruntów gminy dominujący wpływ ma struktura użytkowania gruntów z dużym udziałem gruntów leśnych, stanowiących własność Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

W rękach osób fizycznych znajduje się ponad połowa gruntów – 66,26 %. Prawie 32 % gruntów stanowi własność Skarbu Państwa, w tym powierzchnia Lasów Państwowych stanowi 27,62 % terenu gminy. Pozostałe formy własności mają znikomy udział.

Grunty Skarbu Państwa to głównie tereny Lasów Państwowych Nadleśnictwa Kłobuck i Nadleśnictwa Herby.

Grunty kościelne, znajdują się w Pankach i Janikach o łącznej powierzchni 10 ha. Grunty gminne zajmują powierzchnię 13,0544 ha, co stanowi ok. 0,24 % ogólnej powierzchni gminy. Grunty te obejmują tereny zainwestowane (szkoły w Aleksandrowie i Konieczkach, stadion i klub sportowy w Pankach, udział w terenach istniejącego osiedla zabudowy wielorodzinnej w Pankach) oraz działki niezabudowane w Pankach (z przeznaczeniem na budowę gimnazjum i hali sportowej) a także tereny rolne i leśne w Żerdzinie, Praszczkach i Koskach .

Tabela 39. Gmina Panki - szczegółowa struktura własności gruntów 2016

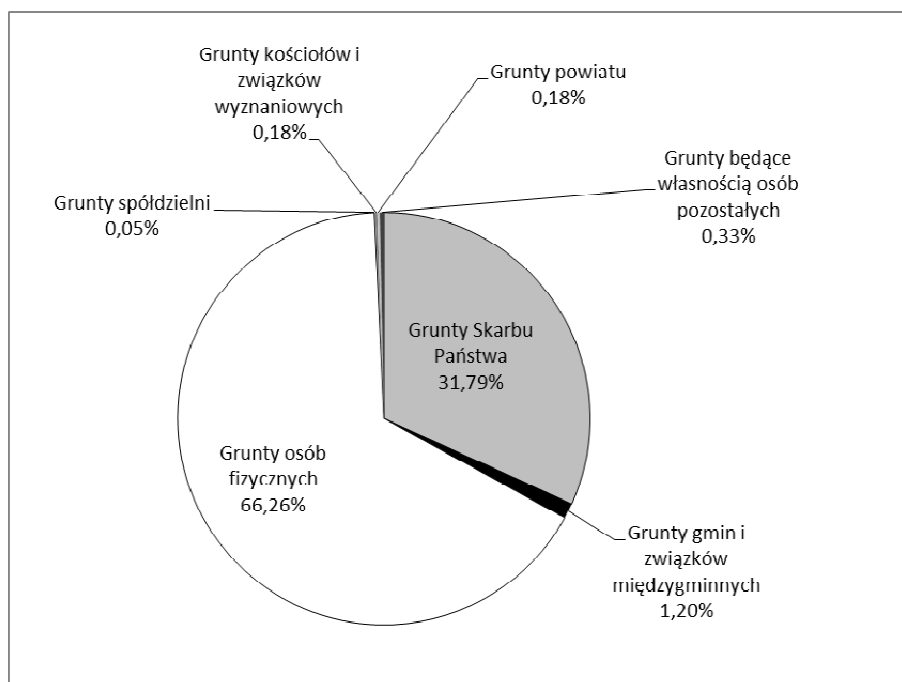
Lp.	Formy własności		Pow. w ha	Udział w %
1	2		3	4
1	Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste		1718	31,28
1.1	w tym:	Grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	73	1,33
1.2		Grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe	1517	27,62
1.3			17	0,31

Grunty wchodzące w skład zasobów nieruchomości Skarbu

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PANKI

		Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd		
1.4		Pozostałe grunty skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	11	0,20
2	Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste		28	0,51
3	Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste		65	1,18
4	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste		1	0,02
5	Grunty osób fizycznych		3639	66,26
5.1		Grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych	3276	59,65
5.2	w tym:	Grunty osób fizycznych niewchodzące w skład gospodarstw rolnych	365	6,65
6	Grunty spółdzielni		3	0,05
7	Grunty kościołów i związków wyznaniowych		10	0,18
8	Grunty powiatu		10	0,18
9	Grunty województwa		0	0,00
10	Grunty będące własnością osób pozostałych		18	0,33

Rysunek 12. Gmina Panki – struktura własności gruntów w 2016 r.



10. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

W przeznaczeniu terenów do pełnienia funkcji planistycznych należy uwzględnić ograniczenia jakie wynikają z prawnej ochrony: środowiska, zasobów przyrody i warunków życia ludzi. Należy zapewnić przewidywaną prawem ochronę wszystkim elementów środowiska oraz elementów przestrzeni chronionych obowiązującymi przepisami prawa.

Występujące na obszarze gminy Panki tereny i obiekty chronione na podstawie przepisów odrębnych, to:

- udokumentowane złoża surowców mineralnych,
- ujęcia wód głębinnych,

- stanowiska archeologiczne w ewidencji służby ochrony zabytków,
- obiekty zabytkowe nie wpisane do rejestru zabytków, chronione na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- krajobrazy kulturowe i ochrona krajobrazu,
- rezerwat przyrody „Modrzewiowa Góra”,
- Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą”,
- pomniki przyrody,
- lasy ochronne,
- gleby wysokich klas bonitacyjnych i gleby organiczne,
- stawy hodowlane o ustanowionych obrębach hodowlanych.

10.1. Ochrona przyrodniczo – rolnicza

Do podstawowych form ochrony przyrody w Polsce należy tworzenie rezerwatów przyrody, parków narodowych, parków krajobrazowych, obszarów NATURA 2000 i obszarów chronionego krajobrazu. Coraz większe znaczenie mają także użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne oraz zespoły przyrodniczo – krajobrazowe. Formami ochrony indywidualnej są: gatunkowa ochrona roślin i zwierząt oraz pomniki przyrody w rodzaju: pojedynczych drzew, alei, głązów narzutowych, skałek itp., które są akcentami wydatnie wpływającymi na urozmaicenie krajobrazu.

Na obszarze gminy Panki ochronie przyrodniczej na podstawie ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1651 ze zm.) podlegają:

- rezerwat przyrody „Modrzewiowa Góra”,
- Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą”,
- pomniki przyrody,

Ponadto ochronie podlegają następujące elementy środowiska przyrodniczego

- lasy ochronne,
- gleby wysokich klas bonitacyjnych i gleby organiczne,
- stawy hodowlane o ustanowionych obrębach hodowlanych.

Na terenie gminy Panki brak jest terenów Natura 2000.

10.1.1. Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą”

Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą” utworzony na mocy Rozporządzenia Wojewody Częstochowskiego Nr 28/98 z 21 grudnia 1998 roku, od 1 stycznia 2000 roku wchodzi w skład „Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego na mocy Rozporządzenia Wojewody Śląskiego Nr 222/99 z dnia 19 listopada 1999 roku. Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą obejmuje zwarty kompleks leśny położony na zachód od Częstochowy, na zachodnim skraju Wyżyny Śląsko-Krakowskiej. Obszar Parku stanowi nieckę, środkiem której płynie Liswarta, wypływająca na wysokości 315m.n.p.m w pobliżu miejscowości Mzyki. Rzeka płynie szeroką na kilkaset metrów doliną w otoczeniu lasów, łąk oraz zabudowań wsi. Jej największymi dopływami w obrębie Parku są: Olszynka, Turza i Potok Jeżowski. Lasy zajmują tu 63% powierzchni Parku i jego otuliny, 31% zajęte jest przez użytki rolne, pozostałą część stanowią tereny zabudowane i stawy (ok.6 %). Lesistość samego parku to 66%. Wśród lasów Parku przeważają bory mieszane świeże oraz wilgotne, w drzewostanie dominuje sosna zwyczajna. Wzdłuż cieków rosną bogate lasy łąkowe z cennym zbiorowiskiem podgórskiego łągu jesionowego. Cennymi zespołami leśnymi są także spotykane w południowej części Parku grądy niskie z udziałem jesionu i olszy oraz świetlista dąbrowa ze stanowiskami roślin ciepłolubnych. Wśród zbiorowisk roślinności nieleśnej w Parku na uwagę zasługują wrzosowiska, wilgotne łąki oraz zespoły roślinności wodnotorfowiskowej. Największą osobliwością jest stanowisko pomnikowe różanecznika kątawbijskiego (gm. Kochanowice). Dużą grupę gatunków rzadkich stanowią rośliny górskie: widłak wroniec, ciemiężycza zielona. Spośród innych gatunków

rzadkich na uwagę zasługują: wawrzynek wilczelyko, lilia złotogłów, mieczyk dachówkowaty, storczyki, rosiczka okrągłolistna. Najcenniejszym elementem fauny Parku są ptaki, znajdujące tu dogodne warunki gniazdowania. Stwierdzono tu gniazdowanie 127 gatunków ptaków. Do bardzo cennych przedstawicieli awifauny lęgowej należą: bielik, rybołów, orlik krzykliwy, błotniaki, bocian czarny. W grupie drobnych ssaków na uwagę zasługują: popielica, koszatka, ryjówka aksamitna i malutka oraz kilka gatunków nietoperzy. Wśród gadów najrzadszy jest gniewosz plamisty. Fauna płazów liczy 12 gatunków. W granicach Parku znajdują się cztery rezerваты przyrody: leśno-florystyczne "Cisy nad Liswartą", "Cisy w Łebkach"- gm. Herby oraz leśne "Rajchowa Góra" - gm. Boronów i "Łęg nad Młynówką" - Gm. Ciasna. Znajdują się tu również użytki ekologiczne: "Bagno w Jeziorze", "Jezioro", i "Bagienko w Pietrzakach" oraz projektowany użytk Brzoza. Spośród kilkudziesięciu pomników przyrody warto wymienić głaz narzutowy w Olszynie czy okazałe dęby szypułkowe w Boronowie.

10.1.2. Rezerwat przyrody „Modrzewiowa Góra”

Rezerwat przyrody „Modrzewiowa Góra” obejmuje powierzchnię 49,27 ha (do 2007 roku – 50,05 ha), ustanowiony został Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 17 maja 1957 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP z 1957 r. Nr 47, poz. 293) w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego z udziałem modrzewia polskiego.

10.1.3. Pomniki przyrody

Według art. 40 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku „pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie”. Pomniki przyrody są ważnym elementem składowym krajobrazu, podnoszą jego piękno, posiadają wysokie walory dydaktyczne i edukacyjne.

Na terenie gminy Panki znajdują się 4 pomniki przyrody ożywionej - uznane Rozporządzeniem Wojewody Częstochowskiego Nr 4/96 z dnia 06.02.1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dziennik Urzędowy województwa częstochowskiego Nr 2 poz. 132) oraz Obwieszczeniem Wojewody Śląskiego z dnia 15 marca 1999 roku (Dziennik Urzędowy województwa śląskiego Nr 8/99 poz. 42),

- lipa drobnolistna w lasach Nadleśnictwa Herby, obręb Panki, Leśnictwo Łębki, oddz. 28i,
- grupa drzew – 3 graby zwyczajne w lasach Nadleśnictwa Herby, obręb Panki, Leśnictwo Łębki, oddz. 28j.

10.1.4. Ochrona gatunkowa fauny i flory

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku „ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk, gatunków rzadko występujących, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie umów międzynarodowych, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej”.

10.1.5. Krajowy korytarz spójności obszarów chronionych „Modrzewiowa Góra – Dębowa Góra”

Przez obszar Gminy Panki przechodzi krajowy korytarz spójności obszarów chronionych „Modrzewiowa Góra – Dębowa Góra” łączący rezerваты „Modrzewiowa Góra” (znajdujący się w Granicach Gminy Panki) i „Dębowa Góra” (znajdujący się w granicach Gminy Kłobuck). Korytarz ten znajduje się w północno - wschodniej części Gminy Panki.

10.1.6. Lasy ochronne

Lasy ochronne ustanowione Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa nr 206 z dnia 29 grudnia 1994 roku dla Nadleśnictwa Herby, obręb Panki oraz Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa nr 100 z dnia 23 lipca 1996 roku dla Nadleśnictwa Kłobuck, obręb Kłobuck. Wszystkie

lasy, bez względu na formę własności chronione są na mocy ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach a także ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

10.1.7. Gleby chronione

Stosownie do ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2015, poz. 909 ze zm.) ochronie podlegają kompleksy użytków rolnych z glebami zaliczonymi do wysokich klas bonitacyjnych (klasy I – III) na terenach wiejskich. Na terenie gminy dominują gleby o przeciętnych walorach dla rolnictwa. Na terenie gminy gleby o wysokiej wartości bonitacyjnej (klasa III) stanowią znikomy udział i są to tereny łąk i pastwisk. Klasy gruntów I -II bonitacyjnych nie występują. Ochronie podlegają na terenie gminy areale gruntów organicznych.

10.2. Krajobrazy kulturowe i ochrona krajobrazu

Struktura przestrzenna krajobrazu jest jednym z ważniejszych czynników wpływających na wartość przyrodniczą obszaru. Najważniejszymi elementami krajobrazu, które powinny podlegać ochronie są: lasy, większe zadrzewienia nieleśne, zadrzewienia śródpolne, pasy zieleni wzdłuż dróg i cieków wodnych, naturalne łąki w dolinach rzecznych, a także koryta rzek. Lasy, większe zadrzewienia lub zwarte, ekstensywnie użytkowane łąki spowalniają szybkość odpływu składników mineralnych oraz warunkują prawidłowe krążenie wody, pierwiastków i energii w środowisku. Zadrzewienia śródpolne ograniczają erozję wietrzną gleb, parowanie wody z gleb, szczególnie w okresie letnim oraz są miejscem bytowania gatunków zwierząt żywiących się wieloma szkodnikami upraw. Pasy zieleni przydrożnej zapobiegają tworzeniu się zasp śnieżnych na drogach. Szczególnie liczne dodatkowe korzyści występują w przypadku zachowania mało przekształconych rzek i ich dolin. Ochrona niezajętych przez przemysł, budownictwo, infrastrukturę techniczną i użytkowanie rolnicze dolin rzecznych bez obwałowań lub z wałami odsuniętymi daleko od rzeki, zapewnia nie tylko prawidłowe funkcjonowanie środowiska, ale także sprzyja lepszemu zabezpieczeniu przeciwpowodziowemu miejscowości położonych w dolinach rzecznych, ochronie wód rzek przed zanieczyszczeniami obszarowymi pochodzenia rolniczego i samooczyszczaniu się tych wód. Takie doliny rzeczne pełnią rolę korytarzy ekologicznych zapewniających prawidłowe funkcjonowanie zespołów roślinnych i zwierzęcych. Struktura przestrzenna krajobrazu musi być odpowiednio uwzględniana w procesie planowania przestrzennego. Zachowaniu najistotniejszych obszarów o cennych walorach krajobrazowych służy tworzenie form ochrony przyrody wymienionych w art. 6 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (t.j. z 2018 r. Dz. U. poz. 1614 ze zm.).

Brak jest dużych skupisk ludności. Na obszarze gminy dominuje krajobraz rolniczy. Tereny zabudowane tworzą przeważnie długie pasma wzdłuż istniejących dróg. Występują znaczne obszary użytków zielonych i upraw polowych. Urozmaicenia w krajobrazie stanowią stawy hodowlane oraz zbiorniki wodne powstałe w wyrobiskach po eksploatacji surowców mineralnych. Pozostałości po górnictwie rudy darniowej żelaza w paśmie rudonośnym Wieluń – Zawiercie zachowały się w krajobrazie gminy, na południe i wschód od miejscowości Panki, w postaci warpii i hałd, częściowo zadrzewionych i z roślinnością leśną. Krajobraz leśny tworzą przede wszystkim duże kompleksy leśne występujące w północno-wschodniej i południowo-zachodniej części gminy (fragment Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”).

Szczególnymi terenami chronionego krajobrazu są Obszary krajobrazu kulturowego w Pankach i w Cygance związane z górnictwem rud żelaza oraz hutnictwem, wskazane do zachowania i ochrony form terenu zostały objęte ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego z 2005 i 2007 roku.

10.3. Ochrona wód

Ochrona wód polega na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami przez zapobieganie naruszaniu równowagi przyrodniczej i przeciwdziałanie wywoływaniu w wodach zmian powodujących ich nieprzydatność dla ludzi, świata roślinnego i zwierzęcego oraz gospodarki narodowej. Ochronie podlegają wody śródlądowe powierzchniowe i podziemne oraz obszary ich zasilania.

10.3.1. Ochrona wód podziemnych

Według Mapy obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) na omawianym terenie występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP 325 – Częstochowa W. Podstawowy kierunek ochrony dla wód podziemnych w ramach tego zbiornika to ograniczenie niekontrolowanego odprowadzania ścieków do gruntu i wód powierzchniowych, poprzez kontynuowanie w gminie inwestycji w zakresie gospodarki ściekowej oraz działań porządkujących gospodarkę odpadami.

Dla Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP 325 – Częstochowa W, projektowany jest obszar ochronny, znajdujący się w części na terenie Gminy Panki, określony na rysunku studium. Projektowany obszar ochronny zbiornika wód podziemnych planowany jest do ustanowienia w trybie ustawy Prawo wodne, w zależności od zapisów planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy. Dla ustanowionych obszarów ochronnych GZWP będą obowiązywać zakazy i ograniczenia określone w przepisach odrębnych.

10.3.2. Ochrona wód powierzchniowych

Zgodnie z ustawą Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 roku (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 469.) należy przestrzegać między innymi: zakazu grodzenia nieruchomości w odległości 1,5 m od krawędzi cieków.

10.4. Ochrona ujęć wód

Istniejące ujęcia wody Przedsiębiorstwa Sprzętu Ochronnego „MASKPOL” S.A. w Konieczkach zasilają w wodę odbiorców w tej miejscowości, studnie w Pankach – 12 m³/h, obecnie nie są eksploatowane, studnia w Zwierzyńcu Trzecim (Działki) – 3,64 m³/h, stanowi ujęcie rezerwowe dla wodociągu grupowego. Ujęcia wód podlegają ochronie na podstawie przepisów odrębnych.

10.5. Ochrona złóż

Złożem kopaliny jest nagromadzenie minerałów i skał, których wydobywanie może przynieść korzyść gospodarczą. Zgodnie z art. 95 Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1131) Udokumentowane złoża kopalin oraz udokumentowane wody podziemne, w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, a także udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla, w celu ich ochrony ujawnia się w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, (...).

W ramach ochrony kopalin należy:

prować eksploatację złóż kopalin w sposób gospodarczo uzasadniony, z maksymalnym ograniczeniem negatywnych wpływów na środowisko;

Przed przystąpieniem do wydobywania kopaliny, zgodnie z przepisami szczególnymi, przedsiębiorca, na podstawie dokumentacji geologicznej oraz warunków określonych w koncesji, sporządza się projekt zagospodarowania złoża.

Tereny bogate w złoża naturalne podlegają zakazowi zabudowy i zalesiania aż do momentu podjęcia eksploatacji.

Na obszarze gminy Panki występują następujące udokumentowane złoża surowców:

- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Kostrzyna II,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Kostrzyna,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Kotary,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Kotary 1,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Kotary 2,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Aleksandrów,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Aleksandrów I,

- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Aleksandrów II,
- złoża kruszywa naturalnego Pacanów,
- złoża kruszywa naturalnego Pacanów 1,
- złoża kruszywa naturalnego Pacanów 2,
- złoża kruszywa naturalnego Pacanów 6,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Parchownia,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Zwierzyniec,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Zwierzyniec 2,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Zwierzyniec 3,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Zwierzyniec III.

10.6. Ochrona kulturowa

Z form ochrony zabytków określonych przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.) na terenie gminy Panki występują:

- Obiekty zabytkowe objęte Gminną Ewidencją Zabytków,
- Udokumentowane stanowiska archeologiczne,
- Obszary krajobrazu kulturowego w Pankach i w Cygance

10.7. Cmentarze – strefa ochrony sanitarnej

Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze, z dnia 25 sierpnia 1959 r. (Dz. U. Nr 52, poz. 315) podaje minimalne odległości cmentarzy od granicy terenów:

50m od zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących lub przechowujących artykuły żywnościowe, zakładów żywienia zbiorowego, studni, źródeł i strumieni, z których czerpana jest woda do picia i dla potrzeb gospodarczych, jeśli teren w granicach od 50 do 150m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do niej podłączone;

150m od zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących lub przechowujących artykuły żywnościowe, zakładów żywienia zbiorowego, studni, źródeł i strumieni, z których czerpana jest woda do picia i dla potrzeb gospodarczych;

500m od ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych będących źródłem zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych.

Na omawianym terenie czynne cmentarze znajdują się w **Pankach i Janikach**:

10.8. Obiekty wojskowe i obrony cywilnej

Na terenie gminy Panki brak jest obiektów wojskowych.

10.9. Tereny zamknięte

Do terenów zamkniętych znajdujących się na terenie Gminy Panki zalicza się działki ewidencyjne, przez które przebiegają linie kolejowe, uznane za tereny zamknięte decyzją nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 roku w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (Dz. Urz. MliR z dnia 27 marca 2014 r, poz. 25). Od terenów tych nie ustanowiono stref ochronnych, obowiązują wyłącznie warunki techniczne zachowania odległości od linii i terenów kolejowych zgodnie z przepisami odrębnymi. Wyszczególnienie terenów zamkniętych zawiera poniższa tabela.

Tabela 40. Gmina Panki – wykaz terenów zamkniętych

Lp.	Obręb	Nr działki	Powierzchnia w ha
1	2	3	4
1	Aleksandrów	133	1,5380
2	Aleksandrów	134	1,1990
3	Cyganka	302	8,9051
4	Janiki	322	0,7890
5	Kawki	186	1,1556
6	Kawki	263	1,7746
7	Koski	59	1,0720
8	Panki	630/3	10,9176
9	Praszczyki	499	3,8890
10	Praszczyki	500	0,0400
11	Praszczyki	499	1,9922

11. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Teren gminy Panki nie należy do obszarów szczególnie narażonych na występowanie naturalnych zagrożeń geologicznych. Na terenie gminy brak jest udokumentowanych osuwisk.

12. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁĄDOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

12.1. Złóża kopalin

Na obszarze gminy Panki występują następujące udokumentowane złoża surowców:

- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Kostrzyna II,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Kostrzyna,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Kotary,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Kotary 1,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Kotary 2,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Aleksandrów,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Aleksandrów I,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Aleksandrów II,
- złoża kruszywa naturalnego Pacanów,
- złoża kruszywa naturalnego Pacanów 1,
- złoża kruszywa naturalnego Pacanów 2,
- złoża kruszywa naturalnego Pacanów 6,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Parchownia,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Zwierzyniec,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Zwierzyniec 2,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Zwierzyniec 3,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Zwierzyniec III.

12.2. Wody podziemne

Wody podziemne na terenie gminy występują w dwóch piętrach wodonośnych – czwartorzędowym i jurajskim (jura środkowa).

Czwartorzędowe piętro wodonośne reprezentowane przez piaski i żwiry pochodzenia lodowcowego pozwala na uzyskanie wydajności rzędu kilku m³/h z pojedynczej studni, nie jest wykorzystywane do zbiorowego zaopatrzenia gminy w wodę.

Jurajskie piętro wodonośne w utworach jury środkowej, których główną warstwę wodonośną stanowią piaski i piaskowce kościeliskie występujące na głębokości ok. 120 m, pozwalające uzyskać wydajność rzędu 15 – 30 m³/h. Prawie cała gmina, oprócz południowo-zachodnich krańców, leży w obszarze głównego zbiornika wód podziemnych GZWP 325 – Częstochowa W.

12.3. Źłoza wód leczniczych

Na obszar gminy Panki nie występują złoża wód leczniczych.

12.4. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla

Na terenie Gminy Panki nie stwierdzono udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.

13. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

Na terenie gminy dla udokumentowanych złóż kopalin ustanowiono koncesjami następujące tereny i obszary górnicze:

„Kotary B ustanowione na wydobywanie surowca ilastego ze złoża „KOTARY. Eksploatacja prowadzona jest na podstawie koncesji udzielonej decyzją Starosty Kłobuckiego z dnia 16 lipca 2015r., znak: RoŚ.6522.002.2015.II. Ważność koncesji ustalono do dnia 30 lipca 2025r.,

- „PACANÓW 1 b ustanowione na wydobywanie ilów ceramiki ze złoża „PACANÓW I. Eksploatacja prowadzona jest, na podstawie koncesji udzielonej decyzją Starosty Kłobuckiego z dnia 16 stycznia 2006r., znak: ROŚ.II.7512/12-5/05/06. Ważność koncesji ustalono do dnia 31 grudnia 2026r.,

- „PARCHOWNIA ustanowione na wydobywanie ilów do produkcji ceramiki budowlanej ze złoża „PARCHOWNIA. Eksploatacja prowadzona na podstawie koncesji udzielonej decyzją Starosty Kłobuckiego z dnia 27 maja 2008r., znak: ROŚ.II.7512/1/08. Ważność koncesji ustalono do dnia 15 kwietnia 2018 r.

Kopalnie nieczynne w różnych stadiach likwidacji to: tereny górnicze „Pacanów”, „Pacanów 2”, „Pacanów 3” i „Pacanów 4” w Pacanowie, „Kotary” i „Kotary II” w Kotarach, „Kostrzyna” i „Kostrzyna II” w Kostrzynie oraz „Aleksandrów” w Aleksandrowie, ustanowione dla wydobywania surowców ilastych.

14. STAN KOMUNIKACJI

14.1. Powiązania zewnętrzne

Główną osią komunikacyjną gminy Panki jest droga wojewódzka nr 494 relacji Bierdzany – Olesno – Panki – Wręczyca Wielka – Częstochowa. Drogi powiatowe i gminne obsługują obszar gminy i zapewniają jej połączenia z terenami ościennymi. Linia kolejowa relacji (teren zamknięty) przecina teren gminy na kierunku północ południe. Umożliwia połączenia w kierunku Katowic i Wielunia

14.2. Komunikacja kolejowa

Linia kolejowa nr 181 relacji Herby Nowe – Kępno – Oleśnica ze stacją kolejową w Pankach (teren zamknięty) na całym przebiegu przez obszar gminy Panki jest jednotorowa i zelektryfikowana. Zapewnia połączenia pasażerskie gminy z

Herbami Nowymi, Krzepicami, Tarnowskimi Górami, Wieluniem (po 4 połączenia) oraz z Bytomiem i Katowicami (po 2 połączenia).

W niewielkim stopniu linia kolejowa wykorzystywana jest do przewozów towarowych

14.3. Komunikacja drogowa

Układ komunikacyjny dróg publicznych na terenie gminy Panki cechuje trzystopniowa hierarchia. Przez opracowywany teren przebiega:

- droga wojewódzka nr 494,
- drogi powiatowe,
- drogi gminne.

14.3.1. Droga wojewódzka

Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka nr 494 klasy technicznej **droga klasy głównej G**. Droga przebiega przez miejscowości Praszczki i Panki.

Droga administrowana jest przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach.

14.3.2. Drogi powiatowe

We władaniu Zarządu Dróg Powiatowych w Kłobucku znajdują się

Drogi powiatowe – klasy Z:

- DP S2032 – Starokrzepice – Kostrzyna – Cyganka – Panki,
- DP S2035 – Krzepice (ul. Kuków) – Janiki – Panki,
- DP S2036 – Krzepice (ul. Opatowska) – Zwierzyniec Pierwszy – Zwierzyniec Drugi – Zwierzyniec Trzeci,
- DP S2038 – Zwierzyniec Trzeci – Konieczki – Panki,
- DP S2039 – Zwierzyniec Trzeci – Złochowice – Opatów,
- DP S2041 – Praszczki – Kałmuki – Hutka – Kłobuck,
- DP S2055 – Panki – Koski I – Kuleje – Piła,
- DP S2056 – Wrzosey – Wilcza Góra – Koski I,
- DP S2060 – Praszczki – Kawki – Zamłynie .

14.3.3. Drogi gminne

Drogi gminne – klasy L i D – o nawierzchniach bitumicznych i z kruszywa mineralnego, o łącznej długości ok. 39,8 km oraz drogi wykazane w ewidencji gruntów, ale nie zaliczone do dróg publicznych.

Drogi na terenie gminy są remontowane i modernizowane. Ich stan techniczny ulega ciągłej poprawie, ale nadal występują potrzeby w zakresie poprawy stanu nawierzchni, budowy chodników na przebiegu przez tereny zabudowane, szczególnie wskazane na odcinkach dojść do szkół i obiektów użyteczności publicznej.

Chodniki posiadają jedynie niektóre drogi przebiegające przez miejscowość Panki, tj. ul. 1 Maja – droga powiatowa, ul. Tysiąclecia – droga wojewódzka, ul. Powstańców Śląskich – droga powiatowa, ul. Częstochowska – droga wojewódzka.

Wszystkie drogi na przebiegu przez tereny zabudowy mieszkaniowej posiadają oświetlenie.

Istniejący układ drogowy zapewnia połączenie między poszczególnymi miejscowościami w gminie a także obszaru gminy z terenami ościennymi. Komunikacja autobusowa PKS do Częstochowy – to 35 połączeń, Przystajni – 20 połączeń, ponadto połączenia do Krzepic, Kłobucka, Olesna, Kuźnicy Nowej, Starokrzepic, Kamińska, Stanów a nawet do Kielc, Wrocławia, Zielonej Góry i Głogowa.

14.3.4. Stacje paliw

Dwie stacje paliw zlokalizowane są w Pankach przy drodze wojewódzkiej nr 494 – ul. Tysiąclecia. Stacja w centrum miejscowości Panki wyposażona w dwa dystrybutory wielopunktowe, posiada sklep i 4 miejsca parkingowe. Stacja przy wyjeździe z gminy w kierunku Przystajni wyposażona jest w pięć dystrybutorów, w tym jeden gazu.

14.3.5. Parkingi

Parkingi – Wydzielone miejsca postojowe występują w miejscowości Panki przy pawilonach handlowo – usługowych (wybrukowane) i kościele parafialnym (żużel), wzdłuż drogi wojewódzkiej, przy ul. 1 Maja (asfalt), przy cmentarzu w Pankach (częściowo utwardzone żużlem), na terenie stacji paliw w centrum Pank.

Na terenie gminy brak jest parkingów z zapleczem sanitarnym.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego przewidziano parkingi w Pankach, w rejonie Klubu Sportowego oraz przy ul. Górniczej, w rejonie terenu projektowanego dla funkcji produkcyjno – usługowych, a także w Janikach przy istniejącym cmentarzu.

14.3.6. Trasy rowerowe

Trasy rowerowe przebiegają przez obszar gminy Panki wzdłuż istniejących dróg publicznych (powiatowych i gminnych) a także drogami leśnymi i drogami dojazdowymi do pól. Trasy te łączą obszar gminy z terenami gmin sąsiednich (Opatowem, Wręczycą Wielką, Przystajnią i Herbami).

14.3.7. Komunikacja publiczna

Transport osobowy na obszarze gminy rozwija się głównie w oparciu o komunikację autobusową. Istniejące linie autobusowe, pokrywające się przeważnie z przebiegami dróg wojewódzkich i powiatowych, zapewniają połączenia między miejscowościami w gminie oraz do Częstochowy i Przystajni, ponadto połączenia do Krzepic, Kłobucka, Olesna, Kuźnicy Nowej, Starokrzepic, Kamińska, Stanów a nawet do Kielc, Wrocławia, Zielonej Góry i Głogowa.

Przebiegająca przez obszar gminy linia kolejowa ze stacją w miejscowości Panki zapewnia połączenia pociągami pasażerskimi z Herbami Nowymi, Krzepicami, Tarnowskimi Górami, Wieluniem oraz z Bytomiem i Katowicami.

15. STAN SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

15.1. Gospodarka wodno – ściekowa**15.1.1. Zaopatrzenie w wodę**

Wszystkie miejscowości w gminie Panki są wyposażone w sieć wodociągową zasilaną z ujęć wód w głębinnych. Wodociąg w miejscowości Konieczki zasilany jest z ujęć Przedsiębiorstwa Sprzętu Ochronnego „MASKPOL” S.A. w Konieczkach. Sieć wodociągowa w Kałmukach, Praszczkach, Kawkach i Koskach Pierwszych zasilana jest z ujęć zlokalizowanych na obszarze gminy Wręczyca Wielka, Pozostałe miejscowości korzystają z ujęć miasta i gminy Krzepice.

Dwie studnie o wydajności 12,0 i 3,5 m³/h w Pankach, przewidziane są do likwidacji, studnia o wydajności 3,64 m³/h w Zwierzyńcu Trzecim (Działki) może stanowić ujęcie rezerwowe dla sieci wodociągowej w tej miejscowości.

Długość czynnej sieci wodociągowej w gminie wynosiła w 2008 roku (dane WUS Katowice) 57,7 km, było 1220 przyłączy. Poważnym problemem jest sieć wodociągowa długości ok. 2 km w ul. Tysiąclecia i w ul. Górniczej, wykonana w latach pięćdziesiątych XX wieku z rur azbestowo – cementowych.

15.1.2. Kanalizacja

W miejscowości Panki zlokalizowana jest mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków typu SBR o działaniu automatycznym i przepustowości nominalnej 450 m³/d po I etapie budowy. Oczyszczalnia zapewnia wysoki stopień redukcji zanieczyszczeń a w szczególności substancji biogennych. Dzięki hermetyzacji procesów technologicznych, uciążliwość oczyszczalni dla środowiska jest znikoma. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Pankówka.

Ścieki sanitarne doprowadzane są do oczyszczalni istniejącą kanalizacją sanitarną jedynie z części miejscowości Panki oraz częściowo z sąsiedniej gminy Przystajń. Oczyszczalnia przyjmuje również ścieki dowożone ze zbiorników wybieralnych z innych miejscowości gminy Panki. Niestety nie wszystkie gospodarstwa poza zasięgiem kanalizacji sanitarnej wyposażone są w takie zbiorniki. Część nie oczyszczonych ścieków sanitarnych trafia bezpośrednio do gruntu, cieków powierzchniowych lub rowów melioracyjnych, stwarzając zagrożenie dla wód podziemnych.

Sieć kanalizacji sanitarnej w miejscowości Panki wynosiła w 2008 roku, 9,0 km (dane WUS Katowice), było 327 przyłączy.

Przedsiębiorstwo Sprzętu Ochronnego „MASKPOL” S.A. w Konieczkach odprowadza ścieki do zakładowej oczyszczalni ścieków typu „LEMNA” o przepustowości 500 m³/d w Złochowicach w sąsiedniej gminie Opatów. Oczyszczalnia ta mogłaby potencjalnie przyjmować ścieki z miejscowości Konieczki.

W planach Gminy jest realizacja kanalizacji sanitarnej w pozostałej części miejscowości Panki, w Praszczkach, Kawkach i Kałmukach, z odprowadzeniem ścieków do istniejącej Oczyszczalni w Pankach. Kanalizacja sanitarna realizowana w przyszłości w miejscowościach w północnej części gminy Panki mogłaby być włączona do systemu kanalizacji miasta i gminy Krzepice.

15.2. Elektroenergetyka

15.2.1. Elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna

Przez teren gminy przebiega napowietrzna dwutorowa linia elektroenergetyczna relacji: tor pierwszy RS Kłobuck – SE Panki – SE Praszka, tor drugi RS Kłobuck – SE Janinów, zasilająca stację 110/15 kV SE Panki w miejscowości Cyganka. Ze względu na szkodliwe promieniowanie dla ludzi i środowiska w/w linia wymagać będzie zachowania minimalnych odległości projektowanych zadrzewień i obiektów budowlanych zgodnie z normą PN – E – 05100 – 1.

Energia elektryczna dostarczana jest do odbiorców liniami napowietrzno - kablowymi 15 kV i 0,4kV poprzez stacje transformatorowe 15/04 kV głównie napowietrzne, zlokalizowane w poszczególnych miejscowościach. Do odbiorców energia rozprowadzana jest siecią niskiego napięcia, w większości napowietrzną.

Na terenie gminy z energii elektrycznej korzysta 100% mieszkańców.

Nowe inwestycje wymagać będą (w zależności od zapotrzebowanej mocy i miejsca lokalizacji) rozbudowy sieci elektroenergetycznej niskiego i średniego napięcia oraz budowy stacji transformatorowych 15/04 kV w zakresie uzgodnionym z dystrybutorem sieci – Enion Grupa Tauron Częstochowa Teren.

15.2.2. Alternatywne źródła energii

Zgodnie z art. 3 pkt 20 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne (Tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 755 z późn. zm.) odnawialne źródło energii to źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu wysypiskowego, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych. Na terenie gminy nie występują instalacje do pozyskiwania energii z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW. Teren taki został wprowadzony ustaleniami zmian studyum ale nie został jeszcze zagospodarowany.

Energia wiatrowa

W zakresie energetyki wiatrowej warunki wietrzności panujące w gminie Panki są zadowalające ale gęsta sieć układu osadniczego oraz duży udział terenów leśnych uniemożliwia realizację inwestycji z zakresu energetyki wiatrowej.

Energia spadku wód

Na terenie gminy Panki brak jest cieków wodnych o cechach umożliwiających produkcję energii.

Energia słoneczna

energia cieplna ze słońca wynosi około 255 350 kWh/rok. W najbliższych latach należy liczyć się z szybkim wzrostem instalacji produkujących prąd elektryczny lub energię cieplną ze słońca.

Geotermia głęboka

W zakresie geotermii głębokiej istnieją teoretyczne możliwości wykorzystania energii ziemi.

Geotermia płytka

Warunki gruntowe dla rozwoju geotermii płytkiej miejscami dostateczne, miejscami są zadowalające, zależnie od lokalnych warunków wodno-gruntowych. Udział energii geotermalnej z geotermii płytkiej jest aktualnie pomijalny. Istnieją przesłanki ekonomiczne i energetyczne wzrostu produkcji energii z geotermii płytkiej.

Biopaliwa

Na terenie Gminy Panki nie występują producenci biopaliw oraz urządzenia funkcjonujące na biopaliwa. Istnieje jedynie zużycie biopaliwa zawartego w paliwach zużywanych w transporcie.

Biogaz

Na terenie Gminy Panki nie zlokalizowano biogazowni oraz urządzeń produkujących energię z biogazu.

15.3. Zaopatrzenie w gaz

Przez obszar gminy nie przebiegają gazociągi, które mogłyby być źródłem gazu dla zaopatrzenia potencjalnych odbiorców w gminie. W koncepcjach z lat dziewięćdziesiątych XX wieku przewidywana była budowa gazociągu wysokiego ciśnienia od istniejącego gazociągu Ø 500 Odolanów – Tworzeń przez Bąków, Gorzów Śląski, Prądkę, Krzepice do gminy Panki.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwzględniono projektowany gazociąg wysokiego ciśnienia Ø 150 oraz teren dla projektowanej stacji redukcyjno – pomiarowej w Aleksandrowie. Jednakże realizacja sieci gazowej w gminie musiałaby być poprzedzona ekonomiczną analizą opłacalności inwestycji. Nie zgłoszono wniosków w zakresie potrzeb realizacji sieci gazowej.

15.4. Zaopatrzenie w energię ciepłą

Obiekty użyteczności publicznej i obiekty usługowe (szkoły, przedszkola) wyposażone są w nowoczesne kotłownie na olej opałowy i ekogroszek.

Jednak do ogrzewania większości obiektów mieszkaniowych i usługowych w gminie wykorzystywane są piece i kotłownie opalane tradycyjnymi paliwami tj. węglem i drewnem.

15.5. Gospodarka odpadami

23 stycznia 2013 r. weszła w życie nowa ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, wprowadzająca istotne zmiany w systemie gospodarki odpadami. Jednym z głównych powodów jej uchwalenia była konieczność implementacji dyrektywy 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów do prawa polskiego. Stanowi ona transpozycję dyrektywy 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy (Dz. Urz. WE L 312 z 22.11.2008, str. 3), zwanej dyrektywą ramową. Ustawa reguluje obowiązki wytwórców odpadów, posiadaczy odpadów gospodarujących odpadami oraz sprzedawców odpadów i pośredników w obrocie odpadami oraz organów administracji publicznej w zakresie gospodarki odpadami. Do najistotniejszych zmian należy wdrożenie przepisów dotyczących wprowadzenia programów zapobiegania powstawaniu odpadów (wynikających z dyrektywy ramowej o odpadach) oraz ograniczenia planowania gospodarki odpadami do 2 poziomów – krajowego (Kpg) i wojewódzkiego (WPGO).

Do kluczowych wymagań UE w zakresie gospodarki odpadami, jakie należy ująć w planowanym systemie gospodarowania odpadami należą:

- ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz zagospodarowania zgodnego z przyjętą hierarchią postępowania z odpadami w systemie zbierania i zagospodarowania wytwarzanych odpadów,
- ograniczenie ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów,
- osiągnięcie określonych przez UE poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych.

Brak wywiązania się z wymagań unijnych skutkuje wysokimi karami nakładanymi na kraje członkowskie, stąd zmiana i odpowiednie dostosowanie do unijnych wymagań systemu gospodarki odpadami. Metodą pozwalającą na spełnienia wymagań UE w zakresie gospodarowania odpadami było wprowadzenie krajowych regulacji dotyczących nowego systemu gospodarowania odpadami.

Zmianę systemu gospodarowania odpadami w Polsce wprowadziła ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 152, poz. 897, z późn. zm.).

W dniu 1 stycznia 2012 r. weszła w życie nowelizacja ustaw z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. t. j. z 2012 r., poz. 391), na mocy, której gmina przejmuje obowiązki właścicieli nieruchomości w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz ich zagospodarowania w zamian za uiszczoną opłatę na rzecz gminy. Ustawodawca rozszerzył zapisy precyzujące zadania gmin oraz wprowadził także narzędzia prawne służące efektywnej realizacji tych zadań. Ustawa została wzbogacona o rozdziały określające zasady gospodarowania odpadami komunalnymi przez gminę oraz warunki działalności związanej z odbieraniem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych i sprawozdawczości z tym związanej. Określa również zasady kontroli i sankcje (kary pieniężne) za niezgodne z prawem odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz za niewypełnianie obowiązku składania sprawozdań przez podmioty zajmujące się odbiorem tychże odpadów. Ustawa nakłada obowiązek ponoszenia opłaty miesięcznej za gospodarowanie odpadami komunalnymi na właścicieli każdej nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy. Zmiany w obowiązującym systemie gospodarowania odpadami polegają głównie na:

- ❖ obowiązku gmin do zapewnienia, budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych,
- ❖ przejęcie przez gminy obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz ich zagospodarowania w zamian za uiszczoną opłatę na rzecz gminy,
- ❖ osiągnięciu określonych w art. 3b i art. 3c znowelizowanej *ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. t. j. z 2012 r., poz. 391) odpowiednich poziomów:
 - recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo,
 - recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości co najmniej 70% wagowo,
 - ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania:
 - do dnia 16 lipca 2013 r. – do nie więcej niż 50% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
 - do dnia 16 lipca 2020 r. — do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.
- ❖ organizowaniu przetargów na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy lub na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne lub organizowaniu przetargów na odbieranie i zagospodarowanie tych odpadów,
- ❖ ustanowieniu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w którym selektywne zbieranie będzie obejmować przynajmniej następujące frakcje materiałów: papieru, metalu, tworzywa sztucznego, szkła i opakowań wielomateriałowych oraz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji,
- ❖ tworzeniu punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy. Gminy wskazują także miejsca, w których mogą być prowadzone zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych,
- ❖ podejmowaniu działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi zobowiązuje również podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości do:

- ❖ przekazywania odebranych selektywnie zebranych odpadów do instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami określoną w art. 7 *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (Dz. U. t. j. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243, z późn. zm.),
- ❖ przekazywania odebranych zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych,
- ❖ sporządzania i przekazywania kwartalnych sprawozdań do końca miesiąca następującego po kwartale do gminy.

Nowa ustawa z dnia o odpadach wprowadza ponadto hierarchię sposobów postępowania z odpadami, polegającą na obowiązku zachowania ściśle określonej kolejności sposobu postępowania z odpadami od zapobiegania ich powstawaniu do unieszkodliwiania. Hierarchia ta została ustalona w następujący sposób:

- 1) zapobieganie powstawaniu odpadów;
- 2) przygotowywanie do ponownego użycia;
- 3) recykling;
- 4) inne procesy odzysku;
- 5) unieszkodliwianie.

Na terenie gminy Panki brak czynnego wysypiska odpadów.

15.6. Telekomunikacja i łączność

Na terenie gminy wszystkie miejscowości obsługiwane są przez sieci telekomunikacyjne kablowe i napowietrzne. Istniejący maszt zlokalizowany w Pankach zapewnia obsługę w zakresie telefonii komórkowej.

16. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Gmina Panki, zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa 2020+ położona jest w „wiejskim obszarze funkcjonalnym” i „obszarze cennym przyrodniczo”. Poza wymienionym obszarami na terenie gminy znajdują się „obszar terenów zamkniętych”, „obszar ochron krajobrazów kulturowych”, obszar zasobów wonnych” oraz „obszar udokumentowanych złóż kopalin”.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ na terenie gminy zlokalizowane są:

- ❖ Zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego ustalonych w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego – „budowa i przebudowę dróg wojewódzkich” (na terenie Gminy Panki – droga wojewódzka nr 494)
- ❖ Inwestycje celu publicznego postulowane przez samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego :
 - Budowa sieci dróg rowerowych,
 - Modernizacja linii kolejowych.

17. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Na terenie gminy Panki nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi.

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, sporządzonymi przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, zawierającej m.in. granice zasięgu wód o prawdopodobieństwie wystąpienia $q=1\%$ (tj. średnio raz na 100 lat) oraz $q=10\%$ (tj. raz na 10 lat) ustalono, że: obszar gminy Panki, zlokalizowany jest:

- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 6c lit. a ustawy Prawo wodne tj. poza obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($q=1\%$),
- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 6c lit. b ustawy Prawo wodne, tj. poza obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($q=10\%$),
- poza obszarem na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($q=0,2\%$),
- poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wałów przeciwpowodziowych.

CZĘŚĆ II.

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA

KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO ORAZ KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

1.1. Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno - przestrzennej

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenu.

- tworzenie możliwości rozwoju wszystkich podstawowych form zagospodarowania przestrzeni, w tym:
- kształtowanie zwartych obszarów o podobnym charakterze użytkowania (terenów mieszkaniowych, terenów działalności gospodarczej, terenów o funkcjach rekreacyjnych),
- uwzględnianie uwarunkowań przyrodniczych przy wyznaczaniu nowych terenów do zainwestowania;
- tworzenie warunków zaspokojenia potrzeb mieszkańców, podmiotów gospodarczych i turystów poprzez wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową, rozwój funkcji gospodarczych i rekreacyjnych;
- zachowanie istniejącego systemu obszarów przyrodniczych, w szczególności dolin rzecznych i lasów, w tym Rezerwatu przyrody „Modrzewiowa Góra” i Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”.

Przeznaczenie poszczególnych terenów zostało przedstawione na mapie w skali 1:10000 „Kierunki zagospodarowania”. Są to podstawowe kierunki przeznaczenia terenu tj. sposoby jego zagospodarowania lub użytkowania, którym winny być podporządkowane inne sposoby użytkowania, określone jako dopuszczalne. Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenu ustalono pod warunkiem, że będą wzbogacać lub uzupełniać przeznaczenie podstawowe.

Przeznaczenie terenu ustalone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uznaje się za zgodne ze Studium, jeżeli:

- obejmuje co najmniej jeden z podstawowych kierunków, określonych w Studium,
- ustala przeznaczenie dopuszczalne tylko dla części terenu lub nie obejmuje przeznaczenia dopuszczalnego a przeznaczenie podstawowe jest zgodne z kierunkami podstawowymi określonymi w Studium,
- niezależnie od przyjętych w Studium kierunków ustala dla danego obszaru lub jego części przeznaczenie rolnicze, leśne lub na cele terenu zieleni.

Ustalenia przeznaczenia terenu zaliczane do kierunków dopuszczalnych nie mogą ograniczać istniejącego zagospodarowania zgodnego z podstawowym kierunkiem przeznaczenia obszaru, przyjętym w Studium.

1.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy

Wskaźniki podane dla przedstawionych poniżej form zabudowy odnoszą się do nowo wydzielanych działek i nowych terenów wskazywanych do zainwestowania.

Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN) – obejmują istniejącą zabudowę w Pankach oraz nowe tereny dla takiej zabudowy w Pankach, Pacanowie, Praszczkach, Janikach, Koskach, Zwierzyńcu Trzecim, Ślusarzach i Cygance. Jako przeznaczenie dopuszczalne dla funkcji mieszkaniowej ustala się usługi podstawowe, lokalizowane w kubaturze budynku mieszkalnego. Ponadto zaleca się powierzchnię dla działki budowlanej minimum 1000 m², powierzchnię

zabudowy do 30 % powierzchni działki, minimalną powierzchnię biologicznie czynną działki – 50 %, wysokość zabudowy do dwóch kondygnacji nadziemnych, dopuszcza się dachy jedno-, dwu- i wielospadowe o nachyleniu połaci dachowych do 45°.

Dla nowych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, przylegających do linii kolejowej (terenów zamkniętych) należy wprowadzić zieleń izolacyjną (szerokość pasa zieleni izolacyjnej do ustalenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego).

Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW) – występują w Pankach. Zabudowę wielorodzinną tworzą dwukondygnacyjne, podpiwniczone, z poddaszem użytkowym bloki mieszkalne o stromych dachach, krytych blachą. Budynki zlokalizowane są wokół centralnego placu, na którym mieści się plac zabaw, tereny zieleni i miejsca parkingowe. Zaleca się zachowanie tej zabudowy w formie niezmienionej, jako charakterystycznej dla osiedli robotniczych, związanych z kopalnictwem rud żelaza.

Ponadto dwukondygnacyjny, podpiwniczony budynek wielorodzinny zlokalizowany jest przy budynku szkoły podstawowej i gimnazjum w Pankach. Dla tego budynku opuszcza się zmianę konstrukcji dachu i rozbudowę, w celu uzyskania mieszkalnego poddasza.

Tereny zabudowy mieszkaniowej mieszanej (MM) – występują w większości miejscowości gminy. Obejmują istniejącą i projektowaną zabudowę w formie zabudowy zagrodowej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy rekreacji indywidualnej, która może powstawać w wyniku przekształcania zabudowy zagrodowej lub jako nowe realizacje. Dopuszcza się drugą linię zabudowy.

Dla nowotworzonych działek zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy rekreacji indywidualnej zaleca się powierzchnię działki minimum 1000 m², powierzchnię zabudowy do 30 %, powierzchnię biologicznie czynną – minimum 50 %.

Dla nowej zabudowy zagrodowej zaleca się powierzchnię działki minimum 2000 m², powierzchnię biologicznie czynną – minimum 40 %, lokalizację budynków inwentarskich i gospodarczych poza frontową częścią działki.

Wysokość budynków mieszkalnych do dwóch kondygnacji nadziemnych, dopuszcza się dachy jedno-, dwu- i wielospadowe o nachyleniu połaci do 45°.

Gabaryty budynków gospodarczych i inwentarskich w zabudowie zagrodowej, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Dopuszcza się lokalizację usług i funkcji produkcyjnych nie stwarzających uciążliwości dla funkcji podstawowych.

Funkcje usługowe i produkcyjne mogą być realizowane w budynkach mieszkalnych lub w formie zabudowy wolnostojącej.

Dla nowych terenów zabudowy mieszkaniowej mieszanej, przylegających do drogi wojewódzkiej (ul. Tysiąclecia w Pankach) należy wprowadzić zieleń izolacyjną (szerokość pasa zieleni izolacyjnej do ustalenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego).

Dla terenów, oznaczonych symbolem MM1 dodatkowo:

- W zwartych układach zabudowy miejscowości Krzyżówka i Pacierpniki, oznaczonych symbolem MM1, należy zachować przejścia przez teren ustalonego układu zabudowy jako minimum 1 przejście w zabudowie wzdłuż drogi, umożliwiające zachowania ciągłości krajowego korytarza spójności obszarów chronionych "Modrzewiowa Góra - Dębowa Góra", z zakazem zabudowy i grodzenia terenu, o minimalnej szerokości 10m.
- należy stosować większe powierzchnie działek budowlanych, minimalnie 2000 m²

Tereny rozwoju zabudowy rekreacji indywidualnej (UTL) – wskazane w miejscowościach Jaciska i Koski, nie dopuszcza się lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usług.

Dla zabudowy rekreacji indywidualnej zaleca się powierzchnię działki minimum 800 m², powierzchnię zabudowy do 20 %, powierzchnię biologicznie czynną – minimum 70 %, zaleca się wysokość zabudowy do dwóch kondygnacji nadziemnych, w tym poddasze użytkowe, dopuszcza się dachy jedno-, dwu- i wielospadowe o nachyleniu połaci do 45°.

Tereny zabudowy produkcyjnej (P) i produkcyjno-usługowej (P,U) – obejmują zabudowę produkcyjną, usługową, magazynową oznaczoną na mapie „Kierunki zagospodarowania” w miejscowościach Panki, Praszczyki, Kawki, Konieczki, Jaciska, Cyganka, Pacanów, Kotary, Zwierzyniec Trzeci.

Wielkość działek i parametry zabudowy dla funkcji produkcyjnych i usługowych, zależnie od wymagań technologicznych i rodzaju wprowadzanej produkcji i usług oraz zgodnie z przepisami odrębnymi. W ramach działek z zabudową produkcyjną i usługową należy przewidzieć odpowiednią ilość miejsc postojowych oraz pasy zieleni izolacyjnej. Przy granicach ze strefą mieszkaniową wprowadza się wymóg stosowania pasa zieleni izolacyjnej. Szerokość pasa, formy nasadzeń i rodzaj roślinności należy określić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, zależnie od przewidywanych uciążliwości wprowadzanej funkcji. Zaleca się powierzchnię biologicznie czynną – minimum 20 %.

Tereny eksploatacji surowców mineralnych (PG) – to tereny powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych istniejące i projektowane do eksploatacji na bazie udokumentowanych złóż surowców ilastych w Pacanowie, Zwierzyńcu Trzecim, Kotarach, Kostrzynie, Aleksandrowie oraz złoża kruszywa (piaski schudzające) w Pacanowie.

Prowadzenie eksploatacji, a po jej zakończeniu, rekultywacja terenu w kierunku wodnym, leśnym lub rolnym oraz zgodnie z warunkami określonymi w koncesjach. Jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się funkcje produkcyjne i usługowe, związane z wykorzystaniem eksploatowanego surowca. Parametry zabudowy dla funkcji produkcyjnych i usługowych, zależnie od wymagań technologicznych i rodzaju wprowadzanej produkcji i usług oraz zgodnie z przepisami odrębnymi. W ramach działek z zabudową produkcyjną i usługową należy przewidzieć odpowiednią ilość miejsc postojowych oraz pasy zieleni izolacyjnej. Przy granicach ze strefą mieszkaniową wprowadza się wymóg stosowania pasa zieleni izolacyjnej. Szerokość pasa, formy nasadzeń i rodzaj roślinności należy określić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, zależnie od przewidywanych uciążliwości wprowadzanej funkcji.

Tereny zabudowy produkcyjnej, tereny eksploatacji surowców mineralnych (P,PG) – to tereny zabudowy produkcyjnej, tereny powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych istniejące i projektowane do eksploatacji tereny na bazie udokumentowanych złóż surowców ilastych w Pacanowie, Zwierzyńcu Trzecim, Kotarach, Kostrzynie, Aleksandrowie oraz złoża kruszywa (piaski schudzające) w Pacanowie.

Prowadzenie eksploatacji, a po jej zakończeniu, rekultywacja terenu w kierunku wodnym, leśnym lub rolnym oraz zgodnie z warunkami określonymi w koncesjach. Jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się funkcje produkcyjne i usługowe, związane z wykorzystaniem eksploatowanego surowca. Parametry zabudowy dla funkcji produkcyjnych i usługowych, zależnie od wymagań technologicznych i rodzaju wprowadzanej produkcji i usług oraz zgodnie z przepisami odrębnymi. W ramach działek z zabudową produkcyjną i usługową należy przewidzieć odpowiednią ilość miejsc postojowych oraz pasy zieleni izolacyjnej. Przy granicach ze strefą mieszkaniową wprowadza się wymóg stosowania pasa zieleni izolacyjnej. Szerokość pasa, formy nasadzeń i rodzaj roślinności należy określić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, zależnie od przewidywanych uciążliwości wprowadzanej funkcji.

Na terenach możliwa jest zabudowa produkcyjna. Wielkość działek i parametry zabudowy dla funkcji produkcyjnej winny być kształtowane zależnie od wymagań technologicznych i rodzaju wprowadzanej produkcji i usług oraz zgodnie z przepisami odrębnymi. W ramach działek z zabudową produkcyjną należy przewidzieć dla wprowadzanych funkcji ilość miejsc postojowych. Przy granicach ze strefą mieszkaniową wprowadza się wymóg stosowania pasa zieleni izolacyjnej. Szerokość pasa, formy nasadzeń i rodzaj roślinności należy określić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, zależnie od przewidywanych uciążliwości wprowadzanej funkcji. Zaleca się powierzchnię biologicznie czynną – minimum 20 %.

Tereny różnorodnej działalności gospodarczej (UHG) – to istniejące i projektowane tereny różnorodnej działalności o charakterze usługowym w Praszczykach i Cygance. Zaleca się powierzchnię zabudowy do 50 %. W ramach wyznaczonych terenów winna być zabezpieczona odpowiednia ilość miejsc postojowych dla obsługi funkcji usługowej oraz uwzględniona zieleń towarzysząca. Zaleca się powierzchnię biologicznie czynną – minimum 20 %. Gabaryty nowoprojektowanych obiektów usługowych zależnie od specyfiki usług, zgodnie z przepisami odrębnymi oraz w nawiązaniu do wysokości budynków sąsiednich.

Tereny elektroenergetyki - lokalizowania urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 100 kW - farma fotowoltaiczna (Ef) – teren projektowany w Janikach przy torach kolejowych oraz w Praszczykach. Teren przeznaczony pod lokalizowanie urządzeń wytwarzających energię elektryczną w procesie przetwarzania energii promieniowania słonecznego - ogniw fotowoltaicznych wraz z konstrukcjami wsporczymi, lokalizowanie stacji transformatorowych oraz obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, lokalizacja dróg wewnętrznych i parkingów. W granicach terenu zawiera się strefa ochronna urządzeń. Maksymalna wysokość paneli na terenie 6m. Na terenie należy zachować minimalną powierzchnię biologicznie czynną 40 %.

tereny elektroenergetyki - lokalizowania urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 100 kW - farma fotowoltaiczna, zabudowa produkcyjna, tereny powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych (Ef,P,PG) – teren projektowany w Zwierzyńcu Trzecim. Teren przeznaczony pod lokalizowanie urządzeń wytwarzających energię elektryczną w procesie przetwarzania energii promieniowania słonecznego - ogniw fotowoltaicznych wraz z konstrukcjami wsporczymi, lokalizowanie stacji transformatorowych oraz obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, lokalizacja dróg wewnętrznych i parkingów. W granicach terenu zawiera się strefa ochronna urządzeń. Maksymalna wysokość paneli na terenie 6m. Na terenie należy zachować minimalną powierzchnię biologicznie czynną 40 %.

Prowadzenie eksploatacji, a po jej zakończeniu, rekultywacja terenu w kierunku wodnym, leśnym lub rolnym oraz zgodnie z warunkami określonymi w koncesjach. Jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się funkcje produkcyjne i usługowe, związane z wykorzystaniem eksploatowanego surowca. Parametry zabudowy dla funkcji produkcyjnych i usługowych, zależnie od wymagań technologicznych i rodzaju wprowadzanej produkcji i usług oraz zgodnie z przepisami odrębnymi. W ramach działek z zabudową produkcyjną i usługową należy przewidzieć odpowiednią ilość miejsc postojowych oraz pasy zieleni izolacyjnej. Przy granicach ze strefą mieszkaniową wprowadza się wymóg stosowania pasa zieleni izolacyjnej. Szerokość pasa, formy nasadzeń i rodzaj roślinności należy określić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, zależnie od przewidywanych uciążliwości wprowadzanej funkcji.

Na terenach możliwa jest zabudowa produkcyjna. Wielkość działek i parametry zabudowy dla funkcji produkcyjnej winny być kształtowane zależnie od wymagań technologicznych i rodzaju wprowadzanej produkcji i usług oraz zgodnie z przepisami odrębnymi. W ramach działek z zabudową produkcyjną należy odpowiednią dla wprowadzanych funkcji ilość miejsc postojowych. Przy granicach ze strefą mieszkaniową wprowadza się wymóg stosowania pasa zieleni izolacyjnej. Szerokość pasa, formy nasadzeń i rodzaj roślinności należy określić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, zależnie od przewidywanych uciążliwości wprowadzanej funkcji. Zaleca się powierzchnię biologicznie czynną – minimum 20 %.

Tereny rozwoju usług turystyczno-wypoczynkowych i rekreacyjnych (UT) – tereny w Pankach, w rejonie zbiornika wodnego, jeden przy ul. Tysiąclecia, drugi przy ul. 1 Maja, przeznaczone pod lokalizację zabudowy usługowej związanej z obsługą funkcji turystycznych, rekreacyjnych i wypoczynkowych (m.in. noclegi, gastronomia, handel, obiekty sportowe, kąpielisko, place zabaw), nie dopuszcza się lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Maksymalna wysokość obiektów usługowych do trzech kondygnacji nadziemnych (w rejonie ul. Tysiąclecia) i do dwóch kondygnacji nadziemnych (w rejonie ul. 1 Maja), pozostałe parametry zabudowy usługowej zgodnie z przepisami odrębnymi. Na terenach tych należy zapewnić odpowiednią ilość miejsc postojowych i powierzchnię terenów zielonych na poziomie minimum 30 % powierzchni działki. Wielkość i forma obiektów kubaturowych winna uwzględniać naturalne ukształtowanie terenu i walory lokalnego krajobrazu.

Pozostałe tereny zabudowy usługowej – na wydzielonych działkach w poszczególnych miejscowościach, obejmują istniejące i projektowane obiekty usługowe oraz przewidziane do adaptacji na inny rodzaj usług oznaczone na mapie „Kierunki zagospodarowania” następująco:

UO – usługi oświaty,

US – usługi sportu,

UZ – usługi zdrowia,

UKr – obiekty kultu religijnego,

UB – usługi bezpieczeństwa (straż pożarna),

UI – usługi inne,

AUC – koncentracja usług,

U/KS - tereny obsługi komunikacji - stacje paliw

W ramach wyznaczonych terenów winna być zabezpieczona odpowiednia ilość miejsc postojowych dla obsługi funkcji usługowej oraz uwzględniona zieleń towarzysząca. Gabaryty nowoprojektowanych obiektów usługowych zależnie od specyfiki usług, zgodnie z przepisami odrębnymi oraz w nawiązaniu do wysokości budynków sąsiednich.

Tereny ofertowe - możliwość zabudowy produkcyjnej, usługowej i mieszkaniowej (P,U,M) – w miejscowości Cyganka.

Wielkość działek i parametry zabudowy dla funkcji produkcyjnych i usługowych winny być kształtowane zależnie od wymagań technologicznych i rodzaju wprowadzanej produkcji i usług oraz zgodnie z przepisami odrębnymi.

W ramach działek z zabudową produkcyjną i usługową należy przewidzieć pasy zieleni izolacyjnej oraz odpowiednią dla wprowadzanych funkcji ilość miejsc postojowych. Przy granicach ze strefą mieszkaniową wprowadza się wymóg stosowania pasa zieleni izolacyjnej. Szerokość pasa, formy nasadzeń i rodzaj roślinności należy określić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, zależnie od przewidywanych uciążliwości wprowadzanej funkcji. Zaleca się powierzchnię biologicznie czynną – minimum 20 %.

Wskaźniki dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej jak dla terenów MN.

Tereny ofertowe - możliwość zabudowy produkcyjnej i usługowej (P,U) – w miejscowości Ślusarze.

Wielkość działek i parametry zabudowy dla funkcji produkcyjnych i usługowych winny być kształtowane zależnie od wymagań technologicznych i rodzaju wprowadzanej produkcji i usług oraz zgodnie z przepisami odrębnymi.

W ramach działek z zabudową produkcyjną i usługową należy przewidzieć pasy zieleni izolacyjnej oraz odpowiednią dla wprowadzanych funkcji ilość miejsc postojowych. Przy granicach ze strefą mieszkaniową wprowadza się wymóg stosowania pasa zieleni izolacyjnej. Szerokość pasa, formy nasadzeń i rodzaj roślinności należy określić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, zależnie od przewidywanych uciążliwości wprowadzanej funkcji. Zaleca się powierzchnię biologicznie czynną – minimum 20 %.

Tereny ofertowe – możliwość zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zabudowy usługowej (MN, MW, U) – w miejscowości Panki.

Wielkość działek oraz parametry zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, jak dla terenów MN. Parametry zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej nie mogą być wyższe od określonych dla istniejących terenów MW. Parametry dla obiektów usługowych, jak dla określonych wcześniej różnych terenów usługowych, z uwzględnieniem rodzaju usług i ich usytuowania w stosunku do funkcji otaczających.

Teren lokalizacji zespołu garaży (KG) dla obsługi mieszkańców osiedla zabudowy wielorodzinnej w Pankach.

Tereny ogrodów działkowych (ZD) zlokalizowane w sąsiedztwie osiedla zabudowy wielorodzinnej w Pankach, dla których ustala się dotychczasowy sposób zagospodarowania.

Tereny cmentarzy (ZC) – obejmują czynne cmentarze w Pankach i Janikach oraz projektowaną rozbudowę cmentarza w Pankach, po zachodniej stronie obiektu istniejącego.

Dla wszystkich w/w cmentarzy wyznacza się strefy ochronne szerokości 50 m i 150 m.

Tereny zieleni izolacyjnej (ZI) - zlokalizowane jako bufor pomiędzy projektowanymi terenami produkcyjno – usługowymi a terenami zabudowy mieszkaniowej w Pankach i Konieczkach.

Tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (RM).

Gmina posiada korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa. Znaczne powierzchnie gruntów są zmeliorowane.

Najlepsze kompleksy glebowo – rolnicze oraz gleby o wysokich klasach bonitacyjnych na obszarze gminy występują w Aleksandrowie, Pankach, Janikach, Kostrzynie, Cygance, Konieczkach, Zwierzyńcu Trzecim, Kawkach, Praszczkach i Żerdzinie. Miejscowości te predystynowane są do rozwoju specjalistycznych gospodarstw rolnych, hodowlanych i ogrodniczych.

Tereny gospodarki rybackiej (RRO).

Istniejące stawy hodowlane oraz istniejące cieki powierzchniowe i tereny do nich przylegające, jak również wyrobiska po eksploatacji surowców ilastych, rekultywowane w kierunku wodnym, winny być wykorzystane do utrzymania i rozwoju gospodarstw rybackich poprzez budowę stawów hodowlanych i realizację zabudowy dla obsługi tych gospodarstw – w szczególności w miejscowościach: Żerdzina, Koski II, Panki, Cyganka, Praszczki i Kawkach.

Powyższe kierunki oraz wskaźniki dotyczące zagospodarowania należy uwzględniać w projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

1.3. Tereny wyłączone spod zabudowy

Tereny wyłączone z zabudowy:

- to tereny wzdłuż cieków powierzchniowych, tj. wyznaczone w Studium tereny dolin rzecznych oraz tereny leśne a także tereny wyznaczonej w Studium zieleni parkowej w Pankach.
- w granicach obszaru krajowego korytarza spójności obszarów chronionych „Modrzewiowa Góra – Dębowa Góra” ustala się zakaz lokalizowania nowej zabudowy na terenach rolnych, (oznaczonych symbolem R)
- od granicy rezerwatu „Modrzewiowa Góra” ustala się zakaz lokalizowania zabudowy na terenach rolnych oznaczonych symbolem R w odległości mniejszej niż 300 m.

- Tereny wyłączone z zabudowy obejmują również strefy wokół rozbudowywanego i istniejących czynnych cmentarzy
- tereny w sąsiedztwie napowietrznych czynnych linii elektroenergetycznych 110 kV i 15 kV, których zasięg winien być ustalany indywidualnie (zależnie od rodzaju i lokalizacji planowanej inwestycji) zgodnie z normą PN – E – 05100 - 1.

Na terenach tych dopuszcza się jedynie lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacji oraz obiektów związanych z ochroną przeciwpowodziową i gospodarką leśną. Na terenach zieleni parkowej dopuszcza się ponadto lokalizację obiektów małej architektury, urządzeń sportowych, wyposażenia placów zabaw itp.

Ponadto lokalizacja obiektów budowlanych winna być ograniczona, w obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz na terenach rolnych a także na terenach zmeliorowanych.

Na obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej i terenach rolnych dopuszcza się zabudowę dla rolników posiadających gospodarstwo rolne o powierzchni przekraczającej średnią powierzchnię gospodarstwa rolnego w gminie oraz pod warunkiem, że zabudowa będzie służyła obsłudze tego gospodarstwa. Lokalizacja tej zabudowy dopuszczona jest z wyłączeniem obszarów, które studium wyłączyło z zabudowy.

Dopuszcza się również lokalizację sieci, urządzeń, zabudowy i innych elementów infrastruktury technicznej, pod warunkiem zgodności z przepisami odrębnymi.

Na terenach zmeliorowanych lokalizacja zabudowy i innych inwestycji winna być uzgodniona indywidualnie ze Śląskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach, Oddział w Częstochowie. Ustala się obowiązek zachowania swobodnego przepływu wody w istniejących rowach i ciekach powierzchniowych.

1.4. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej wynikające z audytu krajobrazowego

Brak jest kierunków zmian wynikających z audytu krajobrazowego województwa śląskiego.

2. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

2.1. Ogólne ustalenia ochrony środowiska

Określa się zasady ochrony dla poszczególnych ekosystemów:

❖ dla ekosystemów leśnych:

- utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych,
- sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów leśnych,
- tworzenie i odtwarzanie stref ekotonowych, celem zwiększenia bioróżnorodności,
- utrzymywanie i tworzenie leśnych korytarzy ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków,
- zalesianie i zadrzewianie gruntów mało przydatnych do produkcji rolnej i nie przeznaczonych na inne cele, z wyłączeniem terenów, na których występują nieleśne siedliska przyrodnicze, podlegające ochronie,
- zachowanie śródleśnych cieków, mokradeł, torfowisk, wrzosowisk, muraw kserotermicznych i piaszkowych oraz polan o wysokiej bioróżnorodności,
- wzbogacanie lasów gatunkami liściastymi,
- wprowadzanie podrostu i podszytu (piętrowość roślinności),

➤ dopuszcza się rozwój funkcji rekreacyjnych na warunkach określonych w przepisach odrębnych,

❖ dla ekosystemów nieleśnych:

- przeciwdziałanie zarastaniu łąk i pastwisk cennych ze względów przyrodniczych i krajobrazowych, poprzez prowadzenie zabiegów agrotechnicznych z uwzględnieniem wymogów zbiorowisk roślinnych i zasiedlających je gatunków fauny, zwłaszcza ptaków (odpowiednie terminy, częstość i techniki koszenia),
- zachowanie śródpolnych torfowisk, obszarów wodno-błotnych, oczek wodnych wraz z pasem roślinności stanowiącej ich obudowę biologiczną oraz obszarów źródliskowych cieków,
- kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez zachowanie mozaiki pól uprawnych, miedz oraz ochronę istniejących i formowanie nowych zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych,

❖ dla ekosystemów wodnych:

- zachowania zbiorników wód powierzchniowych wraz z ich naturalną obudową biologiczną,
- utrzymanie i tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych oraz wokół zbiorników wodnych, w tym starorzeczy i oczek wodnych, w postaci pasów szuwarów, zakrzewień i zadrzewień jako naturalnej obudowy biologicznej, celem zwiększenia bioróżnorodności oraz ograniczenia spływu substancji biogennych,
- prowadzenie prac regulacyjnych cieków wodnych w zakresie niezbędnym dla ochrony przeciwpowodziowej i w oparciu o zasady dobrej praktyki utrzymania rzek,
- zwiększenie retencji wodnej poprzez realizację stawów hodowlanych i zbiorników retencyjnych,
- zakaz lokalizacji obiektów budowlanych w dolinach rzecznych, z wyjątkiem obiektów urządzeń wodnych, infrastruktury technicznej oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

2.2. Obszary i obiekty objęte ochroną przyrodniczą

Zaleca się utrzymanie istniejących form ochrony a także w razie potrzeby obejmowanie ochroną nowych obszarów i obiektów charakteryzujących się szczególnie cennymi walorami przyrodniczymi.

Wprowadzanie zainwestowania na terenach, na których stwierdzono występowanie podlegających ochronie prawnej gatunków i siedlisk, nie powinno oddziaływać negatywnie na ich występowanie i funkcjonowanie.

1) Krajowych korytarz ekologiczny w ramach sieci ECONET POLSKA.

Krajowy korytarz ekologiczny w ramach sieci ECONET POLSKA – obejmuje obszar w południowej części gminy. Zasady ochrony dla poszczególnych ekosystemów określono powyżej zachowanie warunków i celów ochrony tych obszarów zgodnie z przepisami odrębnymi.

2) Krajowych korytarz spójności obszarów chronionych „Modrzewiowa Góra – Dębowa Góra”

Krajowy korytarz ekologiczny łączący rezerwat „Modrzewiowa Góra” i Dębowa Góra”, przebiegający przez północno – wschodnią część gminy. ECONET POLSKA – obejmuje obszar w południowej części gminy. Zasady ochrony dla poszczególnych ekosystemów określono powyżej zachowanie warunków i celów ochrony tych obszarów zgodnie z przepisami odrębnymi.

Dla obszaru krajowego korytarza spójności obszarów chronionych „Modrzewiowa Góra – Dębowa Góra”, w granicach oznaczonych na rysunku studium ustala się:

- Zakaz lokalizowania nowej zabudowy na terenach rolnych, (oznaczonych symbole R)
- Utrzymanie istniejących zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i wzdłuż cieków wodnych,
- W zwartych układach zabudowy miejscowości Krzyżówka i Pacierpniki, oznaczonych symbolem MM1, należy zachować przejścia przez teren ustalonego układu zabudowy jako minimum 1 przejście w zabudowie wzdłuż drogi, umożliwiające zachowania ciągłości krajowego korytarza spójności obszarów chronionych "Modrzewiowa Góra - Dębowa Góra", z zakazem zabudowy i grodzenia terenu, o minimalnej szerokości 10m.

- należy stosować większe powierzchnie działek budowlanych, minimalnie 2000 m²

3) Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą”.

Fragment Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” – na terenie lasów ochronnych Nadleśnictwa Herby, utworzony dla ochrony bogatych fitocenoz leśnych, takich jak, bór bagienny, łęgi, olsy, świetliste dąbrowy, kwaśne buczyny, grądy niskie, stanowiących ostoje ptaków i gadów o randze międzynarodowej oraz ssaków o randze regionalnej.

4) Rezerwat „Modrzewiowa Góra”.

Rezerwat „Modrzewiowa Góra” – na terenie lasów ochronnych Nadleśnictwa Kłobuck, utworzony dla zachowania i ochrony ze względów naukowych i dydaktycznych.

Od granicy rezerwatu „Modrzewiowa Góra” ustala się zakaz lokalizowania zabudowy na terenach rolnych oznaczonych symbolem R w odległości mniejszej niż 300 m.

5) Pomniki przyrody – istniejące pomniki przyrody to grupa trzech grabów i lipa na terenie lasów Nadleśnictwa Herby, w obrębie Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”.

W sąsiedztwie istniejących pomników przyrody zakazuje się:

- lokalizacji obiektów mogących stanowić zagrożenie dla ich zachowania,
- wykonywania powierzchni nieprzepuszczalnych dla wody i robót ziemnych mogących naruszać ich system korzeniowy,
- prowadzenia działań powodujących zmiany warunków gruntowo-wodnych.

6) Pozostałe lasy ochronne – zasady ochrony dla ekosystemów leśnych zapisano powyżej.

Ponadto dla lasów ochronnych ustala się prowadzenie proekologicznej gospodarki wielofunkcyjnej, której priorytetem jest zachowanie bioróżnorodności i naturalności biocenoz, przy równoczesnym udostępnieniu lasów społeczeństwu i osiągnięciu dodatniego wyniku ekonomicznego oraz zgodnie z planami urządzenia lasu.

2.3. Obszary proponowane do objęcia ochroną

Na terenie gminy Panki nie proponuje się do objęcia ochroną żadnych dodatkowych obszarów ochrony przyrodniczej.

2.4. Ochrona powietrza

W celu obniżenia negatywnego wpływu emisji zanieczyszczeń do powietrza należy:

- stosować ekologiczne paliwa do celów grzewczych (energia elektryczna, gaz, oleje opałowe oraz wysokosprawne, niskoemisyjne systemy grzewcze paliw stałych itp.);
- wprowadzić alternatywne, ekologiczne systemy wytwarzania ciepła i energii (kolektory słoneczne, pompy ciepła, kotłownie na biomasę: zrębki wierzby energetycznej itd.);
- poprawić stan techniczny dróg, w celu zmniejszenia emisji spalin;
- tworzyć naturalne bariery izolacyjne (bufory zanieczyszczeń) wzdłuż ciągów komunikacyjnych, promować i zwiększać atrakcyjność zbiorowych i proekologicznych środków transportu.

2.5. Ochrona wód powierzchniowych

Wody powierzchniowe należy chronić przed zanieczyszczeniem w sposób kompleksowy zgodnie z najnowszymi technologiami i obowiązującymi przepisami z wykorzystaniem istniejących obiektów infrastruktury technicznej.

Cieki i zbiorniki wodne oraz doliny rzeczne – zasady ochrony dla ekosystemów wodnych określono w ustaleniach na początku niniejszego punktu. Ponadto ustala się:

- zachowanie naturalnego biegu rzek, których funkcje przyrodnicze nie uległy dotąd degradacji,
- odbudowę i utrzymanie drożności szczególnie małych cieków powierzchniowych i rowów melioracyjnych,

- zakaz wprowadzania zabudowy w dolinach rzecznych (jako naturalnych korytarzach ekologicznych), za wyjątkiem obiektów urządzeń wodnych, infrastruktury technicznej oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej i ochrony przeciwpowodziowej,
- obowiązek indywidualnego uzgadniania lokalizacji inwestycji w sąsiedztwie istniejących rowów i cieków powierzchniowych ze Śląskim Zarządem Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Katowicach, Oddział w Częstochowie,
- utrzymanie istniejącego zbiornika retencyjnego w Pankach,
- zwiększenie retencyjności wód powierzchniowych, poprzez realizację stawów i zbiorników retencyjnych w dolinach rzecznych, w tym realizację zbiorników retencyjnych w Pacanowie i Kawkach, zgodnie z Programem małej retencji dla województwa śląskiego.

2.6. Ochrona gleb

W celu ochrony przed degradacją gleb należy:

- stosować kompleksową gospodarkę związaną z oczyszczaniem ścieków bytowych i przechowywaniem nawozów naturalnych;
- promować i stosować nowoczesne, bezpieczne dla środowiska technologie rolnicze;
- użytkować gleby w sposób adekwatny do ich klasy bonitacyjnej;
- zachować torfowiska i oczka wodne jako naturalne zbiorniki wodne;
- przeciwdziałać degradacji chemicznej gleb poprzez ochronę powietrza i wód powierzchniowych;
- racjonalnie stosować wapno, nawozy sztuczne i środki ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych.

2.7. Ochrona przed hałasem

Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców gminy powinno się odbywać poprzez:

- utrzymanie aktualnego poziomu hałasu w obszarach, gdzie sytuacja akustyczna jest korzystna;
- ograniczenie poziomu hałasu emitowanego przez środki transportu w obszarach miejskich i wiejskich oraz wzdłuż głównych dróg;
- wyeliminowanie z użytkowania środków transportu, maszyn i urządzeń, z których emisja hałasu nie odpowiada przyjętym standardom;
- wprowadzenie koniecznych zmian w inżynierii ruchu drogowego;
- poprawienie organizacji ruchu ułatwiającą płynność jazdy;
- poprawę stanu nawierzchni ulic;
- rozbudowę ścieżek rowerowych;
- budowę ekranów akustycznych;
- zwiększenie ilości izolacyjnych pasów zieleni;
- właściwe kształtowanie linii zabudowy i brył powstających budynków w celu zminimalizowania wpływu hałasu drogowego;
- działania ograniczające hałas przemysłowy, w tym zwłaszcza przez obowiązek wprowadzania pasów zieleni izolacyjnej;

2.8. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Głównym zadaniem jest ograniczenie wpływu promieniowania elektromagnetycznego na mieszkańców gminy poprzez:

dotrzymanie obowiązujących norm w zakresie promieniowania elektromagnetycznego jonizującego i niejonizującego;

wykorzystywanie w projektowaniu linii nowych technologii materiałowych i rozwiązań projektowych dla wyeliminowania w otoczeniu linii, a zwłaszcza na powierzchni ziemi natężeń pola powyżej 1kV/m;

wykluczanie w planach zagospodarowania przestrzennego możliwości zabudowy pod trasami linii przesyłowych i w pobliżu stacji transformatorowych;

Wzdłuż linii napowietrznych wszelkie zmiany zagospodarowania terenu pod liniami elektroenergetycznymi należy projektować w oparciu o obowiązujące przepisy prawne w tym zakresie.

2.9. Ochrona przeciwpowodziowa

Na terenie gminy brak jest obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

2.10. Ochrona zasobów surowców mineralnych i wód podziemnych

W celu ochrony zasobów surowców mineralnych ustala się racjonalne gospodarowanie złożami.

W ramach ochrony kopalin należy:

Prowadzić eksploatację złoża kopalin w sposób gospodarczo uzasadniony, z maksymalnym ograniczeniem negatywnych wpływów na środowisko;

Przed przystąpieniem do wydobywania kopaliny, zgodnie z przepisami szczególnymi, przedsiębiorca, na podstawie dokumentacji geologicznej oraz warunków określonych w koncesji, sporządza się projekt zagospodarowania złoża. Projekt zagospodarowania złoża powinien określać zamierzenia w zakresie:

ochrony złóż kopalin, zwłaszcza przez ich racjonalne wykorzystanie;

technologii eksploatacji zapewniającej ograniczanie ujemnych skutków wpływu na środowisko.

Tereny udokumentowanych złóż surowców mineralnych podlegają zakazowi zabudowy i zalesiania aż do momentu podjęcia eksploatacji, za wyjątkiem terenów zabudowy istniejącej i dopuszczonej do zabudowy w obowiązujących planach miejscowych.

Złoża surowców mineralnych – występujące na obszarze gminy złoża to głównie złoża surowców ilastych i kruszywa naturalnego (piasków schudających).

Eksploatacja, a po jej zakończeniu, rekultywacja wyrobisk winny być prowadzona zgodnie z zakresem określonym w koncesjach na wydobywanie.

Główny zbiornik wód podziemnych GZWP 325 Częstochowa W – obejmuje prawie cały obszar gminy Panki z wyjątkiem południowo-zachodnich krańców. Podstawowy kierunek ochrony dla wód podziemnych w ramach tego zbiornika to ograniczenie niekontrolowanego odprowadzania ścieków do gruntu i wód powierzchniowych, poprzez kontynuowanie w gminie inwestycji w zakresie gospodarki ściekowej oraz działań porządkujących gospodarkę odpadami.

Dla Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP 325 – Częstochowa W, projektowany jest obszar ochronny, znajdujący się w części na terenie Gminy Panki, określony na rysunku studium. Projektowany obszar ochronny zbiornika wód podziemnych planowany jest do ustanowienia w trybie ustawy Prawo wodne, w zależności od zapisów planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy. Dla ustanowionych obszarów ochronnych GZWP będą obowiązywać zakazy i ograniczenia określone w przepisach odrębnych.

3. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Krajobraz kulturowy – jest to przestrzeń historycznie ukształtowana w wyniku działalności człowieka, zawierająca wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze, przechowując świadectwa działalności dawnych mieszkańców, staje się znakiem tożsamości danego obszaru. Zachowanie tego krajobrazu poprzez rozsądne planowanie przestrzenne stworzy podstawę do harmonijnego rozwoju społecznego i gospodarczego w obszarze gminy.

Na terenie gminy Panki brak jest zabytków nieruchomych oraz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków.

Istniejące stanowiska archeologiczne, przedstawiono w Studium na podstawie badań w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP) , w niektórych rejonach ich występowania wyznaczono strefy OW ochrony archeologicznej.

W terenach występowania stanowisk archeologicznych oraz w strefach ochrony archeologicznej ustala się:

ochrona stanowisk archeologicznych, ujętych w ewidencji służby ochrony zabytków,

przed przystąpieniem do prac związanych z naruszeniem powierzchni ziemi (takich jak: fundamentowanie obiektów budowlanych, powierzchniowa eksploatacja surowców mineralnych, budowa zbiorników wodnych, podziemnych obiektów infrastruktury technicznej itp.) obowiązek zgłoszenia prac do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Tabela 41. Wykaz stanowisk archeologicznych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Panki

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości i obszarze	chronologia	Funkcja stanowiska
1	2	3	4	5
1	Kostrzyna	1/37, AZP 84-44	epoka brązu, prahistoria	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
2	Kostrzyna	2/38, AZP 84-44	prahistoria	śląd osadnictwa
3	Kotary	1/67, AZP 84-44	epoka kamienia prahistoria	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
4	Cyganka	3/1, AZP 84-45	okres nowożytny	śląd osadnictwa
5	Cyganka	4/2, AZP 84-45	okres nowożytny	śląd osadnictwa
6	Cyganka	5/3, AZP 84-45	okres nowożytny	śląd osadnictwa
7	Janiki	1/4, AZP 84-45	okres nowożytny	śląd osadnictwa
8	Janiki	2/5, AZP 84-45	epoka kamienia	śląd osadnictwa
9	Janiki	3/6, AZP 84-45	mezolit epoka kamienia późny okres rzymski	śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa
10	Janiki	4/7, AZP 84-45	epoka kamienia	śląd osadnictwa
11	Janiki	5/8, AZP 84-45	epoka kamienia? okres wpływów rzymskich	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
12	Janiki	6/9, AZP 84-45	okres nowożytny	śląd osadnictwa
13	Konieczki	1/10, AZP 84-45	okres nowożytny	śląd osadnictwa
14	Konieczki	2/11, AZP 84-45	okres nowożytny	śląd osadnictwa
15	Konieczki	3/12, AZP 84-45	okres nowożytny	śląd osadnictwa
16	Pacanów	1/21, AZP 84-45	okres nowożytny	śląd osadnictwa
17	Pacanów	2/22, AZP 84-45	okres nowożytny	śląd osadnictwa
18	Pacanów	3/23, AZP 84-45	prahistoria okres nowożytny	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
19	Pacanów	4/24, AZP 84-45	epoka brązu okres nowożytny	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
20	Pacanów	5/25, AZP 84-45	okres nowożytny	śląd osadnictwa
21	Zwierzyniec	1/39, AZP 84-45	epoka kamienia	śląd osadnictwa

STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PANKI

	Trzeci			
22	Zwierzyniec Trzeci	2/40, AZP 84-45	mezolit okres nowożytny	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
23	Zwierzyniec Trzeci	3/41, AZP 84-45	epoka kamienia	śląd osadnictwa
24	Zwierzyniec Trzeci	4/42, AZP 84-45	okres nowożytny	śląd osadnictwa
25	Cyganka	6/42, AZP 85-45	późne średniowiecze/ wcz. okres nowożytny okres nowożytny	śląd osadnictwa punkt osadn. – prod. (kuźnia)
26	Cyganka	17/43, AZP 85-45	wcz. okres nowożytny okres nowożytny	punkt osadniczy śląd osadnictwa
27	Cyganka	8/44, AZP 85-45	epoka kamienia pradzieje (neolit?)	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
28	Cyganka	9/45, AZP 85-45	pradzieje	śląd osadnictwa
29	Cyganka	10/46, AZP 85-45	wcz. okres nowożytny okres nowożytny	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
30	Cyganka	11/47, AZP 85-45	epoka kamienia wcz. okres nowożytny	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
31	Kawki	1/13, AZP 85-45	epoka kamienia	śląd osadnictwa
32	Kawki	2/14, AZP 85-45	okres nowożytny	punkt osadniczy
33	Kawki	3/15, AZP 85-45	epoka kamienia	śląd osadnictwa
34	Kawki	4/16, AZP 85-45	okres nowożytny	śląd osadnictwa
35	Kawki	5/17, AZP 85-45	okres nowożytny	śląd osadnictwa
36	Panki	1/29, AZP 85-45	okres nowożytny	punkt osadn. - produkcja
37	Panki	2/30, AZP 85-45	epoka kamienia późne średniowiecze okres nowożytny	śląd osadnictwa śląd osadnictwa punkt osadn. - produkcja
38	Panki	3/31, AZP 85-45	późne średniowiecze / wcz. okres nowożytny okres nowożytny	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
39	Panki	4/32, AZP 85-45	okres nowożytny	śląd osadnictwa
40	Panki	5/33, AZP 85-45	późne średniowiecze wcz. okres nowożytny okres nowożytny	śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa
41	Panki	6/34, AZP 85-45	kultura łużycka pradzieje	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
42	Panki	7/35, AZP 85-45	pradzieje (kultura łużycka?) pradzieje	śląd osadnictwa śląd osadnictwa

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PANKI

			(okres wpływów rzymskich?) okres wpływów rzymskich wczesne średniowiecze późne średniowiecze wcz. okres nowożytny okres nowożytny	osada? osada ślad osadnictwa ślad osadnictwa punkt osadniczy?
43	Panki	8/36, AZP 85-45	nieokreślona	kuźnica
44	Panki	9/37, AZP 85-45	pradzieje wczesne średniowiecze	ślad osadnictwa ślad osadnictwa
45	Panki	10/48, AZP 85-45	epoka kamienia	ślad osadnictwa
46	Praszczyki	1/18, AZP 85-45	nieokreślona	cmentarzysko
47	Praszczyki	2/19, AZP 85-45	okres nowożytny	ślad osadnictwa
48	Praszczyki	3/20, AZP 85-45	późne średniowiecze / wcz. okres nowożytny okres nowożytny	ślad osadnictwa ślad osadnictwa
49	Praszczyki	4/21, AZP 85-45	wczesny okres nowożytny okres nowożytny okres nowożytny	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa
50	Praszczyki	5/22, AZP 85-45	okres nowożytny	ślad osadnictwa
51	Praszczyki	6/23, AZP 85-45	późne średniowiecze / wcz. okres nowożytny	ślad osadnictwa
52	Praszczyki	7/24, AZP 85-45	okres nowożytny	ślad osadnictwa
53	Praszczyki	8/25, AZP 85-45	okres nowożytny	ślad osadnictwa
54	Praszczyki	9/26, AZP 85-45	epoka kamienia	ślad osadnictwa
55	Praszczyki	10/27, AZP 85-45	okres nowożytny	ślad osadnictwa
56	Praszczyki	11/28, AZP 85-45	epoka kamienia	ślad osadnictwa
57	Żerdzina	1/38, AZP 85-45	epoka kamienia	ślad osadnictwa
58	Żerdzina	2/39, AZP 85-45	okres nowożytny	ślad osadnictwa
59	Żerdzina	3/40, AZP 85-45	wcz. okres nowożytny okres nowożytny	ślad osadnictwa ślad osadnictwa
60	Żerdzina	4/41, AZP 85-45	wcz. okres nowożytny okres nowożytny	ślad osadnictwa ślad osadnictwa

Obiekty i obszary zabytkowe ujęte w gminnej ewidencji zabytków

Podstawową zasadą ochrony dla obiektów i obszarów nie wpisanych do rejestru zabytków jest ustanowienie tej ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Dla obiektów zabytkowych, występujących na terenie gminy Panki i nie wpisanych do rejestru zabytków, ustala się następujące zasady ochrony, które należy uwzględnić przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- przed przystąpieniem do prac przy zabytkach należy uzyskać opinię Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,

- przebudowa obiektu z zachowaniem głównych gabarytów budynku i formy elewacji frontowej, szczególnie w zakresie rozmieszczenia i kształtu stolarki okiennej i drzwiowej,
- rozbiórka obiektów w złym stanie technicznym po sporządzeniu ich inwentaryzacji z uwzględnieniem zaleceń Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- nakaz uporządkowania terenu wokół zabytku (pielęgnacja zieleni, wprowadzenie ogrodzeń),
- zachowanie i bieżąca konserwacja kościoła w Pankach wraz z przyległym terenem oraz kapliczki w Janikach i terenów w jej bezpośrednim sąsiedztwie, jako cennych elementów krajobrazu kulturowego gminy,
- wykorzystanie zabytkowych chałup w Aleksandrowie i Konieczkach oraz domu mieszkalnego w Zwierzyńcu Trzecim jako uzupełnienia dla funkcji agroturystycznych lub innych usług.

Tabela 42. Wykaz obiektów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Panki

Lp.	Miejscowość	obiekt	adres
1	2	3	4
Zgodnie z Zarządzeniem Nr 241/2014 Wójta Gminy Panki z dnia 24.02.2014 r.			
1	Aleksandrów	budynek mieszkalny	Aleksandrów nr 13
2	Janiki	budynek mieszkalny	Janiki nr 12
3	Janiki	budynek mieszkalny	Janiki nr 14
4	Janiki	kalica	Janiki przy nr 17, Dz. nr 269
5	Konieczki	budynek mieszkalny	Konieczki nr 19
6	Konieczki	budynek mieszkalny	Konieczki nr 28
7	Konieczki	budynek mieszkalny	Konieczki nr 56
8	Panki	most żelazny	Dz. nr 522
9	Panki	dwór, ob. budynek mieszkalny	ul. 1 Maja 15
10	Panki	kościół paraf p.w. św. Rodziny	ul. 1 Maja, Dz. nr 420/5
11	Panki	budynek mieszkalny	ul. Częstochowska 17
12	Panki	budynek mieszkalny	ul. Częstochowska 29
13	Panki	cmentarz	ul. Częstochowska, Dz. nr 892
14	Panki	budynek dworca PKP	ul. Dworcowa 17
15	Panki	budynek mieszkalny	ul. Powstańców Śląskich 2
16	Panki	budynek mieszkalny	ul. Powstańców Śląskich 22
17	Panki	budynek mieszkalny	ul. Powstańców Śląskich 28
18	Zwierzyniec Trzeci	budynek mieszkalny	Zwierzyniec Trzeci nr 85
19	Zwierzyniec Trzeci	budynek mieszkalny	Zwierzyniec Trzeci nr 86
20	Zwierzyniec Trzeci	obora	Zwierzyniec Trzeci nr 86
21	Zwierzyniec Trzeci	stodoła	Zwierzyniec Trzeci nr 86

Wojewódzki Konserwator Zabytków we wniosku konserwatorskim wniósł o uzupełnienie Gminnej Ewidencji Zabytków o 3 budynki w Pankach: budynek dworca kolejowego – ul. Dworcowa 10, budynek magazynu z drewnianą wiatą – ul. Dworcowa 10, budynek gospodarczy na stacji – ul. Dworcowa 10. Weryfikując stan faktyczny w terenie stwierdzono, że budynek dworca kolejowego w Pankach jest już ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków i posiada adres ul. Dworcowa 17.

Budynek magazynu z drewnianą wiatą nie istnieje. Przy terenie stacji znajduje się budynek gospodarczy o cechach zabytkowych ale nie pod adresem ul. Dworcowa 10.

W związku z powyższym zaleca się przy aktualizacji Gminnej Ewidencji Zabytków weryfikację, stwierdzonego na podstawie wniosków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, następującego budynku o cechach zabytkowych znajdującego się na stacji kolejowej w Pankach i w przypadku potwierdzenia jego walorów zabytkowych ujęcia go w Gminnej Ewidencji Zabytków:

- budynek gospodarczy na stacji, ul. Dworcowa 17.

Obszary krajobrazu kulturowego

Na obszarze gminy wyznacza się obszary krajobrazu kulturowego do szczególnej ochrony:

obszar krajobrazu kulturowego w Pankach po zachodniej stronie drogi z Panek do Jacisk – teren po byłej kopalni rudy żelaza „Krystyna I”, działającej w latach 1959 – 1962. Ustala się zachowanie terenu w obecnym użytkowaniu leśnym, bez zmiany ukształtowania terenu, zachowanie i ochronę warpi i pagórków pozostałych po eksploatacji rudy żelaza.

- obszar krajobrazu kulturowego w Pankach po wschodniej stronie drogi z Panek do Jacisk – fragment terenów po byłych kopalniach rudy żelaza: „Krystyna” (stara), działającej w latach 1934 – 1943, w części południowej obszaru i „Krystyna II”, działającej w latach 1962 – 1969, w części północnej obszaru. Ustala się zachowanie i ochronę istniejącego ukształtowania terenu, w tym hałd i warpi, pozostałych po eksploatacji rudy żelaza. Dopuszcza się wprowadzenie funkcji produkcyjnych i usługowych pod warunkiem j.w. oraz po uzyskaniu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
- obszar krajobrazu kulturowego w Cygance – teren w dolinie rzeki Pankówki, obejmujący m.in. stawy hodowlane, fragment lasu, budowlę piętrzącą na rzece Pankówce z ruinami dawnego młyna. Ustala się zachowanie i ochronę istniejącego zagospodarowania i ukształtowania terenu. Dopuszcza się rozbudowę istniejących obiektów i budowę nowych w ramach istniejących działek budowlanych. Gabaryty i forma architektoniczna nowej zabudowy w nawiązaniu do zabudowy istniejącej oraz z uwzględnieniem naturalnego ukształtowania terenu i elementów krajobrazu przyrodniczego.

Dopuszcza się w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego korekty przebiegu ustalonych stref, ustalanie dla nich zasad przy zachowaniu celu ochrony poszczególnych terenów oraz ustanawianie nowych stref lub form ochrony zgodnie z uzyskanymi wytycznymi i warunkami konserwatorskimi.

Na obszarze gminy brak jest obiektów, które można by zaliczyć do dóbr kultury współczesnej.

4. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

4.1. Infrastruktura komunikacyjna

Ustala się następujące kierunki rozwoju systemów komunikacji:

- obsługa komunikacyjna obszaru gminy na bazie istniejącego układu drogowego (droga wojewódzka – klasy G, drogi powiatowe – klasy Z i drogi gminne – klasy L i D),
- przebudowa i rozbudowa istniejących dróg do parametrów określonych w przepisach odrębnych, w tym wyposażenie dróg w chodniki, na przebiegu przez tereny zabudowane, zalecane jest wprowadzanie w pasach drogowych zieleni izolacyjnej,
- nakaz wprowadzenia pasów zieleni izolacyjnej po obu stronach drogi wojewódzkiej od wyjazdu z miejscowości Panki w kierunku Przystajni,
- realizacja nowych dróg, niezbędnych dla obsługi wyznaczonych w Studium terenów do zainwestowania,

- utrzymanie istniejących i budowa nowych parkingów, w lokalizacjach wskazanych w Studium; wskazane wyposażenie ich w urządzenia sanitarne,
- utrzymanie, rozbudowa i przebudowa istniejących stacji paliw w Pankach w granicach zajmowanego obecnie terenu,
- dopuszcza się lokalizację stacji paliw na wyznaczonych w Studium terenach produkcyjno – usługowych pod warunkiem nie stwarzania uciążliwości dla terenów sąsiednich,
- wyznacza się przebiegi dla tras rowerowych zgodnie z oznaczeniami na mapie „Kierunki zagospodarowania”, w terenach zabudowanych wskazana budowa ścieżek rowerowych,
- utrzymuje się rezerwę terenu dla przebiegu ewentualnej obwodnicy miejscowości Przystajń w ciągu drogi wojewódzkiej,
- utrzymuje się przebieg przez teren gminy linii kolejowej relacji Herby Nowe – Kępno – Oleśnica ze stacją w Pankach w granicach terenu kolejowego (teren zamknięty).

Dopuszcza się prowadzenie ścieżek rowerowych w miarę potrzeb i możliwości realizacyjnych.

Dopuszcza się korekty przebiegu dróg ustalonych na rysunku studium.

Na całym terenie opracowania dopuszcza się realizację nie wyznaczonych na rysunku studium i jego ustaleniami dróg, ciągów pieszych, ścieżek rowerowych, miejsca postojowe, parkingi, oraz innych elementów układu komunikacyjnego. Zapisy studium o ograniczeniu lokalizowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – wymagających lub mogących wymagać sporządzenia raportu nie dotyczą infrastruktury komunikacyjnej.

Dla terenów sąsiadujących z terenami kolejowymi należy uwzględnić postanowienia ustawy z dnia 28 marca 2003r. o transporcie kolejowym (tekst jednolity Dz. U. z 2007r. Nr 16 poz. 94), Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 10 września 1998 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle kolejowe i ich usytuowanie (Dz.U. z 1998r. Nr 151 poz. 987) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (Dz.U. 2008 nr 153 poz. 955). W przypadku braku możliwości zachowania wymogów ustalonych w powyższych rozporządzeniach należy wystąpić do właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego celem uzyskania odstępstwa.

W celu zapewnienia prawidłowej obsługi ruchu samochodowego należy zapewnić rozwój systemu parkingów i miejsc obsługi. Niniejsze studium dopuszcza lokalizację parkingów w terenach zabudowy, zarówno w postaci wydzielonych terenów, jak i towarzyszących miejsc parkingowych. W tym celu ustala się minimalne ilości miejsc parkingowych dla poszczególnych funkcji terenu:

- w zabudowie mieszkaniowej 1 miejsce parkingowe na 1 lokal mieszkalny,
- w zabudowie usługowej, za wyjątkiem usług turystyki, 2 miejsca parkingowe na każde 100m² powierzchni użytkowej
- w zabudowie produkcyjnej 2 miejsca parkingowe na 10 zatrudnionych,
- dla innych terenów, do ustalenia indywidualnie w planie,

Dopuszcza się stosowanie mniejszych wskaźników w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla indywidualnych terenów na których istniejąca zabudowa lub wielkość nieruchomości uniemożliwia spełnienie powyższych.

4.2. Infrastruktura techniczna

Na całym obszarze gminy Panki dopuszcza się lokalizowanie nie przewidzianych w studium urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej, w tym sieci dystrybucyjnych i przesyłowych, zgodnie z zapotrzebowaniem i z zachowaniem przepisów odrębnych.

Ustala się następujące kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej:

4.2.1. Zaopatrzenie w wodę

- ❖ zaopatrzenie w wodę odbiorców we wszystkich miejscowościach gminy z istniejącej i projektowanej sieci wodociągowej,
- ❖ zasilanie sieci wodociągowej z ujęć wód głębinnych,
- ❖ likwidacja ujęcia wody w Pankach.

4.2.2. Odprowadzanie ścieków

- ❖ odprowadzenie ścieków sanitarnych systemem istniejących i projektowanych kanałów do istniejących oczyszczalni ścieków w Krzepicach – z miejscowości Aleksandrów, Janiki, Zwierzyniec III, Ślusarze, Kostrzyna i Kotary, do istniejącej oczyszczalni ścieków Maskpolu w Złochowicach (gmina Opatów) – z miejscowości Konieczki i do istniejącej oczyszczalni w Pankach – z pozostałych miejscowości gminy; miejscowości wyposażone w kanalizację sanitarną i przewidziane do skanalizowania przedstawiono na mapie „Kierunki zagospodarowania”,
- ❖ do czasu realizacji lokalnej kanalizacji sanitarnej, nakazuje się stosowanie szczelnych, wybieralnych zbiorników do gromadzenia ścieków sanitarnych z obowiązkiem wywozu ścieków do oczyszczalni j.w. lub przydomowych oczyszczalni ścieków,
- ❖ rozbudowa istniejącej oczyszczalni ścieków w Pankach,
- ❖ dla zabudowy rozproszonej – realizacja szczelnych wybieralnych zbiorników do gromadzenia ścieków sanitarnych z obowiązkiem wywozu ścieków do istniejących oczyszczalni.

4.2.3. Zaopatrzenie w gaz

- ❖ utrzymanie rezerwy terenu dla ewentualnej lokalizacji stacji redukcyjno – pomiarowej gazu w Aleksandrowie oraz przebiegu projektowanej sieci gazowej wysokiego ciśnienia,
- ❖ Ewentualna przyszła budowa sieci gazowej powinna być realizowana z uwzględnieniem obowiązującego prawa energetycznego oraz rozporządzeń wykonawczych. Opłacalność przedsięwzięcia uzależniona jest między innymi od zawarcia odpowiedniej ilości umów o przyłączenie do sieci gazowej oraz długości projektowanych gazociągów i przyłączy odpowiednich dla umożliwienia zaistnienia warunków technicznych przyłączenia. Stacje redukcyjno – pomiarowe oraz gazociągi stanowią układy hermetycznie zamknięte i wyłączając stany awaryjne nie zagrażają środowisku naturalnemu. Wprowadzenie gazyfikacji sprzyja ochronie środowiska poprzez eliminację lokalnej emisji pyłów i toksycznych składników spalin.

4.2.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

- ❖ utrzymanie istniejącej stacji energetycznej i linii 110 kV,
- ❖ budowa sieci elektroenergetycznych i stacji transformatorowych 15/04 kV w zależności od zapotrzebowania mocy i miejsca lokalizacji nowego zainwestowania,
- ❖ rozbudowę sieci elektrycznej wraz z niezbędnymi urządzeniami technicznymi według technicznych warunków przyłączenia, uzgodnionych z administratorem sieci,
- ❖ w przypadku kolizji planowanego zagospodarowania terenu z istniejącymi liniami elektroenergetycznymi dopuszcza się ich przebudowę,
- ❖ dopuszcza się budowę stacji transformatorowych,

- ❖ dopuszcza się ustalanie strefy technicznej ograniczonego użytkowania umożliwiającą eksploatację sieci z uwzględnieniem dojazdu, wzdłuż przebiegu napowietrznej linii elektroenergetycznej wysokiego, średniego i niskiego napięcia. Zalecane pasy ochrony funkcyjnej wynoszą odpowiednio:
 - dla linii napowietrznej WB – 40 m (po 20 m od osi linii w obu kierunkach),
 - dla linii napowietrznej SN – 15 m (po 7,5 m od osi linii w obu kierunkach),
 - dla linii napowietrznej nN – 3 m (po 1,5 m od osi linii w obu kierunkach),
 - dla linii kablowej SN – 3 m (po 1,5 m od osi linii w obu kierunkach),
 - dla linii kablowej SN – 2 m (po 1 m od osi linii w obu kierunkach),

W pasach ochrony funkcyjnej linii napowietrznej obowiązuje w szczególności zakaz sadzenia roślinności wysokiej (powyżej 3 m), a na trasach linii kablowych zakaz sadzenia roślinności o rozbudowanym systemie korzeniowym
- ❖ zaleca się wykorzystanie energii odnawialnej m.in. wiatrowej, wodnej, słonecznej, geotermalnej, energii biogazu z biogazowni rolniczych oraz dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń z jej zastosowaniem na całym obszarze gminy, pod warunkiem zgodności z przepisami odrębnymi, na całym terenie planu dopuszcza się lokalizowanie urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy do 100 kW, przy czym dla dopuszczonych instalacji ustala się, następujące ograniczenia i warunki:
 - ustala się zakaz lokalizowania urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy do 100 kW w granicach obszarów ochrony przyrodniczej Rezerwatu przyrody „Modrzewiowa Góra” oraz Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”,
 - ustala się zakaz lokalizowania urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy do 100 kW, za wyjątkiem przydomowych instalacji fotowoltaicznych, solarnych i geotermalnych oraz oświetlenia dróg, w granicach oznaczonego na rysunku studium krajowego korytarza spójności obszarów chronionych "Modrzewiowa Góra - Dębowa Góra",
 - ustala się zakaz lokalizowania urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy do 100 kW, za wyjątkiem przydomowych instalacji fotowoltaicznych, solarnych i geotermalnych oraz oświetlenia dróg, w odległości mniejszej niż 500 m od granic obszarów ochrony przyrodniczej Rezerwatu przyrody „Modrzewiowa Góra” oraz Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”,
 - maksymalna wysokość instalacji wiatrowych nie może przekroczyć 30 m,
- ❖ wyznacza się obszary lokalizowania urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 100 kW - farma fotowoltaiczne wraz ze strefą ochronną urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 100 kW.
- ❖ Dopuszcza się lokalizację urządzeń podziemnych takich jak kable 15 kV w pasach drogowych (drogi wojewódzkie, powiatowe, gminne, wewnętrzne)

4.2.5. Zaopatrzenie w energię ciepłą

- ❖ Wymogi ochrony powietrza atmosferycznego wymuszają potrzebę podjęcia inicjatyw związanych ze zmianą obecnego rodzaju paliw używanych do celów grzewczych, szczególnie węgla i drewna, w kierunku szerszego wykorzystania paliw uznawanych za ekologiczne. Takim nośnikiem energii może stać się np.: gaz przewodowy.
- ❖ W zakresie zaopatrzenia w ciepło ustala się docelowo zaopatrzenie w ciepło w oparciu o indywidualne i grupowe instalacje zasilane gazem, energią elektryczną, innymi paliwami niskoemisyjnymi oraz poprzez niekonwencjonalne źródła energii, w tym panele fotowoltaiczne.
- ❖ stosowanie ekologicznych źródeł ciepła do ogrzewania wszelkich obiektów,

4.2.6. Niekonwencjonalne źródła energii

- ❖ zaleca się wykorzystanie energii odnawialnej m.in. wiatrowej, wodnej, słonecznej, geotermalnej, energii biogazu z biogazowni rolniczych oraz dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń z jej zastosowaniem na całym obszarze gminy, pod warunkiem zgodności z przepisami odrębnymi.
- ❖ Na całym terenie planu dopuszcza się lokalizowanie urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy do 100 kW, z wykluczeniem:
 - obszarów ochrony przyrodniczej Rezerwatu przyrody „Modrzewiowa Góra” oraz Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”,
 - , obszaru oznaczonego na rysunku studium krajowego korytarza spójności obszarów chronionych "Modrzewiowa Góra - Dębowa Góra", z wyjątkiem przydomowych instalacji fotowoltaicznych, solarnych i geotermalnych oraz oświetlenia dróg,
 - w odległości mniejszej niż 500 m od granic obszarów ochrony przyrodniczej Rezerwatu przyrody „Modrzewiowa Góra” oraz Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”, za wyjątkiem przydomowych instalacji fotowoltaicznych, solarnych i geotermalnych oraz oświetlenia dróg, terenów lasów.
- ❖ Wysokość dopuszczonych urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy do 100 kW nie może przekroczyć wysokości 30 m.
- ❖ wyznacza się obszary lokalizowania urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 100 kW - farma fotowoltaiczne wraz ze strefą ochronną urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 100 kW.

4.2.7. Telekomunikacja

- ❖ w zakresie łączności publicznej ustala się dalszą rozbudowę systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych zarówno w formie tradycyjnej jak i wykorzystując nowe technologie; postuluje się budowę infrastruktury światłowodowej w celu objęcia całej gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym, połączonym z systemem sieci wojewódzkiej i krajowej, z zachowaniem w lokalizacji przepisów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych; rozwój w/w systemów w zależności od występujących potrzeb w gminie i regionie,
- ❖ dla nowo lokalizowanych instalacji przekaznikowych stacji komórkowych wyznacza się „obszary z dopuszczeniem lokalizowania instalacji przekaznikowych stacji komórkowych”, oznaczone na rysunku kierunków studium (obszary te wyznaczono na podstawie następujących kryteriów”: minimalna odległość 400 m od istniejących i planowanych terenów zabudowy mieszkaniowej (od granic terenów oznaczonych w studium symbolem: MM; MM1; MN; MW; UTL; P,U,M; MN,MW,U) oraz obszarów o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych (Rezerwat przyrody „Modrzewiowa Góra”, Park Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą), z wyłączeniem obszaru korytarza spójności obszarów chronionych "Modrzewiowa Góra - Dębowa Góra oraz kompleksów lasów istniejących o powierzchni przekraczającej 1 ha), poza wyznaczonymi obszarami z dopuszczeniem lokalizowania instalacji przekaznikowych stacji komórkowych ustala się zakaz lokalizowania instalacji przekaznikowych stacji komórkowych,
- ❖ zakazuje się lokalizowania instalacji przekaznikowych stacji komórkowych w obszarach ochrony przyrodniczej Rezerwatu przyrody „Modrzewiowa Góra”, Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” oraz korytarza spójności obszarów chronionych "Modrzewiowa Góra - Dębowa Góra"

4.2.8. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami na terenie gminy powinna być prowadzona w oparciu o ustalenia aktualnie obowiązujący przepisów odrębnych i regulaminów.

5. OBSZARY ROZMIESZCZENIA INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Inwestycja celu publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym to działanie o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym) stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, ujęte w Studium:

- ❖ przebudowa i rozbudowa istniejących dróg gminnych do parametrów wymaganych przepisami odrębnymi, budowa chodników,
- ❖ realizacja ścieżek rowerowych na odcinkach tras rowerowych przebiegających przez tereny zabudowane,
- ❖ budowa linii elektroenergetycznych i stacji transformatorowych dla obsługi wyznaczonych w Studium terenów przeznaczonych pod nowe zainwestowanie - zależnie od występujących potrzeb,
- ❖ rozbudowa sieci wodociągowej na terenach wyznaczonych w Studium pod nowe zainwestowanie,
- ❖ budowa odcinków sieci wodociągowej w Pankach – wymiana rur azbestowych,
- ❖ budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach wskazanych na mapie „Kierunki zagospodarowania”,
- ❖ rozbudowa oczyszczalni ścieków w Pankach,
- ❖ budowa zbiorników retencyjnych w Pacanowie i Kawkach, zgodnie z Programem małej retencji dla województwa śląskiego,
- ❖ budowa kąpieliska i zagospodarowanie terenów rekreacyjnych w Pankach,
- ❖ budowa gimnazjum i sali gimnastycznej w Pankach,
- ❖ rozbudowa cmentarza w Pankach.

6. OBSZARY ROZMIESZCZENIA INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ na terenie gminy zlokalizowane są:

- ❖ Zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego ustalonych w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego – „budowa i przebudowę dróg wojewódzkich” (na terenie Gminy Panki – droga wojewódzka nr 494)
- ❖ Inwestycje celu publicznego postulowane przez samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego :
 - Budowa sieci dróg rowerowych,
 - Modernizacja linii kolejowych.

7. OBSZARY DLA, KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Na terenie gminy nie wyznacza się obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych.

8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ

MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Nie wyznacza się obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Plany te będą sporządzane w miarę występujących potrzeb w wyniku zgłaszanych wniosków.

9. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

9.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Rolnicza przestrzeń produkcyjna – wyznaczona w Studium to część terenów gminy, obejmująca tereny rolne o glebach chronionych III klasy bonitacyjnej, dla których ustala się:

- ❖ preferencje dla intensywnej produkcji rolnej,
- ❖ zachowanie tradycyjnej gospodarki łąkowej w dolinach rzek,
- ❖ dopuszcza się zabudowę dla obsługi gospodarstw rolnych o powierzchni większej niż średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie oraz obiekty infrastruktury technicznej,
- ❖ realizacja zabudowy na terenach zmeliorowanych (zdrenowanych) oraz w sąsiedztwie istniejących rowów i cieków powierzchniowych wymaga indywidualnego uzgodnienia ze Śląskim Zarządem Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Katowicach, Oddział w Częstochowie.

Dla wszystkich terenów rolnych ustala się:

- ❖ utrzymanie i wzbogacanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
- ❖ prowadzenie różnorodnej produkcji rolniczej,
- ❖ wprowadzanie rolnictwa ekologicznego,
- ❖ na bazie działalności rolniczej rozwój funkcji rekreacyjnych (np. agroturystyka, budownictwo rekreacji indywidualnej, stadniny koni i kluby jeździeckie, aktywny wypoczynek w gospodarstwach rybackich),
- ❖ możliwość lokalizacji sieci, urządzeń i obiektów komunikacji i infrastruktury technicznej.

Dla terenów stawów hodowlanych i gospodarstw rybackich ustala się:

- ❖ utrzymanie istniejących obiektów,
- ❖ rozwój tej formy działalności w oparciu o istniejące ciek wodne, starorzecza i wyrobiska po eksploatacji surowców mineralnych.

9.2. Leśna przestrzeń produkcyjna

Leśna przestrzeń produkcyjna obejmuje wszystkie tereny lasów oraz wskazywane w Studium **tereny do zalesienia**. Dla obszarów tych ustala się następujące zasady:

- ❖ prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o plany urządzenia lasu,
- ❖ prowadzenie racjonalnej i proekologicznej gospodarki wielofunkcyjnej, której priorytetem jest zachowanie bioróżnorodności i naturalności biocenoz, przy równoczesnym udostępnianiu lasu społeczeństwu oraz osiągnięciu dodatniego wyniku ekonomicznego,
- ❖ naturalne odnowienia i przebudowa drzewostanów poprzez trzebież „przekształceniową”,
- ❖ pozyskiwanie drewna poprzez cięcia rębne oparte na aktualnych potrzebach hodowlanych drzewostanów, z uwzględnieniem ich wieku, jakości i położenia w szeregu ostępowym,
- ❖ eliminacja rębni zupełnych,
- ❖ podwyższenie wieku rębności,
- ❖ dopuszcza się rozwój funkcji rekreacyjnych na warunkach określonych w przepisach odrębnych,
- ❖ dopuszcza się realizację obiektów infrastruktury technicznej i komunikacji,

- ❖ wprowadzanie zalesień na terenach o niskich klasach bonitacyjnych, tworząc zwarte kompleksy z istniejącymi terenami leśnymi.

9.3. Ochrona lasów

Ochronę lasów należy prowadzić jako racjonalną gospodarkę zasobami w oparciu o obowiązujące plany urządzenia lasów. Nadrzędnym celem ochrony ekosystemów leśnych jest utrzymanie i odtwarzanie ich charakteru, zbliżonego do pierwotnego oraz naturalnego, a także prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej związanej z pozyskiwaniem drewna.

Przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze i nieleśne planuje się w różnym zakresie terenowym we wszystkich miejscowościach gminy. Grunty rolne będą przeznaczone pod realizację zabudowy mieszkaniowej, zabudowy rekreacji indywidualnej, usługowej, produkcyjnej a także pod realizację obiektów infrastruktury technicznej i komunikacji, zgodnie z oznaczeniami na mapie „Kierunki zagospodarowania”.

W niewielkim zakresie obszarowym dopuszcza się przeznaczenie gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne w miejscowościach: Panki, Cyganka, Pacanów, Żerdzina, Konieczki, Koski i Praszczki z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową mieszaną oraz produkcyjno – usługową.

10. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Na terenie gminy nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych.

11. OBIEKTY I OBSZARY DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Nie ustala się filarów ochronnych w złożach na terenie gminy Panki.

12. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

Na terenie Gminy Panki nie są zlokalizowane pomniki zagłady i ich strefy ochronne w rozumieniu ustawy z dnia 7 maja 1999r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 z późniejszymi zmianami).

13. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REWITALIZACJI

Obszary do rekultywacji – obejmują tereny po zakończonej eksploatacji surowców naturalnych. Po zakończeniu eksploatacji surowców mineralnych ustala się kierunki rekultywacji w kierunkach: wodnym, leśnym lub rolnym oraz zgodnie z warunkami określonymi w koncesjach.

Obszary wymagające rehabilitacji i przekształceń – na terenie gminy nie występują.

14. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Dla terenów tych nie wyznacza się stref ochronnych.

Granice terenów zamkniętych stanowią granice wymienionych działek kolejowych w dziele Uwarunkowań.

15. INNE OBSZARY PROBLEMOWE, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE

Nie występują na obszarze gminy Panki.

16. WYTYCZNE DO MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Przy opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględniać następujące wytyczne niniejszego studium:

Dopuszcza się realizowanie terenów pod zainwestowanie etapami, w związku z czym, **zgodne ze studium jest pozostawienie projektowanych terenów inwestycyjnych w planach miejscowych, jako rolnicze lub leśne.**

Dla ustalonych granic poszczególnych terenów ustala się tolerancję 50 m: w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się uszczegółowianie przebiegu linii rozgraniczających z przekroczeniem ustalonych w studium granic terenów maksymalnie o odległość 50 m, pod warunkiem zachowania ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych oraz zakazów zabudowy ustalonych w studium.

Na terenach istniejącej zabudowy oraz zabudowy ustalonej w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dopuszczalne jest zachowanie przeznaczenia i zasad zagospodarowania określonego w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Dopuszcza się korekty przebiegu dróg ustalonych na rysunku studium.

Na całym terenie opracowania dopuszcza się realizacje sieci, urządzeń, obiektów infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej (drogi, ciągi piesze, ścieżki rowerowe, miejsca postojowe, parkingi itp.). Zapisy studium o ograniczeniu lokalizowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – wymagających lub mogących wymagać sporządzenia raportu nie dotyczą infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Dopuszcza się ustalanie dodatkowych wskaźników oraz ograniczenia i różnicowania wskaźników ustalonych w studium.

Określone dla poszczególnych jednostek planistycznych funkcje terenów, w ramach dopuszczonych funkcji podstawowych i uzupełniających terenu, ulegają uściśleniu na etapie planu miejscowego z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań przestrzennych, fizjograficznych, przyrodniczych, ekonomicznych, komunikacyjnych oraz infrastrukturalnych.

Za zgodne z ustaleniami studium uznaje się wydzielanie terenów liniami rozgraniczającymi przeznaczonymi w całości pod funkcję uzupełniającą terenów wydzielonych z jednostki planistycznej.

Dopuszcza się, uznając za zgodne z ustaleniami studium, utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia, sposobu zagospodarowania i zabudowy także na terenach, na których studium przewiduje inną funkcję.

Linie rozgraniczające poszczególne jednostki planistyczne podlegają uściśleniu w planach miejscowych, przy uwzględnieniu lokalnych uwarunkowań, zwłaszcza szczegółów terenowych, granic ewidencyjnych nieruchomości oraz korekt niezbędnych do właściwego zagospodarowania terenu, szczególnie gdy korekta granic jest niezbędna dla właściwej obsługi komunikacyjnej lub wyposażenia w infrastrukturę techniczną.

UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

Celem opracowania było sporządzenie dokumentu zawierającego uaktualnione dane na temat uwarunkowań i kierunków rozwoju poszczególnych funkcji gminy Panki. W studium uwzględniono wszystkie elementy zagospodarowania przestrzennego obszaru, opracowane w następujących działach: rolnictwo, leśnictwo, przemysł, mieszkalnictwo, usługi, infrastruktura techniczna i komunikacja. Zwrócono uwagę także na zagadnienia dotyczące ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz ustalono generalne zasady przebudowy układu przestrzennego – funkcjonalnego.

Celem przyjętych rozwiązań w studium jest zapewnienie:

- stworzenie możliwości terenowych dla rozwoju funkcji mieszkaniowej i usługowej;
- zapewnienie warunków do rozwoju usług, w szczególności w zakresie obsługi ruchu turystycznego;
- określenie chronionych elementów środowiska przyrodniczego;
- uściślenie wymogów ochrony środowiska dla obszarów chronionych;
- określenie kierunków działań zmierzających do poprawy jakości środowiska we wszystkich jego elementach;
- modernizacja i rozwój układu komunikacyjnego;
- uregulowanie gospodarki wodno – ściekowej.

Za podstawowe zasady przy formułowaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Panki uznano ład przestrzenny (w rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) oraz rozwój zrównoważony (w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska).

Obszary przeznaczone pod różne rodzaje zainwestowania oraz obszary do ochrony wyznaczono w oparciu o uwarunkowania zidentyfikowane w części I Studium.

Przyjęte rozwiązania kontynuują politykę przestrzenną gminy ujętą w poprzedniej edycji Studium oraz w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych miejscowości gminy. Wynikają z potrzeb rozwojowych gminy zgłoszonych we wnioskach do Studium.

SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

W części I Studium zidentyfikowano uwarunkowania przestrzenne, gospodarcze, społeczne, środowiskowe i kulturowe, które zadecydowały o możliwościach i potrzebach rozwoju gminy oraz o sformułowanych w części II Studium, kierunkach zagospodarowania przestrzennego.

Określono rodzaj i formy zabudowy poszczególnych miejscowości, wyposażenie w usługi oraz sieci i urządzenia infrastruktury technicznej. Gmina jest niedostatecznie wyposażona w kanalizację sanitarną, w stosunku do wyposażenia w sieć wodociągową. Stwierdzono również, że obsługa komunikacyjna gminy oparta jest głównie o układ drogowy.

Ogólnie dobry stan jakości środowiska, różnorodność występujących ekosystemów leśnych, łąkowych, polnych oraz zdefiniowane zagrożenia tego środowiska, wynikające z działalności człowieka, pozwoliły na prawidłowe ustalenie kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, szczególnie dotyczących ochrony terenów cennych przyrodniczo, właściwych kierunków rozwoju systemów infrastruktury technicznej oraz wskazanie terenów dla lokalizacji różnych funkcji (mieszkaniowych, usługowych, produkcyjnych, rolnych, leśnych).

Uwarunkowania w zakresie dziedzictwa kulturowego i zabytków objęły stanowiska archeologiczne systemu AZP oraz obiekty i obszary zabytkowe chronione na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W części I Studium przedstawiono również obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych, stan prawny gruntów. Stwierdzono, że na terenie gminy Panki nie występują zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

W części II Studium określono kierunki zagospodarowania przestrzennego, poprzez wyznaczenie terenów i zapis zasad ich zainwestowania dla funkcji mieszkaniowych (zabudowa jednorodzinna, wielorodzinna, mieszana, budownictwo rekreacji indywidualnej), gospodarczych (zabudowa produkcyjna, usługowa, magazynowa, eksploatacja surowców mineralnych, tereny gospodarstw rolnych, hodowlanych, rybackich, tereny rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej), różnorodnych usług, w tym turystyczno – wypoczynkowych i rekreacyjnych.

Ustalono ochronę środowiska przyrodniczego na obszarze gminy, wyznaczając obszary do ochrony i ustalając dla nich zasady ochrony.

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków wprowadzono strefy OW ochrony archeologicznej oraz ustalono zasady ochrony i propozycje wykorzystania obiektów zabytkowych.

Przyjęto istniejący układ drogowy jako podstawę obsługi komunikacyjnej gminy, wprowadzono dodatkowe trasy rowerowe oraz wskazano lokalizacje dla parkingów.

W zakresie infrastruktury technicznej Studium ustaliło kierunki rozwoju i zasady funkcjonowania dla gospodarki wodno – ściekowej, energetycznej i gospodarki odpadami.

Wskazano inwestycje celu publicznego oraz ich rozmieszczenie na obszarze gminy.

Ustalono obszary wymagające rekultywacji.

Wyznaczono w studium obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także jego strefę ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

WPŁYW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIA KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO PANKI

Kierunki zagospodarowania przyjęto w Studium na podstawie uwarunkowań takich jak:

- ❖ uwarunkowania ekofizjograficzne:
 - ustalono ochronę najcenniejszych przyrodniczo obszarów,
 - wprowadzono ograniczenia dla zabudowy,
 - wykorzystano wnioski z opracowania ekofizjograficznego, wskazujące tereny przydatne dla różnych rodzajów zagospodarowania,
- ❖ istniejące zagospodarowanie terenów:
 - wyznaczono tereny do zagospodarowania jako kontynuację istniejącego zainwestowania,
 - dla terenów sąsiadujących o różnym przeznaczeniu ustalono zasady zagospodarowania ograniczające ich ewentualne niekorzystne oddziaływanie na sąsiadów,
- ❖ dziedzictwo kulturowe i zabytki:
 - wprowadzono strefy obserwacji archeologicznej oraz ustalono zasady ochrony stanowisk archeologicznych,
 - ustalono zasady ochrony zabytków oraz uwzględniono ich wykorzystanie dla różnych rodzajów zagospodarowania,
- ❖ wnioski zgłoszone do Studium:
 - uwzględniono większość wniosków zgłoszonych do Studium,
 - odrzucono jedynie wnioski pozostające w sprzeczności z występującymi uwarunkowaniami,
- ❖ ustalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego:
 - ustalenia Studium są zgodne z określonymi w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego dla gminy Panki.

Wykaz wykorzystanych materiałów.

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Panki – Zarząd Gminy Panki, 2002 r.
2. Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Panki – Panki, październik 2009 r.
3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla sołectw w gminie Panki z lat 2005 i 2007 oraz 1995, 2001 i 2003.
4. Gminny program ochrony środowiska dla gminy Panki – 08.01.2004 r.
5. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020 + (Dz. Urz. Woj. Śl. Z 13.09.2016 r., poz. 4619)
6. Opracowanie ekofizjograficzne do planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego – Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska – 2003 r.
7. Program wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenach nieprzemysłowych województwa śląskiego (projekt) – Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN Zakład Energii Odnawialnej – Kraków, Katowice 2005.
8. Program małej retencji dla województwa śląskiego – Uchwała nr II/43/1/2006 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 16.01.2006 r.
9. Andrzej Adamski, Górnictwo rud żelaza w regionie częstochowskim – Częstochowa 1994 r.
10. Informacje Urzędu Gminy Panki oraz wnioski, które wpłynęły w wyniku ogłoszenia o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.